

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΜΔ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΑΓ. ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19.—Τηλ. 227-689

15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1967

ΑΡ. 12

ΥΠΗΡΞΕ ΠΡΑΞΙΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Συχνάκις αἱ ἱστοῖαι αὐταὶ ἐβεβαίωσαν — καὶ ὅταν ἀκόμη τὸ ἀλόγιστον κομματικὸν πάθος ἐμάραιεν, ἐφθειρε καὶ ἐσμίκρυνε περὶ ἡμᾶς τὰ πάντα — ὅτι ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας μας ἀποβαίνει συνεχῶς ἀνιοῦσα. Ἀλλὰ καὶ ὅτι ὤφειλεν αὕτη νὰ ἐντείνῃ τὰς προσπάθει-
ας τῆς. Καὶ ἐμπνεομένη ἀπὸ τὴν συνείδησιν ὅτι ἀποτελεῖ τὴν ψυχὴν τοῦ Ἔθνους, ὅσον ἰσχυροτέρα ἀπέβαιεν ἢ πίσεις τῆς ἀπιστίας, τόσο ἀποφασιστικώτερον νὰ χωρήσῃ ἔξω τοῦ τεναγώδους ἔλους τῆς ὀλιγοδραναίας, πρὸς τὴν διὰ τῆς Πίστεως τοῦ Χριστοῦ ἀναζωογόνησιν τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως. Καθ' ὅσον ἐπ' αὐτῆς, κατὰ κύριον λόγον, εἶναι δυνατὸν νὰ θεμελιωθῇ αἰώνιον, ἀσάλευτον καὶ πάμφωτον τὸ οἰκοδόμημα τῆς κοινῆς Πατρίδος. Καὶ εἶναι ἀπολύτως βέβαιον, ὅτι ἡ πίστις εἰς τὸν Χριστὸν ἐδημιούργησεν εἰς τὸ ὑπόδουλον Ἔθνος μας καὶ τὴν συνείδησιν τῆς Ἐθνικῆς του ἐνότητος, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκπαγλὸν ἠθικὴν δύναμιν ν' ἀναζητήσῃ, μὲ πᾶσαν θυσίαν, τὴν ἀνεξαρτησίαν του, ὡς χρέος πρὸς τὴν ζωὴν του καὶ τὴν ἱστορίαν του. Καὶ ἰδού, ὅτι — χάριτι θεῖα — μία δρᾶξ ἡρωϊκῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι εἶδον τὴν Ἑλλάδα ὡς ἠθικὴν ἔννοιαν ἀπόλυτον καὶ τὸ καθῆκον ὡς αὐστηρὰν ἐπιταγὴν τῆς συνειδήσεώς των, κατανοοῦντες τὴν ἐθνοποιὸν δύναμιν τῆς ἀγίας μας Ἐκκλησίας, παρέσχον εἰς αὐτὴν τὴν δυνατότητα, διὰ τῆς καταρτίσεως ἀριστίνδην Ἱερᾶς Συνόδου, ὅπως ἐπιλέξῃ αὕτη τοὺς ταγούς τῆς.

★

Καὶ μετὰ τὸν ἀριστεῖα Προκαθήμενον, προέβη αὕτη, ἐν συνεχείᾳ καὶ ὑπὸ τὴν ἐμπνευσμένην του ἡγεσίαν, εἰς τὴν πλήρωσιν πέντε

ἐκ τῶν χηρευσῶν Μητροπόλεων. Κύριον δὲ μέλημά τῆς ὑπῆρξε, νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τῶν ἀξιών τὴν θεῖαν Χριστιανικὴν ἀλήθειαν, διὰ τῆς ὁποίας καὶ μόνον ἀναγεννῶνται αἱ συνειδήσεις, καὶ χειραγωγῶνται αἱ ψυχαὶ πρὸς ὑψηλοτέρας πνευματικὰς ἐφέσεις καὶ πρὸς τὴν ἀγιότητα τῆς ζωῆς. Καὶ ὡς ἐξήγγειλεν εἰς σύντομον ἀνακοινωθέν τῆς, προϋπόθεσις καὶ κριτήριον ἐφ' ὧν ἐβασίσθη ἡ ἐπιλογή των ὑπῆρξαν ἡ ἀκατάκριτος ἐν πᾶσι ζωὴ ἡ ἐμπνεύουσα καὶ ὡς ὑπόδειγμα, καὶ ὡς πνοή, καὶ ὡς φλογερὰ πίστις. Ἀλλὰ προσέτι καὶ ἡ πνευματικὴ ἐτοιμότης τῶν ἐπιλεγέντων (πρὸς ἀπολογία παντὶ τῷ αἰτοῦντι λόγον περὶ τῆς ἐν αὐτοῖς ἐλπίδος) (Α' Πέτρ. Γ' 15).

★

Τὸ νέον τοῦτο πνεῦμα τῆς ἀναζητήσεως καὶ τῆς ἐπιλογῆς πρὸς ἀρχιερατείαν τῶν ἀκαταπονήτων καὶ ταπεινῶν ἐργατῶν τοῦ ἀμπελώνος τοῦ Κυρίου, ἐπέπλησεν ἀληθῶς χαρᾶς τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ εὐαγγελίζεται, ὅτι ὡς δυναμογόνος πνοὴ θὰ κολπώσῃ τὰ ἰστία τῆς θεοτεύκτου ὀγκάδος τῆς Ἐκκλησίας μας, πρὸς νέας πνευματικὰς ἐξορμήσεις καὶ νέας ἀνθοφορίας. Διότι ὅσον μέγα καὶ ὑψηλόν, καὶ ὅσον ὄντως θεῖον ὑπάρχει τὸ ἀξίωμα τῆς ἀρχιερωσύνης, τόσο ταπεινὸς καὶ μετριόφρονος ἀπαιτεῖ τοὺς λειτουργοὺς του. Διότι ἐπὶ τῆς ταπεινοφροσύνης ἐθεμελίωσε ὁ θεῖος ἰδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας τὸ ὕψος τῶν πρωτείων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας καὶ ἐκήρυξεν, ὅτι «ὁς ἂν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι, ἔστω πάντων διάκονος καὶ ὁς ἂν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔστω ὑμῶν δοῦλος» (Ματ. Κ' 26).

Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ Κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Αἱ ἀμοιβαῖαι ἐπισκέψεις τῶν Προκαθημένων τῶν Αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, αἱ ὁμίλιαι τῶν «στόμα πρὸς στόμα» καὶ ἡ ἀνταλλαγή σκέψεων ἐπὶ τῶν ἐνδιαφερόντων τὰς Ἐκκλησίας τῶν ζητημάτων, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν διορθοδόξων καὶ διαχριστιανικῶν τοιούτων, ἀναμφισβητήτως ἐνισχύουν τοὺς ἀδελφικοὺς ἐν Κυρίῳ δεσμούς τῶν καὶ συντελοῦν τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐν ἀμοιβαίᾳ ἀγάπῃ καὶ διὰ κοινῆς συνεννόησεως καὶ συνεργασίας προώθησιν καὶ ἐπίλυσιν τῶν ἐνώπιον τῆς Ὁρθοδοξίας ὀρθουμένων φλεγόντων γενικῶν ζητημάτων.

Ἐχὼν βαθεῖαν ἐπίγνωσιν τῆς σημασίας, τὴν ὁποίαν ἔχουν αἱ τοιαῦται ἐπισκέψεις διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν τῷ κόσμῳ καὶ διὰ τὴν δόξαν τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνάρρησίν του εἰς τὸν ἔνδοξον θρόνον Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου ἀπεφάσισε νὰ συναντηθῇ μετὰ τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρου, μεταβαίνων πρὸς τοῦτο εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Πατρῶν κ. Κωνσταντίνου καὶ Κασσανδρείας κ. Συνεσίου, ἀνεχώρησε διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀεροπορικῶς τὴν 8 Ἰουνίου ἐ. ἔτους εἰς τὰς 5 μ.μ., προπεμφθεὶς εἰς τὸ ἀεροδρόμιον τοῦ Ἑλληνικοῦ ὑπὸ Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν, τοῦ τέως ὑπουργοῦ κ. Βογιατζῆ καὶ ἀνωτάτων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν. Ὅταν τὸ ἀεροσκάφος, τοῦ ὁποίου ἐπέβαινον ὁ Μακαριώτατος καὶ ἡ συνοδεία του, ἵπτατο ὑπεράνω τοῦ τουρκικοῦ ἐδάφους, ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλά-

δος ἀπηύθυνε πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Πρόεδρον τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας τὸ ἀκόλουθον μήνυμα :

« Προκειμένου ἐντὸς ὀλίγου νὰ ἔχω τὴν εὐτυχίαν νὰ ἀπολαμβάνω τῆς φιλοξενίας μιᾶς χώρας, πρὸς τὴν ὁποίαν τόσο εἶναι οἱ δεσμοὶ τῆς Ἑλλάδος, ἐπιθυμῶ νὰ παρακαλέσω τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Πρόεδρον τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας νὰ διαβιβάσῃ τὸν θερμὸν χαιρετισμὸν τόσον ἐμοῦ προσωπικῶς ὅσον καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸν γείτονα φίλον τουρκικὸν λαὸν καὶ νὰ τὸν διαβεβαιώσω περὶ τῆς ζωηρᾶς ἐπιθυμίας ὄλων τῶν Ἑλλήνων ὅπως προαχθοῦν ἀποτελεσματικῶς αἱ ἐκατέρωθεν φιλικαὶ προσπάθειαι ».

Τὸ φέρον τὴν ἀντιπροσωπεῖαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀεροσκάφος προσεγειώθη μετὰ μίαν ὥραν περίπου (6 μ.μ.) εἰς τὸ ἀεροδρόμιον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅπου ὑπεδέχθησαν τὸν Μακαριώτατον ἐκ μέρους τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολιταὶ Δέρκων κ. Ἰάκωβος καὶ Κολωνίας κ. Γαβριήλ, ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος κ. Ἀγάπιος καὶ ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος κ. Εὐάγγελος. Εἰς τὴν ὑποδοχὴν παρέστησαν ἐπίσης ὁ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Καρανδρέας, ὁ Πρόξενος κ. Οἰκονόμου καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ Πρεσβείας τῆς Ἑλλάδος κ. Γ. Ξανθόπουλος.

Ἡ Αὐτοῦ Μακαριότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος καὶ ἡ συνοδεία του κατέλυσαν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Πάρκ».

Ἄμα τῇ ἀφίξει του ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος ἔδωκεν εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς ΚΠόλεως «Τζουμχουριετ» τῇ 8-6-1967 τὴν ἐξῆς συνέντευξιν :

★

Διὰ τοῦτο ὑπῆρξεν πρᾶξις δικαιοσύνης ἢ βράβευσις ἀφανῶν καὶ ἀτύφων ἐργατῶν τοῦ Εὐαγγελίου, οἱ ὁποῖοι μακρὰν πάσης κοσμικῆς ματαιότητος διηκόνουν νυχθημερὸν εἰς τὴν ὑπερκόσμιον λειτουργίαν τοῦ θυσιαστηρίου. Ἀλλὰ καὶ παρήγορος καὶ ἐνισχυτικὴ διὰ πάντα ἀληθῆ ἐργάτην τῆς Εὐαγγελικῆς ἀληθείας. Ἀποκαρδιωτικὴ δὲ διὰ τοὺς «θῶπας ἐρισθενέων χθαμαλοῦς», ὅπως ἀποκαλεῖ τοὺς κοσμοδούλους ἢ θεολόγους Μοῦσα τοῦ Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ.

Ἀποτελεῖ δὲ ἡ ἐπιλογή τῶν τίτλων τι-

μῆς διὰ τὴν ἀριστίνδην Ἱερὰν ἡμῶν Σύνοδον καὶ τὸν σεπτὸν Προκαθήμενον αὐτῆς. Διότι δύναμις τῆς Ἐκκλησίας εἶναι, καὶ θὰ εἶναι πάντοτε, ἡ ζωὴ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ Σταυρωθέντος καὶ Ἀναστάντος Χριστοῦ. Καὶ ἰσχύουν δι' αὐτὴν ὅλως διάφοροι νόμοι ἀπὸ τοὺς ἰσχύσαντας διὰ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας τοῦ κόσμου τούτου. Καὶ ὅπως ὁ θεῖος Παῦλος λέγει, οἱ λειτουργοὶ τῆς δέον νὰ εἶναι «ὡς ἀγνοούμενοι καὶ ἐπιγνωσκόμενοι ὡς παιδευόμενοι καὶ μὴ θανατούμενοι» (Β' Κορ. στ' 9).

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Ἀθηναγόρας καὶ ἡ Α. Μακαριότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος ἔχοντες ἐκατέρωθεν τὸν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν κ. Κωνσταντίνου καὶ Κασσανδρείας κ. Συνέσιον,

Ἐρώτησις : Πῶς βλέπετε, Μακαριώτατε, τὰς μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν σχέσεις, καὶ ποίος νομίζετε, ὅτι μπορεῖ νὰ εἶναι ὁ πρὸς τοῦτο ρόλος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος :

Ἀπάντησις : Κατὰ τοὺς ἱερούς μας Κανόνας, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἔχει ὡς γνωστὸν τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί, μαζὶ μὲ τὴν κοινὴν πίστιν, τὴν κοινὴν Λατρείαν καὶ τὰς κοινὰς Παραδόσεις, ἀποτελεῖ τὸν συνδετικὸν κρίκον, ὁ ὁποῖος τὰς ἐνώνει μεταξὺ των. Ἐντεῦθεν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος χαιρετίζει καὶ ὑποδέχεται πάντοτε μὲ χαρὰν πᾶσαν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην ἐνέργειαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Ἐρώτησις : Πῶς βλέπετε τὴν ἐπ' ἐσχάτων ἀναληφθεῖσαν προσπάθειαν διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν σχέσεων μεταξὺ Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ Ὁρθοδόξης, καὶ ποία νομίζετε, ὅτι δύναται νὰ ὑπάρξῃ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην ἡ συμβολὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ;

Ἀπάντησις : Πᾶσα προσπάθεια ἐξομαλύνσεως τῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν ὑφισταμένων εἰς τὸν σημερινὸν κόσμον δμάδων εἶναι πανταχοῦ καὶ ὑπὸ πάντων ἐπιθυμητή. Ὑπὸ τὴν ἐνωίαν ταύτην, λόγῳ τῆς προαναφερθείσης θέσεώς του τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς μας Παραδόσεως καὶ τῶν Ἱερῶν μας Κανόνων διαγραφομένων ὁρίων, δύναται νὰ διαδραματίσῃ σημαντικώτατον ρόλον. Εἰς αὐτὸν καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, καθὼς καὶ αἱ λοιπαὶ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι, θὰ εὐρίσκωνται παρὰ τὸ πλευρὸν του.

Ἐρώτησις : Μετὰ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Κύπρου, τὴν ὁποίαν ἀπηγγέλλθη ἤδη, ὅτι θὰ ἐπισκεφθῆτε συντόμως, προτίθεσθε νὰ ἐπισκεφθῆτε ἀutoπροσώπως καὶ τὰς λοιπὰς Ἄυτοκεφάλους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας ;

Ἀπάντησις : Ἡ μόνη ἐπὶ τοῦ παρόντος προκαθωρισμένη προσωπικὴ ἐπίσκεψις εἶναι ἡ εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν μας Πατριαρχεῖον. Ἡ ἄμεσος πραγματοποίησις αὐτῆς ἐθεωρήθη χρέος ὀφειλόμενον ἐκ μέρους τῆς θυγατρὸς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν πρεσβυγενῆ μητέρα της. Ἡ ἐπιθυμία τῆς αὐτοπροσώπου ἐπαφῆς μετὰ τῶν Προκαθημένων καὶ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἶναι βεβαίως ζωηροτάτη. Ὁ χρόνος ὅμως τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἐν λόγω ἐπαφῶν δὲν εἶναι τώρα δυνατόν νὰ προκαθορισθῆ ἀκριβῶς.

Ἐρώτησις : Μήπως ἐν τῷ πνεύματι τῶν προσωπικῶν ἐπαφῶν σκέπτεσθε, ὅτι μίᾳ ἀνταλλαγῇ ἐπισκέψεων μετὰ τοῦ Προκαθημένου τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας θὰ ἠδύνατο νὰ θεωρηθῆ ὡς ἐνδειγμένη ;

Ἀπάντησις : Τοῦτο φρονῶ, ὅτι εἶναι θέμα μίᾳ ἀπὸ κοινοῦ ἀποφάσεως ὄλων τῶν ἐπὶ μέρους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Ἐρώτησις : Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἰσχύον ἐν Τουργίᾳ Σύνταγμα ἀπὸ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ Κεμάλ Ἀτατούρκ ὑφίσταται χωρισμὸς μεταξὺ Κράτους καὶ Ἐκκλησίας, ὥστε οὐδεμία νὰ ὑπάρχῃ παρέμβασις τοῦ ἐνὸς εἰς τὸν χῶρον καὶ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἄλλου, τί φρονεῖτε διὰ τὸν χωρισμὸν θρησκείας καὶ πολιτείας (Laïcisation) ;

Ἀπάντησις : Αἱ σχέσεις μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας δύνανται νὰ κριθῶσιν ἀναλόγως τῶν ἐκασταχοῦ ἐπικρατουσῶν ἰδιαιτέρων συνθηκῶν καὶ τῶν εἰδικῶν ἱστορικῶν δεδομένων. Εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου ὁ πληθυσμὸς ἀνήκει σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ ἐπομένως πᾶς σχεδὸν πολίτης εἶναι αὐτοχρόνως καὶ μέλος τῆς Ἐκκλησίας, αἱ δύο ἐννοιαὶ καλύπτουν περιπλοῦ ἢ μίᾳ τὴν ἄλλην.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν, 9 Ἰουνίου 1967, ἡ Ἄυτοῦ Μακαριώτης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κα' πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος καὶ οἱ συνοδεύοντες αὐτὸν Σεβασμιώτατοι Συνοδικοὶ Σύεδροι Πατρῶν κ. Κωνσταντίνος καὶ Κασσανδρείας κ. Συνέσιος μετέβησαν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἔνθα ἔτυχον μεγαλειώδους ὑποδοχῆς. Εἰς τὴν εἴσοδον τῶν Πατριαρχείων εἶχον παραταχθῆ κληρικοὶ τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, ὁ πατριαρχικὸς χορὸς καὶ τὰ ἐξαπτέρυγα, πλήθη δὲ κόσμου εἶχον κατακλύσει τὸν Πατριαρχικὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ τὸν ἐκτὸς αὐτοῦ χῶρον. Ὁ Μακαριώτατος ἀφίχθη εἰς τὸ Πατριαρχεῖον περὶ τὴν 10ην π.μ. Ἐνῶ οἱ κώδωνες τῶν ἱερῶν ναῶν ἔκρουον χαρμολύνως, ὁ Μακαριώτατος περιεβλήθη τὸν ἀρχιερατικὸν μανδύαν, ἔλαβε τὴν ποιμαντορικὴν ράβδον, ἠσπάσθη τὸ Εὐαγγέλιον καὶ κατηθύθη ἐν πομπῇ πρὸς τὸν Πατριαρχικὸν ναὸν, ὅπου ἔλαβε θέσιν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον, ἐκατέρωθεν δὲ αὐτοῦ ἴσαντο οἱ Σεβασμιώτατοι Συνοδικοὶ Μητροπολίται Πατρῶν κ. Κωνσταντίνος καὶ Κασσανδρείας κ. Συνέσιος καὶ οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου Δέρκων κ. Ἰάκωβος κ. Κολωνίας κ. Γαβριήλ.

Ἀμέσως μετὰ ταῦτα ἐτελέσθη πανηγυρικὴ Δοξολογία, προεξάρχοντος τοῦ Ὑψηλοῦ Ἐπισκόπου τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου. Μετὰ τὸ πέρας τῆς Δοξολογίας ὁ Μακαριώτατος καὶ οἱ συνοδεύοντες αὐτὸν Σεβασμιώτατοι Συνοδικοὶ Σύεδροι κατηθύθησαν πρὸς τὸ Πατριαρχικὸν Γραφεῖον, μέχρι τοῦ ὁποίου τοὺς ἠκολούθησαν οἱ εἰς τὸν χῶρον τοῦ Πατριαρχικοῦ Παρεκκλησίου παραταχθέντες Θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι φέροντες ἐπανωκαλύμμαχον καὶ ἐγκόλπιον. Ἡ Α.Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Ἀθηναγόρας, φέρον ἐπανωκαλύμμαχον, σταυρὸν καὶ δύο ἐγκόλπια, μετὰ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν φερόντων ὡσαύτως ἐπανωκαλύμμαχον καὶ ἐγκόλπιον, ἀνέμενε τὴν Ἄυτοῦ Μακαριότητα τὸν Προκαθημένον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸ τοῦ Πατριαρχικοῦ Γραφείου. Ὁ σεπτὸς Ἀρχηγὸς τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ ὁ Προκαθημένος τῆς θυγατρὸς Ἐκκλησίας, ἐν μέσῳ γενικῆς συγκινήσεως, ἀντήλλαξαν τὸν ἀσπασμὸν τῆς ἀγάπης.

Μετὰ τὸν θερμὸν καὶ ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν ἡ Ἄυ-

τοῦ Μακαριότητος ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος παρουσίασε τὰ μέλη τῆς συνοδείας αὐτοῦ, ἡ δὲ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Ἀθηναγόρας τοὺς παρισταμένους Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Ἀκολούθως ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος προσεφώνησε τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην δι' ἐμπνευσμένης προσλαλιᾶς, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἑξῆς :

«Παναγιώτατε,

Πολλάκις μέχρι τοῦδε εἶτε ὡς ἀπλοῦς Κληρικὸς εἶτε ὡς Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, εἶχον τὸ πολύτιμον προνόμιον νὰ ἀπολαύσω τῆς ἀβραμιαίας φιλοξενίας τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος. Ἴδου ὁμως ὅτι μετὰ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν καὶ ἀγαπητῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν καὶ Συνοδικῶν συνόδων τοῦ πρώτου τῆ τάξει Πατρῶν κ. Κωνσταντίνου καὶ τοῦ Κασσανδρείας κ. Συνεσίου, ὡς ἐπίσημοι ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν ὁποίαν πρὸ τετραετίας μόλις ἠλόγησεν ἡ αὐτοπρόσωπος παρουσία τῆς Ὑμετέρας Σεπτῆς Κορυφῆς, ἐγὼ δὲ προ-

σωπικῶς καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς Ἀρχιεπισκοπικῆς μου Διακονίας, ἐρχόμεθα νὰ λάβωμεν τὴν εὐλογία τῆς προκαθημένης τῶν ἁγίων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τῆς Μητρὸς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ νὰ ξενοισθῶμεν παρ' αὐτῆ. Ἔχομεν ἐπιφορτισθῆ νὰ κομίσωμεν τὸν σεβασμὸν, τὴν ἀφοσίωσιν καὶ τὴν ἀγάπην πάντων τῶν ἐν Ἑλλάδι εὐσεβῶν καὶ Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, ἀπὸ τῆς Α.Μ. τοῦ λαοφιλοῦς ἡμῶν Βασιλέως καὶ τοῦ Ἐξοχωτάτου Προέδρου καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, μέχρι καὶ τοῦ ἐλαχιστοτάτου μέλους τῆς Ἐκκλησίας μας. Πάντες αἰσθάνονται τὴν ἐκδήλωσιν ταύτην ὡς χρέος ὀφειλόμενον τόσον εἰς τὸ πρόσωπον τῆς Ὑμετέρας Θεοφρονήτου Παναγιότητος, ὅσον καὶ πρὸς τὸν πάνσεπτον ὅμων Οἰκουμενικὸν Θρόνον, δι' ὅσα οὕτως ὑπὲρ ἡμῶν καὶ πασῶν τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν ἀνὰ τοὺς αἰῶνας ἐπετέλεσεν. Ἀποτελεῖ διὰ πάντας ἡμᾶς πανίερρον θρησκευτικὸν θησαυρόν, τὸν ὁποῖον οἱ πάντες ἐπιθυμοῦμεν διακαῶς νὰ τὸν βλέπωμεν ὄχι μόνον ἀπαραβίαστον καὶ ἀκέραιον, ἀλλὰ καὶ ἀξανάμενον καὶ ἀπανταχοῦ δοξαζόμενον.

Τὰ αἰσθήματα ταῦτα, Παναγιώτατε, τὰ συμμερί-

Ἡ Α. Μακαριότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος ἐνδύόμενος τὸν μανδύαν πρὸ τῆς τελέσεως τῆς Δοξολογίας εἰς τὸν πατριαρχικὸν ναὸν ΚΠόλεως.

ζεται σύμπας ὁ Ἑλληνικὸς Λαός. Παρακαλῶ δὲ νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ ὅπως τὰ ἐκφράσω διὰ τῶν λέξεων τὰς ὁποίας ἐχρησιμοποίησεν εἰς τηλεγράφημά του ὁ πολὺς καὶ σεπτὸς προκατόχός μου, Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χρυσόστομος, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τῆς κλίνης τῆς ἀσθενείας Του, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀκόμη εὐρίσκεται, ἔσπευσε νὰ ἀποστείλῃ, ἵνα εὐχηθῇ διὰ τὸ ἀναλαμβανόμενον ταξίδιον. Εὐχομαι, γράφει ἐπὶ λέξει, «εὐλογημένον τὸ προσκύνημα εἰς τὸν στόλον καὶ τὸ ἐδραῖωμα τῆς αἰωνοβίου ἀληθείας».

Παναγιώτατε,

Συναισθανόμεθα τὸ βάρος, τὸ ὁποῖον φέρει ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία. Γνωρίζομεν ὅμως ἐπίσης, ὅτι τοῦτο εἶναι ἐναποτεθημένον ἐπὶ ὤμων στιβαρῶν. Ἀπ' ἐτέρου δυνάμεθα νὰ διαβεβαιώσωμεν τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα, ὅτι, ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ ὁμόδοξοι τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαι, θὰ προχωρῶμεν ὁμοῦ εἰς τὸν ἀνάντη δρόμον τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν μεγάλων συγχρόνων προβλημάτων. Μὲ συντονισμένον τὸ βῆμα, μὲ πυξίδα τὴν κοινὴν πίστιν καὶ τὴν ἐνιαίαν ἱεράν μας Παράδοσιν, μὲ ὁδηγὸν τὴν κανονικὴν τῆς Ἐκκλησίας μας τάξιν, θὰ βαδίζομεν πρὸς τὰ ἔμπροσ, ἀπτόητοι πρὸ τῶν δυσκολιῶν καὶ ἀκαμπτοι πρὸ τῶν ἐναντίων ἀνέμων. Θὰ μᾶς γαλβανίζῃ τὸ δράμα τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου, τοῦ δυστυχοῦς Ταντάλου καὶ δεσμώτου Προμηθέως τῶν ἡμερῶν μας, διὰ τῆς ἐπικρατήσεως τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἡ βασιλεία τῆς Ἀγάπης, τῆς Ἐλευθερίας, τῆς Ἐνότητος, τῆς Ἰσότητος, τῆς Δικαιοσύνης, τῆς Εἰρήνης, τῆς ἀνακαινίσεως τοῦ ἀνθρώπου εἰς ἀντίτυπον τοῦ θεανθρωπίνου προτύπου θὰ εἶναι ὁ στόχος μας, καὶ μεθ' ἡμῶν πασῶν τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν. Θὰ συνεχίσωμεν, Παναγιώτατε, τὴν «καλὴν στρατείαν» ὑπὸ τὴν πεφωτισμένην ἡγεσίαν τῆς Ὑμ. πεπνυμένης Παναγιότητος καὶ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας».

Ἀπαντῶν εἰς τὴν ὡς ἄνω προσφώνησιν ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ἀφοῦ ἐξέφρασε τὴν χαρὰν καὶ τὰς εὐχαριστίας διὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτὴν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου μὲ τὴν συνοδείαν του, ἐξῆρε τὰς ἀρετὰς τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν σημασίαν τῆς εὐλογημένης, ὡς ἐτόνισεν, ἐπισκέψεως καὶ ὑπεγράμμισεν ὅτι ἡ ἐκλογή τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἰερωνύμου σημειώνει νέον σταθμὸν «ἐν τε τοῖς ἐσωτερικοῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πράγμασι καὶ τῇ ἤδη ἐξαγγελθείσῃ εὐθυγράμμῳ καὶ πολυτίμῳ συνεργασίᾳ Αὐτῆς μεθ' ἡμῶν».

«Διερχόμεθα, εἶπε περαιτέρω ὁ Παναγιώτατος, ὥρας τῆς ἱστορίας μεγάλας ἀπὸ πάσης ἀπόψεως. Διὸ καὶ οἱ διάκονοι τῶν ἐπὶ μέρους Ἀγίων τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησιῶν αἰσθανόμεθα βαθυτάτην τὴν εὐδὸν τῆς ἀποστολῆς ἡμῶν. Διακατεχόμεθα ὑπὸ ἀνεκλαλήτου καὶ ἐπιτακτικοῦ πόθου ὅπως παρὰ τὰς δογματικὰς διαφορὰς φέρωμεν τῷ κόσμῳ, ὡς κήρυγμα καὶ βίωμα τὸ κατ' ἐξοχὴν μῆνυμα τοῦ Χριστοῦ, τὴν ἀγάπην. Ἡ ὥρα τῆς Ὁρθοδοξίας ἐπέστη. Δικαίως νῦν ἡ ἐκλογή

τῆς ὑμετέρας περισπουδάστου Μακαριότητος, ἡ χειροτονία, ἡ θριαμβευτικὴ ἐνθρόνισις, ὁ ὑπέροχος λόγος ἐξακριβώθησαν ὡς σάλπισμα προσκλητήριον πρὸς τὴν Ἀγιωτάτην Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀπάσας τὰς λοιπὰς Αὐτοκεφάλους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας, ἵνα ὁμοῦ χωρησώμεν εἰς τὴν κοινὴν ταύτην πορείαν, ἐν ἐνετάξῃ ἡμᾶς ὁ Κύριος τὴν τελικὴν τῶν πάντων ἐνότητα. Ἡ ἀρχή, σὺν Θεῷ, ἐγένετο. Τὰς ἐπὶ μέρους λεπτομερείας τοῦ κοινοῦ προγράμματος θὰ καταρτίσωμεν εἰς κοινὰς συνομιλίας κατ' αὐτὰς καὶ περαιτέρω».

Καταλήγων ὁ Παναγιώτατος ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας διὰ τὰς προσρήσεις τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως, τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, τῆς Ἱεραρχίας καὶ τοῦ Λαοῦ καὶ παρεκάλει τὸν Μακαριώτατον ὅπως κατὰ τὴν ἐπάνοδόν του διαβιβάσῃ τὴν εὐλογίαν τῆς Μητρὸς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ τὰς εὐχὰς του πρὸς τὸν Ἄνακτα καὶ τὴν Βασιλικὴν Οἰκογένειαν, τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὀλόκληρον τὴν κυβέρνησιν, τὴν Ἱεραρχίαν καὶ ἅπαντα τὸν Λαόν.

Ἀκολούθως ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος προσέφερεν εἰς τὸν Παναγιώτατον ὡς ἐλάχιστον δεῖγμα τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ τὸν Προκαθημένον αὐτῆς χρυσοποίκιλλον Εὐαγγέλιον ἀρίστης τέχνης καὶ μεγάλης ἀξίας. Ὁ Παναγιώτατος, παραλαμβάνων τὸ Εὐαγγέλιον, εἶπεν ἐν καταφανεῖ συγκινήσει, ὅτι θὰ γίνεταί χρῆσις αὐτοῦ εἰς τὰς πατριαρχικὰς λειτουργίας.

Ἐπηρεολούθησε δεξίωσις ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, μετὰ τὴν ὁποίαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμος, συνοδεύμενος ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μύρων κ. Χρυσόστομου, ἐπεσκέφθη τὸν ἐξοχότατον Νομαρχικὸν Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὸ μέγαρον τῆς Νομαρχίας, μὲ τὸν ὁποῖον ἀντήλλαξε φιλόφρονας λόγους. Μετὰ μεσημβρίαν ὁ Μακαριώτατος ἐπεσκέφθη τὰ ἀξιοθέατα τῆς πόλεως.

Τὸ Σάββατον, 10 Ἰουνίου 1967, ἡ Αὐτοῦ Μακαριότητος προσῆλθε μετὰ τῶν μελῶν τῆς συνοδείας αὐτῆς εἰς τὰ Πατριαρχεῖα περὶ ὥραν 10.30 π.μ. πρὸς διεξαγωγὴν ἐπισήμων συνομιλιῶν μὲ τὰς Ἐπιτροπὰς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐπὶ τῶν Πανορθοδόξων καὶ τῶν Παγχριστιανικῶν ζητημάτων ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Προκαθημένου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Αἱ συνομιλίαι διεξήχθησαν εἰς ἀτμόσφαιραν ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ εἰλικρινοῦς διαθέσεως πρὸς καρποφόρον συνεργασίαν. Μετὰ τὸ πέρας τῶν συνομιλιῶν ἐξεδόθη τὸ κάτωθι κοινὸν ἀνακοινωθέν :

«Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπισήμου ἐπισκέψεως τῆς Αὐτοῦ Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς κοινῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν διαφορῶν ἐκκλησιαστικῶν προβλημάτων, συνεκροτήθη ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α.Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθη-

ναγόρου, ἐν τῷ Γραφείῳ αὐτοῦ, τὴν 10ην 'Ιουνίου ἐ.ξ. ἰδιαιτέρα σύσκεψις εἰς ἣν μετέσχον οἱ ἀποτελοῦντες τὴν συνοδείαν τῆς Αὐτοῦ Μακαριότητος Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Πατρῶν κ. Κωνσταντῖνος καὶ Κασσανδρείας κ. Συνέσιος καὶ οἱ συγκροτοῦντες τὰς ἐπὶ τῶν Πανορθοδόξων καὶ Παγκριστιανικῶν ζητημάτων πατριαρχικὰς καὶ συνοδικὰς ἐπιτροπὰς, Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Σταυρονπόλεως κ. Μάξιμος, Μύρων κ. Χρυσόστομος, Εἰρηνοπόλεως κ. Συμεὼν καὶ Κολωνίας κ. Γαβριήλ, οἱ ἐλλογιμώτατοι καθηγηταὶ τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς Χαλκῆς κ.κ. Ἐμμανουὴλ Φωτιάδης, Βασίλειος Ἀναγνωστόπουλος καὶ Βασίλειος Σταυρίδης καὶ ὁ πανοσιολογιώτατος Μέγας Ἀρχιδιάκονος κ. Εὐάγγελος, γραμματεῖς τῶν ἐπιτροπῶν τούτων.

Οἱ δύο Προκαθήμενοι μετὰ τῶν περὶ αὐτοὺς συνεσκέφθησαν ἐπὶ τῶν ἀπασχολούντων τὰς δύο Ἐκκλησίας θεμάτων, ἐπὶ τῶν διαδραματιζομένων ἐν τῷ πανορθοδόξῳ καὶ παγκριστιανικῷ κόσμῳ τοιούτων, ἐντὸς τῶν πλαισίων πάντοτε τῶν ἀναπτυσσομένων σχέσεων μεταξὺ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἀφ' ἐνὸς καὶ

τῶν λοιπῶν Χριστιανικῶν Ὁμολογιῶν ἀφ' ἑτέρου, καταλήξαντες εἰς πλήρη συμφωνίαν ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν περαιτέρω κοινὴν πορείαν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἐν τῇ ἦν κατέχουσιν εὐθύνῃ ἀπέναντι τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ ποιμνίου αὐτῶν».

Τὸ ἀπόγευμα τῆς 10 'Ιουνίου 1967 ἡ Αὐτοῦ Μακαριότητος ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος ἐπεσκέφθη τὸν Γενικὸν Πρόξενον τῆς Ἑλλάδος κ. Ν. Καρανδρέαν.

Ἀκολούθως ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Ἀθηναγόρας μετέβη εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Πάρκ» καὶ ἀνταπέδωκε τὴν ἐπίσκεψιν εἰς τὴν Αὐτοῦ Μακαριότητα.

Τὸν Μακαριώτατον ἐπεσκέφθη ἐπίσης εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Πάρκ» ὁ Ἀρμένιος Πατριάρχης κ. Σνόρκ Καλουτσιάν, ὁ δὲ Μακαριώτατος ἀνταπέδωκε τὴν ἐπίσκεψιν βραδύτερον μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

Τὸ ἑσπέρας τῆς ἰδίας ἡμέρας οἱ Προκαθήμενοι τῶν δύο Ἐκκλησιῶν εἶχον κατ' ἰδίαν σύσκεψιν ἐπὶ

Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Ἀθηναγόρας καὶ ἡ Α. Μακαριότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος ἔτοιμοι νὰ ἀνταλλάξουν τὸν ἀσπασμὸν τῆς ἀγάπης.

θεμάτων ἀφορώντων εἰς τὰς σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν.

Τὴν Κυριακὴν τῶν Ἁγίων Πατέρων, 11 Ἰουνίου 1967, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ἐτέλεσε τὴν θείαν Λειτουργίαν ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τῶν τεσσάρων πρώτων κατὰ σειρὰν Ἁγίων Συνοδικῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Δέρκων κ. Ἰακώβου, Πριγκηποννήσων κ. Δωροθέου, Χαλδίας κ. Κυρίλλου καὶ Νεοκαισαρείας κ. Χρυσοστόμου, ὡς καὶ ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κασσανδρείας κ. Συνεσίου, μέλους τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Πυκνὰ πλήθη τῆς ὁμογενείας μας εἶχον κυριολεκτικῶς κατακλύσει ἀπὸ πρωΐας τὸν Πατριαρχικὸν ναὸν καὶ τὸ προαύλιον αὐτοῦ καὶ παρηκολούθησαν μετὰ βαθυτάτης κατανύξεως τὴν θείαν Λειτουργίαν, μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας ὅλοι ἔλαβον ἀντίδωρον καὶ ἡσπάζθησαν μετὰ συγκίνησιν τὴν δεξιάν τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου. Ἡ διανομὴ τοῦ ἀντιδώρου διήρκεσεν ἐπὶ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν.

Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Ἀθηναγόρας καὶ οἱ μὴ ἱερουργήσαντες Ἱεράρχαι παρηκολούθησαν τὴν θείαν Λειτουργίαν ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ Βήματος.

Οἱ Προκαθήμενοι τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καὶ οἱ λοιποὶ ἐπίσημοι ἀνῆλθον μετὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν εἰς τὰ Πατριαρχικὰ δώματα, τὰ ὁποῖα ἦσαν κατάμεστα ἀπὸ ὀρθόδοξους χριστιανούς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, οἱ ὅποιοι προσῆλθον αὐθορμήτως διὰ τὴν χαίρεσίν τοῦ καὶ ἐπευφημήσουν τὴν Αὐτοῦ Μακαριότητα. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δεξιώσεως, εἰς τὴν ὁποίαν παρέστησαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, οἱ Ἕλληνες διπλωματικοὶ ἐκπρόσωποι μετὰ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Γενικὸν Πρόξενον κ. Καρανδρέαν καὶ πλῆθος Χριστιανῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Ἀθηναγόρας ἀπεχαιρέτησε τὸν Προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἰπὼν περὶ τοῦ τὰ ἐξῆς :

«Ἐκφράζω καὶ πάλιν πρὸς τὸν προσφιλῆ μου Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμον τὰ συγκαρητηριά μου διὰ τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ ὡς Προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ διαβιβάζω τὰς εὐχὰς τῆς Ἱεραρχίας τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τοῦ Κλήρου καὶ ὁλοκληροῦ τῆς ὁμογενείας.

Ὁ Ὀρθόδοξος Λαὸς κατὰ τρόπον καταπληκτικὸν συνεκεντρώθη σήμερον ἐδῶ καὶ ἡ παρουσία του αὐτῆ μαρτυρεῖ τὰ αἰσθήματά του διὰ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον κ. Ἱερώνυμον. Δὲν ὑπῆρξεν ἐκ μέρους μας καμμία προτροπὴ ἢ συμβουλή. Ἡ ἀγάπη του εἶναι αὐθόρμητος. Τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ ἐδῶ καὶ εἰς τὴν

Ἑλλάδα καὶ παντοῦ συλλαμβάνει μόνον του τὰ μηνύματα τῶν καιρῶν.

Ἡ Ἀνατολὴ ὀφείλει πολλὰ εἰς τὰς Ἀθήνας, διότι ἐκεῖ ἐσπουδάσαν οἱ μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας. Καὶ ἡ Δύσις ὀφείλει, διότι ἐστράφη καὶ αὐτὴ πρὸς τοὺς Πατέρας τῆς Ἀνατολῆς.

Κατὰ εὐτυχή σύμπτωσιν, σήμερον ἐορτάζομεν τοὺς 318 Πατέρας τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου οἱ ὅποιοι μετὰ τὸ ἔργον των, ὡς καὶ ὅλοι οἱ Πατέρες τῶν Οἰκουμηνικῶν καὶ Τοπικῶν Συνόδων, ἐδημιούργησαν τὸ δημοσπονδιακὸν πολίτευμα τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας. Οὕτως εἴμεθα σήμερον 14 Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησιαὶ ἠνωμένοι περὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, πὸν ἐξαπελούσαμεν τὸ μήνυμα τῆς ἐνότητος τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, ἕως ὅτου φθάσωμεν εἰς τὸ ἕνα Ἅγιον Ποτήριον.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος διὰ τοῦ Προκαθημένου αὐτῆς ἐτάχθη ὑπὲρ τῆς κοινῆς πορείας μετὰ τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς ἐνότητος, διὰ τοῦ διαλόγου τῆς ἀγάπης.

Μακαριώτατε, τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας μας σιωπηρῶς σὰς ἐκφράζει ἕνα μύχιον πόθον καὶ μίαν ζωηρὰν ἐπιθυμίαν: Τὴν ἀποκατάστασιν τῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν.

Ἀποτελοῦμεν ἕνα κοινὸν γεωγραφικὸν χῶρον. Ἐπιβάλλεται ἡ ἀπόλυτος συνεργασία. Ἡμεῖς ἐδῶ καὶ οἱ Τοῦρκοι τῆς Θράκης εἴμεθα ὁ ἀρραβὼν τῶν σχέσεων τῶν δύο χωρῶν, ὅπως ἀκριβῶς τὸ ὄραματίσθησαν δύο μεγάλοι ἄνδρες πρὸ 40 καὶ πλέον ἐτῶν.

Εἴμεθα ἀποφασισμένοι νὰ τηρήσωμεν αὐτὴν τὴν ἀποστολὴν τοῦ ἀρραβῶνος τῶν σχέσεων τῶν δύο χωρῶν. Μετὰ τὴν βοήθειαν τῆς Παναγίας πιστεύομεν, ὅτι σύντομα θὰ ἀποκατασταθῶν πλήρως αἱ σχέσεις τῶν δύο χωρῶν. Ἡ Μακαριότης Σας θὰ διαβιβάζῃ ἀρμολίως εἰς τὴν Ἑλλάδα αὐτὸν τὸν πόθον μας. Συνεχίζομεν αὐτὴν τὴν πορείαν μετὰ πίστιν εἰς τὴν ἀποστολὴν μας καὶ εἰς τὴν πόλιν μας, πὸν εἶναι πόλις πολλῶν αἰώνων.

Εἶμαι εὐτυχής, διότι ἔχω τὴν δύναμιν νὰ σὰς ὁμιλῶ ἔτσι μετὰ τὴν δύναμιν, πὸν μοῦ δίδει τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἀνυπόμθετα, ὅτι ἀναχωρεῖτε. Ἀπαξ καὶ εὐρατε τὸν δρόμον, θὰ σὰς ἴδωμεν καὶ πάλιν καὶ ἡμεῖς θὰ σὰς ἐπισκεφθῶμεν. Καλὸν ταξίδιον καὶ καλὴν ἀντάμωσιν».

Μετὰ ταῦτα ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Ἀθηναγόρας ἡσπάζθη κατασυγκεινημένος τὸν Μακαριώ-

τατον Ἀρχιεπίσκοπον κ. Ἱερώνυμον, ἐνῶ πολλά μά-
τια τῶν παρισταμένων ἐδάκρυσαν.

Ἀπαντῶν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἠύχα-
ρίστησεν τὸν Παναγιώτατον Πατριάρχην διὰ τὴν θερ-
μὴν ὑποδοχὴν καὶ τὴν ἀβραμιαίαν φιλοξενίαν, εἰπὼν
ἐν συνεχείᾳ περίπου τὰ ἑξῆς :

« Ἐὰν κάποιος πρέπει νὰ εὐχαριστήσῃ, αὐτὸς εἶμαι
ἐγώ, διότι ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως εἶναι ἡ
δίδουσα, ἡ δὲ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἡ λαμβάνουσα.
Ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία συνεχῶς δίδει, αἱ δὲ Ἐκκλησίαι
θυγατέρες αὐτῆς λαμβάνουν ὅπως εἰς τὸ παρελθὸν
οὕτω καὶ σήμερον.

Μὲ μεγαλόπνοον δραματισμὸν καὶ δρᾶσιν διήνοι-
ξε τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον τοὺς ὀρίζοντας καὶ
ἐχάραξε τὴν ὁδόν, τὴν ὁποίαν τὸ ὀρθόδοξον πλήρωμα
ἔχει ἀποστολὴν καὶ χρέος νὰ πορευθῇ. Μᾶς ἔδωκε νέαν

οἰκουμενικότητα καὶ τὴν συναίσθησιν τῆς οἰκουμενι-
κῆς ἀποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ χρέους τῆς
ἐναντι ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου. Ὅλα δὲ αὐτὰ ὀφείλον-
ται εἰς τὴν ἐμπνευσμένην πρωτοβουλίαν Ὑμῶν, Παν-
αγιώτατε. Ἡ Ὀρθοδοξία καὶ ὅλος ὁ ὑπόλοιπος χρι-
στιανικὸς κόσμος ἀναγνωρίζει ὅτι ἡ μεγάλη αὐτὴ προσ-
πάθεια εἶναι ἔργον καὶ πρωτοβουλία Σας. Σᾶς εὐχα-
ρωστῶ καὶ Σᾶς παρέχω τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ συμπο-
ρευθῶμεν μὲ ἀρραγῆ ἐνότητα εἰς τὴν ἀναληφθεῖσαν
προσπάθειαν καὶ ἀποτελεῖ ἐντύχημα καὶ ἐπίτευγμα
ἀξιόλογον ὅτι ἡ ἐνότης τῆς Ὀρθοδοξίας ἀποτελεῖ
σήμερον πραγματικότητα».

Συνεχίζων ὁ Μακαριώτατος ἀνεφέρθη εἰς τὴν ἔκ-
κλησιν τοῦ Παναγιωτάτου Πατριάρχου διὰ τὴν πλήρη
ἀποκατάστασιν τῶν σχέσεων μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ
τῆς Τουρκίας, διαβεβαιώσας ὅτι αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ ἐπι-
θυμία τῆς Ἑλλάδος, διότι αἱ δύο χώραι ἔχουν κοινὴν
ἀποστολὴν. Ἐν κατακλειδί ὁ Μακαριώτατος ὑπεγράμ-

Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς [Πατριάρχης] κ. Ἀθηναγόρας παραλαμβάνει τὸ βαρύτιμον Εὐαγγέλιον, ὅπερ προσέφερεν εἰς
αὐτὸν ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος.

μισε τους αδελφικούς ἐν Χριστῷ δεσμούς τῶν δύο 'Εκκλησιῶν.

Δι' ὀλίγων ὠμίλησαν ἐπίσης οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Πατρῶν κ. Κωνσταντίνος καὶ Κασσανδρείας κ. Συνέσιος, οἱ ὁποῖοι ηὐχαρίστησαν διὰ τὰς πολλές περιποιήσεις καὶ ἐξῆρον τὰς στενὰς σχέσεις τῶν δύο 'Εκκλησιῶν.

'Εν συνεχείᾳ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης προσέφερον εἰς τὸν Μακαριώτατον ὡς ἀναμνηστικὸν δῶρον βαρύτιμον ποιμαντικὴν ράβδον, τὸν ἡσπάσθη καὶ δακρύων τοῦ ηὐχῆθη (καλὸν ταξίδιον καὶ καλὴν ἀντάμωσιν). Ὁ Παναγιώτατος προσέφερον ἀναμνηστικὰ δῶρα καὶ εἰς τοὺς συνοδεύοντας τὸν Μακαριώτατον Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας Πατρῶν καὶ Κασσανδρείας.

'Επηκολούθησεν ἐπίσημον πρόγευμα εἰς τὴν Πατριαρχικὴν Τράπεζαν, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν μετὰ τῆς Α.Θ. Παναγιότητος ἡ Αὐτοῦ Μακαριότης καὶ τὰ μέλη τῆς ἱερᾶς συνοδείας Αὐτῆς, οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος, ὡς καὶ ὁ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν κ. Καρανδρέας, ὁ Πρόξενος κ. Οἰκονόμου καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς ἐν Ἀγκυρᾷ ἑλληνικῆς πρεσβείας κ. Ξανθόπουλος.

Μετὰ ταῦτα, ἐνωρὶς τὸ ἀπόγευμα, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος καὶ οἱ συνοδεύοντες αὐτὸν Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Πατρῶν καὶ Κασσανδρείας ἀνεχώρησαν ἀεροπορικῶς διὰ τὴν Ἑλλάδα, προπεμφθέντες εἰς τὸ ἀεροδρῶμιον Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ πατριαρχικῆς ἀντιπροσωπείας με ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Δέρκων κ. Δωρόθεον καὶ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων διπλωματικῶν ἐκπροσώπων τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ φέρον τὸν Μακαριώτατον καὶ τὰ μέλη τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἀεροσκάφους ἔφθασεν τὴν 6.30 μ.μ. εἰς τὸ ἀεροδρῶμιον τοῦ Ἑλληνικοῦ, ὅπου τοὺς ὑπεδέχθησαν οἱ Συνοδικοὶ Σύεδροι Σεβασμ. Μητροπολίται Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονύσιος, Ξάνθης κ. Ἀντώνιος καὶ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρρεστιάδος κ. Κωνσταντίνος καὶ ἀνώτατοι ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος μετὰ τὴν ἐνταῦθα ἐπιστροφήν του ἐξέφρασε τὴν ἱκανοποίησίν του ἐκ τῶν θετικῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐπισκέψεώς του εἰς τὸ κέντρον τῆς Ὁρθοδοξίας, τὴν δὲ ἐπομένην (12 Ἰουνίου 1967) ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα :

«Πρὸς τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην
Κύριον Κύριον Ἀθηναγόραν

Istambul

Μόλις ἐπιστρέψαντες εἰς Ἀθήνας σπεύδομεν ὅπως

ἐκ βαθέων ὑποβάλωμεν ἐγγνώμονας εὐχαριστίας ἐμοῦ καὶ ἱερᾶς συνοδείας Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Πατρῶν κ. Κωνσταντίνου καὶ Κασσανδρείας κ. Συνεσίου διὰ θερμότητην ἀδελφικὴν ὑποδοχὴν καὶ ἐγκάρδιον ἐν πᾶσι φιλοξενίαν ἐκ μέρους Ὑμετέρας σεπτῆς Κορυφῆς καὶ πολιοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ παρακαλέσωμεν αὐτήν, ἵνα διαβιβᾷται ταύτας ἀπασιν Σεβασμιωτάτοις καὶ Θεοφιλεστάτοις ἀδελφοῖς.

† Ὁ Ἀθηνῶν Ἱερώναμος».

Ἡ τετραήμερος ἐπίσκεψις τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ σεπτὸν Κέντρον τῆς Ὁρθοδοξίας ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν σεβασμοῦ καὶ τιμῆς πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν καὶ ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν δεσμῶν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Αὕτη σημειώνει σταθμὸν εἰς τὰς σχέσεις τῆς Μητρὸς Μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἀγαπητῆς θυγατρὸς τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὰ δὲ ἀποτελέσματά της θὰ εἶναι εὐεργετικά οὐ μόνον διὰ τὰς δύο Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ διὰ σύμπασαν τὴν Ὁρθοδοξίαν.

Ἡ σημασία τῆς ἐπισκέψεως καταφαίνεται σαφέστερον ἀπὸ τὸ ἀνακοινωθὲν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὸ ὁποῖον ἐξεδόθη τὴν 13 Ἰουνίου 1967 καὶ τὸ ὁποῖον παραθέτομεν κατωτέρω, διότι ἀποτελεῖ τὴν καλυτέραν δυνατὴν κατακλιεῖδα τῆς συντόμου περιγραφῆς τῆς ἐπισκέψεως ταύτης.

«Κατὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος ἐνημέρωσεν Αὐτὴν περὶ τοῦ ταξιδίου αὐτοῦ καὶ τῆς ἀκολουθίας του εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ἡ ὑποδοχὴ ὑπῆρξε θερμότητη. Ἡ ἐξυπηρέτησις δὲ ἀπὸ μέρους τῶν Τουρκικῶν Ἀρχῶν λίαν πρόθυμος καὶ φιλόφρων. Κατὰ τὴν ψαλειῶσιν ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ Δοξολογίαν ἐπὶ τῇ ἀφίξει αὐτῶν, ἃν καὶ ἐργασίμος ἡ ἡμέρα, συνέρρευσεν πλῆθος λαοῦ ἐκδηλοῦντος ἐν ἐνθουσιασμῷ τὸν σεβασμὸν του πρὸς τὸν Προκαθημένον τῆς Ἐκκλησίας μας.

Εἰς ἀτμόσφαιραν ἀγάπης καὶ πλήρους κατανοήσεως συνεζητήθησαν ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἱερωνύμου καὶ τῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ Σεβ. Πατρῶν κ. Κωνσταντίνου καὶ Κασσανδρείας κ. Συνεσίου ἐν κοινῇ συνεδρίᾳ τῶν Πατριαρχικῶν Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῶν Πανορθόδοξων καὶ Παγγρησιατικῶν ζητημάτων ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α.Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρου πάντα τὰ θέματα, τὰ φορῶντα εἰς τὰς σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἀφ' ἑνός, ἀφ' ἑτέρου τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλη-

σιῶν ὡς καὶ τῶν λοιπῶν Ἑτεροδόξων. Ἐχαράχθησαν αἱ βασικαὶ γραμμαὶ τῆς περαιτέρω συνεργασίας τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καὶ καθωρίσθησαν αἱ προϋποθέσεις διὰ τὴν ἔτι στενωτέραν καὶ πλέον καρποφόρον συνεργασίαν πασῶν τῶν Ἁγίων Ὀρθοδόξων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ διαδικασία τῆς συνεξίσεως τῶν ἐπαφῶν τούτων μετὰ τῶν Ἑτεροδόξων.

Αἱ συζητήσεις κατέληξαν, ὡς ἦτο φυσικόν, εἰς πλήρη ὁμοφωνίαν, τὸ μέλλον δὲ τῆς συνεργασίας τῶν δύο Ἐκκλησιῶν τῆς ἐν Ἑλλάδι θυγατρὸς μετὰ τῆς Μητρὸς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας διαγράφεται ἀνέφελον καὶ εὐδαίμων πρὸς δόξαν τοῦ Δομητόρου τῆς Ἐκκλησίας Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ Χριστεπωνύμου πληρώματος.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἤκουσε μετὰ χαρᾶς καὶ συγκι-

νήσεως ταῦτα, ἐξέφρασε δὲ τὰ συγχαρητήρια διὰ τὰ λίαν εὐχάριστα συμπεράσματα τῶν διεξαχθειῶν συνομιλιῶν καὶ ηὐχέθη εἰς τὸν Μακαριώτατον ὑγείαν μακρὰν πρὸς πραγμάτων τῶν συμφωνηθέντων. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐπεκρότησεν ἐκθύμως τόσον τὴν πρὸς τὴν Α.Θ.Π. γενομένην ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀρχιεπισκόπου πρόσκλησιν, ὅπως οὗτος ἐπισκεφθῆ καὶ πάλιν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος εἰς προσεχῆ περιοδείαν Αὐτοῦ, ὅσον καὶ τὴν πρὸς τὸν Παναγιώτατον δοθεῖσαν διαβεβαίωσιν τοῦ Μακαριωτάτου, ὅτι διὰ τὴν ἀνανέωσιν τῆς φιλίας τῶν δύο λαῶν θὰ πράξῃ πᾶν τὸ δυνατόν. Ἐξεφράσθησαν ἐπίσης αἱ θερμαὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εὐχαριστίαι πρὸς τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκονομικὸν Πατριάρχην διὰ τὰς προσγενομένας τῷ Μακαριωτάτῳ καὶ τῇ συνοδείᾳ Αὐτοῦ τιμὰς, αἱ ὁποῖαι ἀντανταλοῦν εἰς τὴν καθόλου Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος».

Στιγμιότυπον ἀπὸ τὴν θείαν Λειτουργίαν, τὴν ὁποίαν ἐτέλεσεν ἡ Α. Μακαριότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος εἰς τὸν ἐν ΚΠόλει πατριαρχικὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

Η ΕΚΛΟΓΗ ΝΕΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ

Ἡ ἀριστίνδην Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συνήλθε τὴν 1 Ἰουνίου ἔ. ἔτους ἐν τῷ συνοδικῷ μεγάρῳ Ἀθηνῶν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, παρόντων τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν Συνέδρων Πατρῶν κ. Κωνσταντίνου, Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονυσίου, Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Δαμασκηνοῦ, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανοῦ, Ζάνθης κ. Ἀντωνίου, Κυθήρων κ. Μελετίου, Διδυμοτείχου καὶ Ὀρεστιάδος κ. Κωνσταντίνου καὶ Κασσανδρείας κ. Συνεσίου.

Τῆς ἀρμοδιότητος τῆς ἐκλογῆς τῶν Μητροπολιτῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος περιελθούσης εἰς τὴν Διαρκῆ Ἱεράν Σύνοδον δυνάμει τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 3/1967, ἡ ἀριστίνδην Ἱερά Σύνοδος συσκεψαμένη ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀπεφάσισε νὰ πληρῶσθαι τὰς χηρεύουσας Ἱεράς Μητροπόλεις Φωκίδος, Ἀλεξανδρουπόλεως, Θηβῶν καὶ Λεβαδείας, Σιδηροκάστρου καὶ Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης, διὰ τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀρίστων. Ἐπηκολούθησεν εἶτα ἡ ψηφοφορία διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῶν ὑποψηφίων διὰ τὰ τριπρόσωπα δελτία, τὰ ὅποια κατηρτίσθησαν ὡς ἑξῆς: 1) διὰ τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Φωκίδος ἐκ τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Κερνίτσης κ. Χρυσοστόμου, τοῦ πανοσ. ἀρχιμ. Νικηφόρου Δεδούση καὶ τοῦ πανοσ. ἀρχιμ. Παντελεήμονος Μπαρδάκου. 2) διὰ τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Ἀλεξανδρουπόλεως ἐκ τῶν πανοσ. ἀρχιμανδριτῶν Κωνσταντίου Χρόνη, Ἀγαθαγγέλου Μηχαηλίδου καὶ Γεωργίου Προκόπη. 3) διὰ τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Θηβῶν καὶ Λεβαδείας ἐκ τῶν πανοσ. ἀρχιμανδριτῶν Νικοδήμου Γραικοῦ, Πολυκάρπου Βαγενᾶ καὶ Αὐγουστίνου Καντιώτη. 4) διὰ τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Σιδηροκάστρου ἐκ τῶν πανοσ. ἀρχιμανδριτῶν Ἰωάννου Παπάλη, Ἱεροθέου Τσαντίλη καὶ Ἐπιφανίου Θεοδωροπούλου, καὶ 5) διὰ τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης ἐκ τῶν πανοσ. ἀρχιμανδριτῶν Σεβαστιανοῦ Οἰκονομίδου, Παύλου Καρβέλη καὶ Δαμασκηνοῦ Λαζαρίδου.

«Οἱ ἐκλεγέντες διαθέτουν ἅπαντες—ὡς τονίζει τὸ σχετικὸν ἀνακοινωθὲν τῆς Ἱεράς Συνόδου—τὸ μέγα καὶ πρῶτον προσὸν τοῦ ἀδιαβλήτου βίου, εἶτα δέ, ἕκαστος κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ, διακρίνονται ἐπὶ θεολογικῇ καταρτίσει, ἱεραποστολικῇ δράσει, ἀπλότῃ ζωῇ καὶ ἐμποροῦνται ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ ζήλου ὅπως ἐξασκοῦντο ἐκδραπανῶντες ἑαυτοὺς εἰς τὴν διακονίαν τοῦ ποιμνίου των. Πάντες καλοῦνται δι' ἐπιστρατεύσεως χωρὶς τὸ παράπαν νὰ τὸ ἔχουν ἐπιζητήσῃ καὶ νὰ ἔχουν προσφύγει εἰς πλάγια μέσα. Ἰδιαίτερα κατεβλήθη προσπάθεια ὡς πρὸς τοὺς Ἱεράρχας, οἱ ὅποιοι θὰ ποιμάνουν Μητροπόλεις παραμεθορίους, ὅπου αἱ εὐθῆναι των ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους εἶναι ἐπηυξημένοι.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος πιστεύει ὅτι διὰ τῆς ἀναδείξεως τῶν νέων τούτων Ἱεραρχῶν εἰσάγει νέον αἷμα εἰς τὸ σῶμα τῆς Ἱεραρχίας καὶ προσφέρει μεγίστην ὑπηρεσίαν εἰς τὸ ἔθνος. Εὐελπιστεῖ δὲ ὅτι πάντες οὗτοι θὰ δικαιοῦσιν τὰς ἐλπίδας τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὅποια τοὺς ἀνεζήτησε καὶ τοὺς ἀνέσυρεν ἀπὸ τὸν μόδιον διὰ νὰ τοὺς θέσῃ ἐπὶ τὴν λυχνίαν με ἀκλόνητον τὴν πεποίθησιν, ὅτι τὸ φῶς των θὰ λάμπῃ καὶ ὅτι οἱ Χριστιανοί, τοὺς ὁποίους καλοῦνται νὰ διαποιμάνουν, θὰ εὕρουν ἐν τῷ προσώπῳ των τοὺς μιμητὰς τοῦ Καλοῦ Ποιμένος, ἐτοιμοὺς νὰ ἐκδραπανηθοῦν εἰς τὴν Ἱεράν διακονίαν καὶ νὰ θυσιάσουν, ἂν παραστῇ ἀνάγκη, ἀκόμη καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν των χάριν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ποιμνίου των».

Ἡ Ἱερά Σύνοδος δι' ἐγγράφου τῆς ἀνεκοίνωσε πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων τὰ ὀνόματα τῶν ἐκλεγέντων ὑποψηφίων, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος μετὰ πρότασιν τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ὑπουργοῦ κ. Καλαμποκιά προέκρινε συμφώνως πρὸς τὸν νόμον τὸν Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Κερνίτσης κ. Χρυσόστομον διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς χηρεύουσας Ἱ. Μητροπόλεως Φωκίδος, τὸν πανοσιολ. ἀρχιμανδριτὴν Κωνσταντῖνον Χρόνην διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς χηρεύουσας Ἱ. Μητροπόλεως Ἀλεξανδρουπόλεως, τὸν πανοσιολ. ἀρχιμανδριτὴν Νικόδημον Γραικὸν διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς χηρεύουσας Ἱ. Μητροπόλεως Θηβῶν καὶ Λεβαδείας, τὸν πανοσιολ. ἀρχιμανδριτὴν Ἰωάννην Παπάλην διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς χηρεύουσας Ἱ. Μητροπόλεως Σιδηροκάστρου καὶ τὸν πανοσιολ. ἀρχιμανδριτὴν Σεβαστιανὸν Οἰκονομίδην διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης.

Ἡ τελετὴ τοῦ Μεγάλου Μηνύματος τῶν νεοεκλεγέντων Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν ἐγένετο τὴν 5 Ἰουνίου 1967 εἰς τὸ παρεκκλήσιον Ἁγίου Ἀνδρέου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν Συνέδρων καὶ πλήθους κόσμου εἰς ἀτμόσφαιραν βαθείας κατανύξεως, ἡ ὅποια ἐδονεῖτο ἀπὸ τὰς ἐνθουσιώδεις ἀναφωνήσεις «ἄξιος, ἄξιος».

Προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου καὶ συλλειτουργούντων τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονυσίου, Ζάνθης κ. Ἀντωνίου καὶ Διδυμοτείχου καὶ Ὀρεστιάδος κ. Κωνσταντίνου ἐγένετο ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ Ἀθηνῶν τὴν 7 Ἰουνίου ἔ. ἔτους, ἡμέραν τῆς Ἀποδόσεως τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, ἡ χειροτονία εἰς Ἐπίσκοπον τοῦ νεοεκλεγέντος Μητροπολίτου Σιδηροκάστρου κ. Ἰωάννου.

'Απαντῶν εἰς τὸν Μακαριώτατον 'Αρχιεπίσκοπον 'Αθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. 'Ιερώνυμον ὁ ὁποῖος τὸν προσεφώνησε καταλλήλως, ὁ Σεβασμιώτατος Σιδηροκάστρου κ. 'Ιωάννης εἶπε τὰ ἑξῆς:

Μακαριώτατε,

Οὐδέποτε ἄλλοτε ἠσθάνθην τόσον ἐντόνως τὴν ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν, ὅσον τὴν αἰσθάνομαι κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, καθ' ἣν ἴσταμαι πρὸ τῶν πωλῶν τοῦ 'Ιεροῦ Θυσιαστηρίου, καλούμενος ἵνα δεχθῶ τὸ χάρισμα τῆς 'Αρχιερωσύνης.

Τοῦ ἱερέως τὸ ὑπόργημα ἐκ παιδικῆς ἡλικίας τὸ ἠγάπησα, καὶ πρὸς αὐτὸ εἶχον προσανατολίσει τοὺς νεανικούς μου ὀραματισμούς. 'Ἡσθάνθην δὲ μεγίστην ἐδτοχίαν καὶ ἱκανοποίησιν ὅτε ἡ Θεία Χάρις, διὰ τῶν χειρῶν τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Σάμου κυροῦ Εἰρηναίου μὲ προσεχείρισε λειτουργὸν τῶν 'Αγίων Μυστηρίων καὶ μὲ ἰκάνωσε νὰ ἴσταμαι πρὸ τοῦ «τεθυμένου Χριστοῦ», νὰ προσεύχωμαι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ του καὶ νὰ προσφέρω τὸ ἰδικόν του Σῶμα καὶ Αἷμα εἰς τὰ μέλη τῆς 'Εκκλησίας του.

Συγκεκριμημένος βαθύτατα καὶ ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὸ πλήρωμα τῆς ἱερατικῆς Χάριτος, ἡ ὁποία μοὶ ἐδόθη, οὐδὲ ἐτόλμων νὰ ἀνυψώσω τοὺς ὀφθαλμούςς πρὸς τὸ μέγα καὶ ἀποστολικὸν χάρισμα τῆς 'Αρχιερωσύνης. 'Ισάμην μετὰ δέους πρὸ τῆς ἀληθείας ὅτι: «πρῶτος τῆ φύσει ἀρχιερεὺς ὁ μονογενὴς Χριστός, «οὐχ ἑαυτῶ τὴν τιμὴν ἀρπάσας», ἀλλὰ παρὰ τοῦ πατρὸς κατασταθεὶς» (1). Καὶ ὅτι Αὐτὸς ὥρισε τοὺς ἀποστόλους Του, οἱ δὲ ἀπόστολοι Του «παραγγελίας λαβόντες καὶ πληροφοροθηθέντες διὰ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου 'Ιησοῦ Χριστοῦ καὶ πιστωθέντες ἐν τῷ λόγῳ τοῦ Θεοῦ, μετὰ πληροφορίας Πνεύματος ἁγίου ἐξῆλθον εὐαγγελιζόμενοι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ μέλλειν ἔρχεσθαι». Καὶ ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ ἀποστολικοῦ τῶν τοῦτου ἔργου, «κατὰ πόλεις κηρύσσοντες καὶ τοὺς ὑπακούοντας τῇ βουλήσει τοῦ Θεοῦ βαπτίζοντες καθίστανον τὰς ἀπαρχὰς αὐτῶν δοκιμάσαντες τῷ πνεύματι, εἰς ἐπισκόπους...» (2). 'Ἡ ἄλυσις αὕτη, ἣτις ἐκκινεῖ ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Κύριον καὶ διερχομένη ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους καὶ τοὺς μεγάλους πατέρας τῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας μας φθάνει εἰς τὴν ἐποχὴν μας, εἶναι ἰδιαίτερος ἱερά καὶ ἡ ἐνσωμάτωσις τῆς εἰς αὐτὴν κλήρος δυσβάστακτος.

'Ἡ Θεολογικὴ μου αὕτη τοποθέτησις μὲ ἔκαμε νὰ συντρίβωμαι ἀκόμη καὶ ἐνώπιον τῆς σκέψεως ὅτι εἶναι δυνατὸν μίαν ἡμέραν νὰ κληθῶ νὰ σηκώσω τὸν πυρρομένον ἀνθρακα τῆς ἀρχιερατικῆς Χάριτος καὶ νὰ ἐπομισθῶ τὰς εὐθύναις τῆς ποιμαντορίας.

'Ἰδὸν ὅμως, ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον ὡς δυσβάστακτον βάρος ἐθεώρουν, μοὶ ἐμπιστεύεται σήμερον ὁ 'Αρχιερεὺς 'Ιησοῦς Χριστὸς διὰ τῶν σεπτῶν χειρῶν τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος καὶ τῶν περὶ αὐτὴν Σεβασμιωτάτων 'Αρχιερέων. 'Ἡ πρώτη, ἀδρόμητος κραυγὴ, ἣτις φθάνει εἰς τὰ χεῖλη μου, εἶναι ἡ κραυγὴ τοῦ

προφήτου: «ὦ δέσποτα Κύριε, ἰδοὺ οὐκ ἐπίσταμαι λαλεῖν, ὅτι νεώτερος ἐγὼ εἰμι» (3). 'Ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν κραυγὴν διατάζω νὰ τὴν ἐπιτρέψω νὰ διαπεράσῃ τὸ φράγμα τῶν χειλέων, ἀφ' ἐνὸς μὲν φοβούμενος μὴ καὶ εἰς ἐμὲ ἀπευθυνθῆ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἢ εἰς τὸν προφήτην ἀπευθυνθεῖσα ἐπίπληξις, ἀφ' ἑτέρου δὲ συναισθανόμενος ὅτι ἡ πρὸ τῶν ἱερῶν τούτων βαθμίδων παρουσία μου δὲν ἀποτελεῖ ἢ μὴ ἐπιστροφάτευσιν. Καὶ προκειμένης ἐπιστροφάτευσως δὲν συζητεῖ τις, ἀλλὰ πορεύεται ἐν ὑπακοῇ καὶ πειθαρχίᾳ ἔτοιμος νὰ θυσιάσῃ τὸ πᾶν διὰ νὰ ἀνταποκριθῆ εἰς τὴν στρατείαν.

Κύπτων τὴν κεφαλὴν πρὸ τῆς ἱερᾶς κλήσεως τοῦ 'Αρχιερέως Χριστοῦ καὶ τῆς ἐπιστροφάτευσως τῆς χορείας τῶν ἐπισκόπων τῆς 'Εκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καταθέτω πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Ἐσταρωμένου Κυρίου μου τὴν διάθεσιν καὶ τὸν πόθον νὰ ἀναδειχθῶ «καλὸς οἰκονόμος ποικίλης Χάριτος Θεοῦ» (4) καὶ νὰ ἀξιωθῶ νὰ «ποιμάνω τὸ ποίμνιον αὐτοῦ μετ' ἐπιστήμης καὶ οὐχὶ ἐν σκεύεσι ποιμένος ἀπείρου» (5). Τὴν δὲ ἐπιτυχίαν τῆς διακονίας μου δὲν τὴν προσδοκῶ ἀπὸ τὰς πενυχτὰς ἰδικὰς μου δυνάμεις, ἀλλ' ἀπὸ τὴν Θείαν Χάριν, «τὴν τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσάν καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσαν». Ἀπὸ ἐκεῖνον, ὅστις, διὰ τοῦ Σταυροῦ του καὶ τῆς ταφῆς του καὶ τῆς Ἀναστάσεώς του ἐθεμελίωσε τὴν νέαν κοινωνίαν, τὴν βασιλείαν του, καὶ διὰ τοῦ 'Αγίου του Πνεύματος «ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν 'Εκκλησίαν» (6). Καὶ ἐν τῇ προσδοκίᾳ μου ταύτῃ τὸν ἱκετεύω ἐξ ὅλης καρδίας νὰ «κρατήσῃ Αὐτὸς τῆς χειρὸς ἡμῶν τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐν τῇ βουλήῃ αὐτοῦ ὀδηγήσῃ» (7) καὶ νὰ ἐμπιστευθῆ εἰς ἐμὲ τὴν δυνάμιν του ἵνα «λειτουργῶ τὴν λειτουργίαν τῶν προφητῶν καὶ διδασκάλων» εἰς τὴν σύγχρονον ἐποχὴν καὶ εἰς τὴν σύγχρονον γενεάν τῶν μελῶν τῆς 'Εκκλησίας. Ἀκόμη τὸν παρακαλῶ νὰ μὲ ἀναδείξῃ «τύπον πιστῶν, τουτέστι τὸ ἀρχέτυπον τοῦ βίου» (8), οὕτως ὥστε τὰ τέκνα Αὐτοῦ καὶ μέλη τοῦ Σώματος του ὄχι μόνον νὰ μὴ ἐμποδιζόνται ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ ἐπισκόπου των εἰς τὴν πορείαν των πρὸς τὸν Κύριόν των, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐμπνέονται καὶ νὰ διευκολύνονται εἰς αὐτὴν.

'Υμᾶς δέ, Μακαριώτατε Δέσποτα, καὶ τὴν περὶ Ὑμᾶς Ἁγιωτάτην Σύνοδον εὐχαριστῶ θεομῶς διὰ τὴν τιμὴν, τὴν ὁποίαν μοὶ ἐκάματε νὰ μὲ προκρίνητε διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ 'Αρχιερέως καὶ τοῦ Μητροπολίτου τῆς ἀκριτικῆς Μητροπόλεως Σιδηροκάστρου. Καὶ ὡς πρὸς ἐπισκόπους καὶ πατέρας παρακαλῶ ὅπως σταθῆτε μετὰ τὴν διακρίνουσαν Ὑμᾶς ἀγάπην περὶ ἐμοῦ καὶ μὲ χειροαγωγήσητε ὡς ἀδελφὸν καὶ ὡς τέκνον εἰς τὴν βασιλείαν καὶ ἱερωτάτην ἀποστολήν μου.

Τὸν εὐσεβέστατον Βασιλέα ἡμῶν καὶ τοὺς ἐκπροσώπους τοῦ ἔθνους εὐχαριστῶ διὰ τὴν ἐμπιστο-

3) 'Ιερειῶν α' 6.

4) Α' Πέτρου δ' 10.

5) Γρηγορ. Ναζιανζηνοῦ, 'Απολογητικὸς περὶ τῆς εἰς Πόντου φυγῆς.

6) Αὐτόθι.

7) Διδαχὴ τῶν 12 'Αποστόλων, XVI.

8) 'Ιωάν. Χρυσόστομος, ὁμ. ιγ' εἰς Α' πρὸς Κορινθίους.

1) Διαταγαὶ 'Αποστόλων διὰ Κλήμεντος.

2) Κλήμεντος Ρώμης, Α' Κορινθίους XLII.

σύνην, μετὰ τῆς ὁποίας προσέβλεψαν πρὸς τὸ πρόσωπόν μου.

Τοὺς ἐν οὐρανοῖς γονεῖς μου, οἵτινες μὲ ἀνέθρεψαν «ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου» καὶ ὠδήγησαν τὰ βήματά μου εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καθὼς καὶ τὸν ἀειμνηστον γέροντά μου Μητροπολίτην Σάμου κυρὸν Εἰρηναῖον, τὸν προχειρίσαντά με διάκονον καὶ πρεσβύτερον, καὶ πάντας τοὺς ἠγαπημένους μου, τοὺς εὐρισκομένους εἰς τὴν ἐν οὐρανοῖς Ἐκκλησίαν, εὐχαριστῶ καὶ εὐχομαι νὰ κατατάξῃ ὁ Θεὸς τούτους ἐν σκηναῖς δικαίων.

Τοὺς πνευματικούς μου, οἵτινες μετὰ στοργῆς καὶ πατρικῆς ἐπιμελείας μὲ ἐβόηθησαν εἰς τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν τοὺς εὐχαριστῶ ἀπὸ καρδίας.

Τὸν ἱερὸν κληρὸν καὶ τὸν εὐσεβῆ λαὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σάμου καὶ Ἰκαρίας, οἱ ὅποιοι κατὰ τὰ δεκαεξέτη τῆς ἐκεῖ παραμονῆς μου καὶ τῆς διακονίας μου, μοὶ συμπαραστάθησαν καὶ μὲ τὴν ἀγάπην των καὶ τὴν ἐν πνεύματι Θεοῦ συνεργασίαν των μοῦ ἐχάρισαν ἀληθμονήτους συγκινήσεις καὶ στιγμὰς χαρᾶς, τοὺς αἰσθάνομαι παρόντας ἐν πνεύματι κατὰ τὴν ὥραν ταύτην, κατὰ τὴν ὁποίαν τελεῖται τὸ μέγα τοῦτο Μυστήριον.

Τὸν δὲ κληρὸν καὶ λαὸν τῆς Θεοσώστου ἐπαρχίας Σιδηροκάστρου, μετὰ τῶν ὁποίων σήμερον συνάπτω πνευματικὴν συγγένειαν, διαβεβαιῶ ὅτι θὰ προσπαθήσω ἢ συγγένεια αὕτη νὰ εἶναι «ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» καὶ «ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ».

Ἀκόμη, πρὸς τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, τὸ ὁποῖον σήμερον συμπαρίσταται μετ' ἀγάπης καὶ πέριξ ἐμοῦ δημιουργεῖ τεῖχος προσευχῆς, ἐκφράζω τὴν εὐγνωμοσύνην μου καὶ διατυπῶ τὴν παράκλησιν ὅπως συνεχῶς μὲ συντροφεύῃ μὲ τὰς προσευχὰς του.

«Καὶ τὰ νῦν παρατίθεται ἐμάντων τῷ Θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι καὶ δοῦναι ἡμῖν κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν» (9).

Παραδίδω ἐαυτόν, καὶ ψυχὴν καὶ διάνοιαν, εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἐκκλησίας, καὶ εἰς τὸ ἐνεργοῦν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἅγιον Πνεῦμα. Ἐν σιωπῇ, ἐν συγκινήσει καὶ ἐν λατρείᾳ ἐγγίζω τὸ Θυσιαστήριον, παρὰ τοῦ ὁποίου πᾶσα Χάρις ἐκπορεύεται.

Δεηθῆτε, πατέρες ἅγιοι καὶ ἀδελφοί, ὑπὲρ ἐμοῦ.

Τὴν ἐπομένην τῆς χειροτονίας του, 8 Ἰουνίου 1967, ὁ Σεβασμιώτατος Σιδηροκάστρου μετέβη εἰς τὸ Α' Νεκροταφεῖον Ἀθηνῶν καὶ ἐτέλεσε Τρισάγιον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀειμνήστου πνευματικοῦ του πατρὸς Μητροπολίτου Σάμου καὶ Ἰκαρίας Κυροῦ Εἰρηναίου.

Τὴν 8 Ἰουνίου 1967, ἑορτὴν τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐγένετο ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ Ἀθηνῶν ἡ χειροτονία εἰς Ἐπίσκοπον τοῦ νεοεκλεγέντος Μητροπολίτου Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Νικοδήμου

ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, συλλειτουργούντων τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονυσίου, Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Δαμασκηνοῦ, Ζάνθης κ. Ἀντωνίου, Κυθήρων κ. Μελετίου καὶ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεσιτιάδος κ. Κωνσταντίνου.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Νικόδημος ἀπαντῶν εἰς τὴν προσελάν του Μακαριωτάτου, εἶπε τὰ ἑξῆς:

Μακαριώτατε, πάτερ καὶ Δέσποτα,

«Πάλιν ἐπ' ἐμὲ χρῆσμα καὶ Πνεῦμα· καὶ πάλιν ἐγὼ πενήθων καὶ σκοθρωπάζων πορεύομαι»⁽¹⁾. Θὰ ἤρμωζεν ἐν σιωπῇ πολλῇ καὶ ἐν λατρείᾳ νὰ ζήσω τὸ μέγα τοῦτο Μυστήριον. Διότι ἐὰν κάθε Μυστήριον, μεταδίδον, κατὰ τρόπον ἀπρόσιτον εἰς τὴν ἀνθρωπίνην διάνοιαν, τὴν θείαν Χάριν, ἐπιβάλλῃ τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἐν σιωπῇ ἐνατένισον, πόσω μᾶλλον τοῦτο τὸ Μυστήριον, διὰ τοῦ ὁποίου ἐν ὀστρούκων σκεῦος μεταβάλλεται εἰς Ἀρχιερέα Χριστοῦ καὶ εἰς «τόπον Θεοῦ»⁽²⁾. Ἡ σκέψις ἀδυνατεῖ νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὰ ἀπόθμενα βᾶθη του. Ἡ καρδία ἀρνεῖται νὰ βαστάσῃ τὸ βάρος τῆς συγκινήσεως. Ζῆ μόνον τὸν φόβον καὶ τὸν τρόμον, τὸν ὁποῖον ὁ Θεόπτης ἐξῆσε πρὸ τῆς φλεγομένης καὶ μὴ κατακαιομένης βᾶτου⁽³⁾. Καὶ τὰ χεῖλη δυσκολεύονται νὰ ἐκφράσων τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐσωτέρου κόσμου.

Ἄλλ' ἐὰν κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἐπιχειρῶ νὰ διατυπώσω ὀλίγας λέξεις, τὸ πρῶτον ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ νὰ ἐκφράσω τὸν τρόμον καὶ τὴν ἀμηχανίαν μου. «Τοιοῦτον ἔπαθον, οἷον πρὸς τὰς ἀστραπὰς οἱ παῖδες, ἠδονὴν ἐκπέσει μινύντες ἐκ τοῦ θεάματος ἠγάπησά τε ὁμοῦ τὸ Πνεῦμα, καὶ ἐφοβήθη»⁽⁴⁾.

Παιδίσθεν ἠγάπησα τὸ ἱερὸν θυσιαστήριον. Ὑπὸ τῶν ἀειμνήστων γονέων μου ἐδιδάχθην τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Ἁγίαν ἡμῶν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ὡς καὶ τὸν βαθὸν σεβασμὸν πρὸς τοὺς λειτουργοὺς της. Παρ' ὅλην μου ὅμως αὐτὴν τὴν ἀγάπην καὶ τὸν φλογερὸν πόθον πρὸς τὴν ἱεροσύνην, οὐδέποτε ἐτόλμησα νὰ ὑψώσω τὸ βλέμμα πρὸς τὰ ὕψη τῆς ἀρχιερατικῆς τιμῆς καὶ νὰ σκεφθῶ τὸν ἐαυτόν μου ἐπωμιζόμενον τὸ βάρος τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἀξιώματος. Ἐβλεπον πάντοτε ἐξόχως τιμητικὸν καὶ ἐξόχως βαρὺ τὸ ἔργον τοῦ ἱερέως καὶ πρὸς τὴν ταπεινὴν ἱερατικὴν διακονίαν κατητόθηνα τοὺς νεανικοὺς δραματισμούς μου.

Ὑπῆρξε δὲ μεγάλη δι' ἐμὲ ἡ στιγμὴ, κατὰ τὴν ὁποίαν, πρὸ 27 ἀκριβῶς ἐτῶν, ἠξιώθη νὰ ἀνέλθω τὰς ἱερὰς ταύτας βαθμίδας καὶ νὰ παραδώσω εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἐσταυρωμένου Κυρίου μου τὴν νεανικὴν μου ἀλκὴν καὶ τοὺς ἱερούς μου πόθους.

Ἀπὸ τότε ἡ ζωὴ μου συνεδέθη μὲ τὸν ναὸν τοῦ

1) Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ, Ἀπολογητικὸς εἰς τὸν ἐαυτοῦ πατέρα Γρηγόριον... MIGNE, XXXV 820.

2) Διατάγαι ἀποστόλων διὰ Κλήμεντος Β' XI, I.

3) Γενέσι. γ' 1 ἔξ.

4) Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ, ἐνθ' ἀν. MIGNE XXXV 821.

9) Πράξ. κ'. 32.

τον. Ἡξιώτην, τῇ ἀποφάσει τοῦ τότε Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ἀειμνήστου Χρυσάνθου, νὰ ἀναλάβω τὸ ἔργον τοῦ ἐφημερίου τοῦ Μητροπολιτικοῦ τούτου Ναοῦ καὶ νὰ ἀσκήσω καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα τὴν διακονίαν τοῦ ἐφημερίου καὶ τοῦ πνευματικοῦ.

Εὐλογῶ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, διότι ἠδδόκησε νὰ μὲ χρησιμοποιήσῃ ὡς ἓνα λειτουργόν του εἰς τὴν ἐπαλξίν ταύτην. Ἀκόμη τὸν εὐχαριστῶ, διότι καὶ εἰς ἄλλας ἐπάλξεις ἠθέλησε νὰ μὲ χρησιμοποιήσῃ, ὡς εἰς τὴν ἐπαλξίν τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῆς Θρησκευτικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Στρατοῦ, ἔνθα ἐπὶ τεσσαράκοντα καὶ δύο μῆνας ὑπηρετήσα, καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν τοῦ Κατηχητοῦ καὶ Πνευματικοῦ τῶν Κωφάλων παιδῶν τῆς πατρίδος μας. Ἡ τάξις τῶν κωφάλων ὑπῆρξεν εἰς ἐμὲ ἰδιαίτερος συμπαθῆς, δὲν παύω δὲ νὰ προσεύχωμαι δι' αὐτὴν καὶ νὰ κάνω ὅ,τι ἢμπορῶ διὰ τὴν ἀνακούφισίν της καὶ τὴν πνευματικὴν διαπαιδαγώγησίν της. Ἐλπίζω δὲ ὅτι οἱ ἀδελφοί μου οὗτοι, κατὰ τὴν μεγάλην ταύτην καὶ ἱερὰν ὄραν, μὴ δυνάμειοι διὰ τῶν χειλέων νὰ ἰκετεύσουν ὑπὲρ ἐμοῦ τὸν Κύριον, θὰ κινκλώνουν τὸν θρόνον τῆς χάριτος μὲ τὰς ἀγνάς καρδίας των καὶ θὰ προσφέρουν ὡς φιάλας θυμιαμάτων τοὺς ἀλαλήτους στεναγμούς των. Δι' αὐτὸ τοὺς εὐχαριστῶ καὶ τοὺς παρακαλῶ νὰ μὴ παύσουν μὲ τὴν βοήν τῆς καρδίας των νὰ μεσιτεύουν ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Κύριον.

Μὲ πολὺν δισταγμὸν, Μακαριώτατε Δέσποτα καὶ σεβαστοὶ ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, πλησιάζω πρὸς τὴν Ἀρχιερωσύνην. Ἡ βαρυτάτη ἐθθόνη μὲ συντριβεῖ. «Δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον καὶ τῶν ἀμαρτιῶν κωλυτὴν διὰ τὴν νοηθείαν γίνεσθαι, καὶ τῆς δικαιοσύνης σκοπὸν καὶ τὸν ἡτοιμασμένων ὑπὸ Θεοῦ ἀγαθῶν κήρυκα καὶ τῆς μελλούσης ὀργῆς ἐν τῇ κρίσει διαγγελητῆρα, ὅπως μὴ καταφρονήσας τῆς τοῦ Θεοῦ φουτουργίας ἀκούσῃ διὰ ἀμέλειαν τὸ ἐν τῷ Ὠσῆ εἰρημένον· ἵνατι παρεσιωπήσατε ἀσέβειαν καὶ τὸν καρπὸν αὐτῆς ἐτρυνήσατε» (5). Καὶ ἀκόμη ἔχει χρέος νὰ προπορεύεται «ὡσπερ κηρὸς ἐπίσημος ἐκ μεγάλου ποιμνίου εἰς προσφορὰν, ὀλοκαύτωμα δεκτὸν τῷ Θεῷ ἡτοιμασμένον» (6). Διότι «ὅποιοι ἂν ὦσιν οἱ προετώτες, τοιαῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ τὰ ἦθη τῶν ἀρχομένων γίνεσθαι εἴωθεν» (7). Συλλογιζόμενος ταῦτα πάντα δειλιῶ. Καὶ ὡς Θεόπτης Μωϋσῆς αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ ἀναφωνήσω : «ὦ, Κύριε, ἰσχνόφωνος καὶ βραδύγλωσσος ἐγὼ εἰμι». Δὲν δύναμαι νὰ πορευθῶ εἰς τὴν διακονίαν, εἰς τὴν ὁποίαν μὲ ἐξαποστέλλεις. Ἀλλὰ καὶ πάλιν κόπτω μεθ' ὑποταγῆς τὴν κεφαλὴν, πεπεισμένος ὅτι «ἡ Θεία Χάρις, ἡ πάντοτε τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσα», θὰ μὲ περιβάλλῃ καὶ θὰ πληρώσῃ τὴν ὑπαρξίν μου καὶ θὰ ἀναδείξῃ Ἀὐτὴ τὸν Ἀρχιερέα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸν ποιμένα τῶν ψυχῶν.

Προσδοκῶν δὲ τὴν Θεῖαν Χάριν παρὰ τῶν τιμίων

ὕμνων χειρῶν, Μακαριώτατε Δέσποτα, ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα καὶ τὴν περὶ αὐτὴν ἱερὰν Σύνοδον τῶν ἀγιωτάτων ἱεραρχῶν τὴν ἐγνωμοσύνην μου, διὰ τὴν προσγενομένην εἰς ἐμὲ μεγίστην τιμὴν. Ἀκόμη αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ εὐχαριστήσω τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα, τὸν λαοφιλῆ Βασιλέα Κωνσταντῖνον, διὰ τὴν ἐπιδειχθεῖσαν ἐπ' αὐτοῦ προτίμησιν πρὸς τὸ πρόσωπόν μου. Ἐπίσης εὐχαριστῶ τοὺς πνευματικούς μου πατέρας καὶ συλλειτουργούς, καθὼς καὶ ὅλους ἐκείνους, οἵτινες μέχρι σήμερον μὲ ἐβοήθησαν παντοιοτρόπως ἢ συνειργάσθησαν μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν ποικίλην διακονίαν.

Μετὰ τῶν εὐχαριστῶν μου δὲ τούτων διατυπώνω καὶ τὴν παράκλησιν, ὅπως μὴ παύσητε ἅπαντες ἰκετεύοντες ὑπὲρ ἐμοῦ τὸν Κύριον.

Σὺ δέ, τιμιώτατε Δέσποτα, «ἔχεις τὴν εὐπειθειαν, ἀπόδος τὴν εὐλογίαν. Χειραγώγησον καὶ σὺ ταῖς εὐχαῖς, ὀδήγησον τῷ λόγῳ, τῷ πνεύματι στήριξον» (8). «Ὡς ἐτοιμοὶ γε ἡμεῖς ἕπεσθαι, καὶ ὑπὸ τῆς σῆς ποιμαντικῆς ψυχῆς ἄγεσθαι τῆς ὑψηλῆς καὶ ἐνθέου... Δίδαξον τὴν σὴν ἀγάπην περὶ τὰ ποιμνία, τὸ σὸν ἐπιμελές τε ὁμοῦ καὶ εὐσύνετον, τὴν ἐπιστάσιαν, τὰς ἀγρυπνίας, ... τὸ ἐν τῷ πρακτικῷ γαληρόν τε καὶ ἡμερον» (9). Μετάδος μοι τὴν Χάριν τοῦ Ἀρχιερέως Χριστοῦ. Καὶ εὖχον ἵνα ἀξιωθῶ νὰ προσφέρω εἰς αὐτὸν ἐν πλήρει αὐταπαρηγήσει τὴν καρδίαν μου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ (8 'Ιουνίου 1967) ἐγένετο ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ τῆς Καβόλας ἡ χειροτονία εἰς Ἐπίσκοπον τοῦ νεοεκλεγέντος Μητροπολίτου Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Κωνσταντίου, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πατρῶν κ. Κωνσταντίνου καὶ μὲ συμμετοχὴν τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Ἀλεξάνδρου καὶ Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου κ. Νικοδήμου.

Ἡ χειροτονία εἰς Ἐπίσκοπον τοῦ νεοεκλεγέντος Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κουίτσης κ. Σεβαστιανοῦ ἐγένετο ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ Ἀθηνῶν τὴν Κυριακὴν, 11 'Ιουνίου 1967, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονυσίου καὶ συλλειτουργούντων τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Δαμασκηνοῦ, Ξάνθης κ. Ἀντωνίου, Κυθήρων κ. Μελετίου, Σιδηροκάστρου κ. Ἰωάννου καὶ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Νικοδήμου.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονύσιος, προσφωνῶν τὸν χειροτονούμενον Μητροπολίτην Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κουίτσης κ. Σεβαστιανόν, εἶπε τὰ ἑξῆς :

Θεοφιλέστατε,

Ἐνδεκα ἔτη παρηλλοῦσιν ἀπὸ τῆς εὐλογημένης ἐκεῖ-

5) Διαταγαὶ ἀποστόλων διὰ Κλήμεντος, Β' XVII, 6.

6) Ματθῆριον Πολυκάριον, XIV, I.

7) Μ. Βασιλείου ἐπιστ. Ἀμφιλοχίῳ ἐπισκόπῳ Ἰκονίου, ἐπιστ. CLXI.

8) Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ, Ἀπολογητικὸς περὶ τῆς εἰς Πόντον φυγῆς, ριστ.

9) Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ, Πρὸς Βασιλείου, ὅτε ἐπίσκοπος ἐχειροτονήθη.

νης ἡμέρας, ὅτε, σφριγηλὸς νεανίας ὢν, μὲ ἀρτίαν θεολογικὴν κατάρτισιν καὶ καρδίαν καιομένην ὑπὸ σφοδροῦ πόθου ὀλοκληρωτικῆς ἀφιερώσεως, προγνώσει καὶ ἐδδοκία Θεοῦ, τοῦ «καταπέμποντος τὴν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος χορηγίαν ἐπὶ τοὺς ὠρισμένους ὑπὸ τῆς ἀνεξιχνιάστου αὐτοῦ δυνάμεως λειτουργοὺς γενέσθαι», προχειρισθῆς παρ' ἐμοῦ εἰς τὴν τῆς Διακονίας λειτουργίαν.

Κατὰ τὸν διασφραζόμενον μακρὸν τοῦτον χρόνον, διατηρηθεὶς «ἐν πάσῃ σεμνότητι» καὶ «ἔχων τὸ Μυστήριον τῆς Πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει», ἀνεδείχθη ἐν τῇ ἀγίᾳ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ «ἐλαία κατάκαρπος, καρποφορῶν καρπὸν δικαιοσύνης». Παρίστασο ἀμέμπτως τῷ Θεοσιαστηρίῳ. Ἱερούργεις τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. Ἐκήρυττες τὸ Ἐὐαγγέλιον τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἐτρεχεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ ἐδοξάζετο, ὅπου ἂν διηκόνεις. Καὶ μάλιστα ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ἀκριτικῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἰωαννίνων, ἔνθα ἀπὸ τοῦ 1957 μέχρι σήμερον μετὰ θερμορρογῶν ζήλου εἰργάσθη ὡς ἱεροκλήρως. Κατηύθυνες καὶ καθωδήγεις τὴν νεότητα ἐπὶ τὰς πηγὰς τοῦ ζῶντος Ὑδατος, τοῦ «ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον». Πάντοτε ἐδέχεσο εἰς τὸ ἐξομολογητήριον, ὡς εἰς ἄλλην κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ τοὺς «κοπιῶντας καὶ πεφορτισμένους» καὶ ἐβοήθειες τούτους εἰς τὸ νὰ συναντήσουν τὸν Κύριον καὶ νὰ λυτρωθοῦν τῇ Χάριτι τοῦ Σταυροῦ.

Ἐξ ἄλλου, καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα, ζῶν ἐν λιτότητι καὶ πτωχείᾳ, δὲν παρέλιπες νὰ ἀναζωπυρῆς τὸ ἐν σοὶ χάρισμα, συμπνευματιζόμενος μετὰ «ἀνδρῶν, παραδεδωκότων τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ». Κατέστης δὲ καθ' ὁμολογίαν πάντων «τύπος τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἀγνείᾳ».

Δι' ὃ καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῆς ὅπως ἀναδείξῃ ποιμένας τῆς Ἐκκλησίας, μιμητὰς τοῦ Ἀρχιποίμενος Χριστοῦ, «τιθεμένους τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τῶν προβάτων, ὀδηγοὺς τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει, παιδευτὰς ἀφρόνων, διδασκάλους νηπίων, φωστήρας ἐν κόσμῳ», προσέβλεψε καὶ πρὸς τὴν ὑμετέραν θεοφιλίαν. Ψήφοις δὲ κανονικαῖς ἐξέλεξετο καὶ ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς προέκρινεν αὐτὴν Μητροπολίτην τῆς ἀκριτικῆς καὶ πολυπαθοῦς Ἱ. Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτης. Καλεῖσαι δὲ σήμερον ὅπως εἰσέλθῃς εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ Καταπετάσματος, δεχόμενος τὸ μέγα τῆς Ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα.

Θεοφιλέστατε,

Ἡ Ἐκκλησία στηρίζει πολλὰς χρηστὰς ἐλπίδας ἐφ' ὑμᾶς. Ἐχουν δὲ τὴν βεβαιότητα ὅ τε Μακαριώτατος κ. Ἱερώνυμος καὶ ἡ περὶ Αὐτὸν Ἱερὰ Σύνοδος ὅτι θὰ ἐξακολουθήσητε, μὲ ἠδξήμενον μάλιστα ζῆλον, τὴν διακονίαν τοῦ ἐμπιστευθέντος ὑμῖν ποιμνίου, καλλιεργοῦντες παρ' αὐτῷ ἐπιμελῶς τὰ χριστιανικὰ καὶ ἔθνικα ἰδεώδη, ἅτινα ἀποτελοῦν τὴν μεγάλην καὶ ἀνεκτίμητον κληρονομίαν τοῦ Ἔθνους ἡμῶν. Ἐδχονται δὲ ὅπως «καταρτίσας τὰς ψυχὰς τὰς ἐμπιστευθείσας

σοι ἐπὶ τῆς παρούσης ζωῆς, παραστής τῷ Βήματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν μέγαν μισθὸν λάβῃς, ὃν ἠτοίμασεν Αὐτὸς τοῖς ἀθλήσασιν ὑπὲρ τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἐὐαγγελίου.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτης κ. Σεβαστιανὸς ἀπήντησεν ἐν καταφανεῖ συγκινήσει τὰ ἑξῆς :

Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,

Μετὰ φόβον καὶ τρόμον ἵσταμαι ἐνώπιόν Σας τὴν στιγμὴν αὐτὴν προκειμένου νὰ λάβω, ἐντὸς ὀλίγου, διὰ τῶν τιμῶν Σας χειρῶν τὴν χάριν τῆς ἀρχιερωσύνης.

Ἐὰν ὁ μέγας «τῆ πίστει» Μωϋσῆς, ὅστις «ἐπαυδέθη πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων», συναισθανόμενος τὸ βάρος τῆς ἀποστολῆς νὰ κατευθύνῃ τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ, παρεκάλει τὸν Κύριον νὰ μὴ ἐπιμελῆν εἰς τὴν κλήσιν Ἐὰν πατέρες ἅγιοι καὶ μέγιστοι, ὡς οἱ Βασίλειοι, Γρηγόριοι, Χρυσόστομοι καὶ Ἀθανάσιοι, τρέμοντες τὰς τεραστίας ἐθῆνας τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος ἔφευγον, τί δύνανται νὰ πράξῃ ἢ νὰ εἴπῃ τις ἐκ τῶν μικρῶν καὶ ἀδυνάτων καὶ ἀκαταρτίστον, ὡς εἶμαι ἐγώ, καλούμενος εἰς τὸ μέγα τῆς ἐπισκοπῆς ὑπόργημα ;

Οἱ καιροὶ εἶναι χαλεποί. Ἡ πίστις τῶν πολλῶν κλυδωνίζεται. Ἡ ἀμαρτία ἀποθρασύνεται. Τὸ κακὸν κορυφούται. Χρειάζονται, ἐπομένως, ἐπίσκοποι ἱκανοί, μὲ πίστιν, μὲ ἀγιότητα, μὲ αὐταπάνησιν, μὲ πύρινον ζῆλον, μὲ μόρφωσιν. Ἐγὼ ὁμως συναισθάνομαι, ὅτι ὑπολείπομαι οὐράνιον ὅσον ἀπὸ τὸ μέτρον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖται διὰ νὰ ανταποκρίνεται ὁ ἐπίσκοπος εἰς τὰ πολυσχιδῆ διωκητικὰ καὶ ποιμαντικὰ ἔργα. Ἐντεῦθεν ἐθεώρουν ὡς μεγίστην τιμὴν τὴν συγκατάβασιν τοῦ Κυρίου νὰ μὲ δέχεται νὰ τὸν ὑπηρετῶ παραμένων ἐν τῇ τάξει τοῦ πρεσβυτέρου.

Τώρα ὁμως καλοῦμαι νὰ σηκώσω εἰς τοὺς ὄμους μου τὸ βαρύτερον φορτίον τῆς νέας διακονίας. Νὰ ποιμάνω ὡς ἐπίσκοπος τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ. Νὰ κατευθύνω τὰ πρόβατα τοῦ Κυρίου εἰς τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας.

Πῶς νὰ ἐπιχειρήσω ἕνα τοιοῦτον ἔργον ;

Ἴδου διατὶ κατελήφθην ἀπὸ φόβον ἅμα τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς ἐκλογῆς μου. Δι' αὐτὸ καὶ παρεκάλεσα καὶ ἰκέτευσά νὰ προκριθῇ ἄλλος ἀντὶ ἐμοῦ.

Ἄλλ' ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ στόματος ἐκείνων, ὅτινες μὲ ἐξέλεξαν, ἐπέμενεν, ὅτι ἡ κλήσις εἶναι ἀνεκκλήτος

Καὶ ἰδοὺ, λοιπόν, ὁ πτωχὸς καὶ μικρὸς καὶ ἀσθενῆς ἐγὼ ὀδηγούμενος καὶ χειραγωγούμενος ἀπὸ τὴν σεπτὴν χορείαν τῶν λειτουργούντων ἀγίων ἀρχιερέων, εἰσέρχομαι, μετ' ὀλίγον, εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος διὰ νὰ δεχθῶ καὶ λάβω τὴν ὑψίστην τῆς ἀρχιερωσύνης χάριν.

Τρέμω, συγκλονίζομαι, φοβοῦμαι !

Ἐμπιστεύομαι ὁμως τὸν ἑαυτὸν μου εἰς τὴν πανά-

γαθον πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπέδειξεν εἰς ἐμὲ τὴν ἀπειρον συγκατάβασιν καὶ φιλανθρωπίαν του, καὶ με ἐκάλεσε νὰ τὸν ὑπηρετήσω καὶ ὡς ἐπίσκοπος ἐν τῇ ἀγίᾳ του Ἐκκλησίᾳ.

Ἐκζητῶ, κατὰ τὴν μοναδικὴν καὶ ἀνεπανάληπτον ταύτην ὥραν τῆς ζωῆς μου, τὰς θεομᾶς πρὸς τὸν Κύριον προσευχὰς ὄλων ἐκείνων, με τοὺς ὁποίους με συνδέουν δεσμοὶ ἀκατάλυτοι συγγενείας πνεύματος καὶ αἵματος.

Ἰκετεύω καὶ ὑμᾶς Σεβ. ἅγιοι ἀρχιερεῖς, ὅπως δεηθῆτε εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Ἐκκλησίας τὸν Κύριον Ἰησοῦν, ἵνα με περιβάλῃ με δύναμιν ἐξ ὕψους θεοαπεινῶν τὴν ἀσθένειάν μου καὶ ἀναπληρῶν τὰ πολυπληθῆ ὑστερήματά μου, ὥστε ἀνταποκρινόμενος εἰς τὸ βῆρος καὶ τὰς εὐθύνas τῆς μεγάλης ταύτης κλήσεως καταξιωθῶ ἐν τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως νὰ καταριθμηθῶ εἰς τοὺς πιστοὺς καὶ φρονίμους οἰκονόμους.

Τὴν 14 'Ιουνίου 1967 ἐγένετο ἐνώπιον τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ παρουσίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου καὶ τοῦ ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἡ διαβεβαίωσις τῶν Σεβασμ. Μητροπολιτῶν Φωκίδος κ. Χρυσοστόμου, Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Κωνσταντίου, Σιδηροκάστρου κ. Ἰωάννου, καὶ Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κορίνθου κ. Σεβαστιανοῦ.

Ἀπασαί αἱ χειροτονίαι τῶν νεοεκλεγέντων Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν ἐγένοντο εἰς ἀτμόσφαιραν βαθυτάτης θρησκευτικῆς κατανύξεως, τὸ δὲ πυκνὸν ἐκκλησίασμα ἐξεδήλου αὐθορμήτως τὰ διακατέχοντα αὐτὸ αἰσθήματα πνευματικῆς χαρᾶς καὶ ἄκρας ἱκανοποιήσεως ἐκ τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀρίστων, διὰ τῶν ζωηρῶν ἀναφωνήσεων «ἄξιος, ἄξιος», διότι ἡ ἀνάδειξις εἰς τὸ ὑψηλὸν ἀξίωμα τῆς Ἀρχιερωσύνης κληρικῶν ἐξαιρετικῶν ἱκανοτήτων καὶ δεδοκιμασμένης ἀρετῆς ἐγγυᾶται τὴν ἐξύψωσιν τοῦ γοῆτρου τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν ψυχὴν τοῦ Ἔθνους μας.

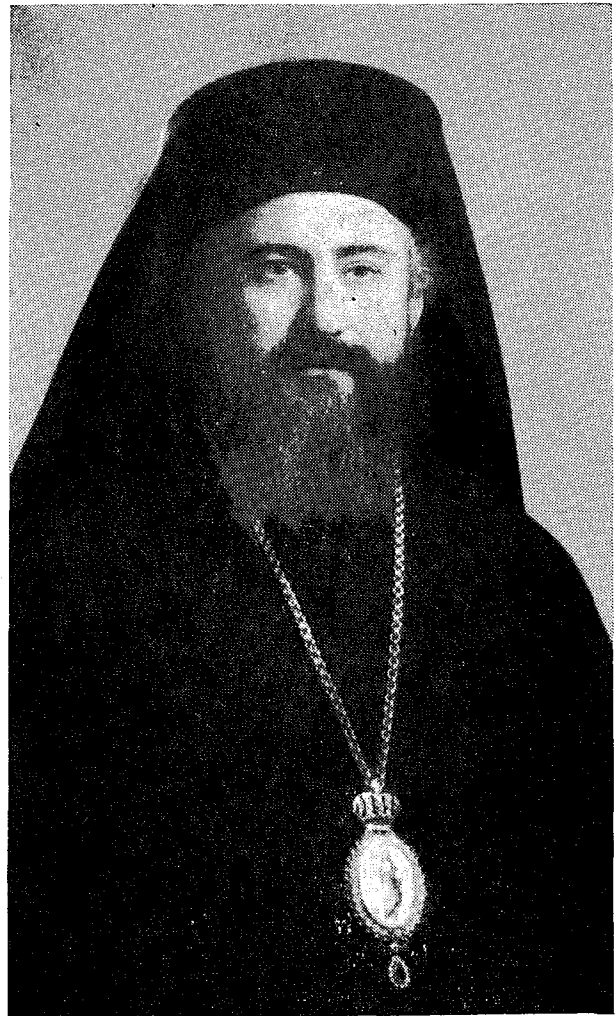
Κατωτέρω δημοσιεύονται βιογραφικὰ σημεῖωματα τῶν νεοεκλεγέντων Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν.

Βιογραφικὸν σημεῖωμα

τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φωκίδος κ. Χρυσοστόμου

Ἐγεννήθη ἐν Πάτραις τὸ 1913. Τὴν στοιχειώδη καὶ τὴν γυμνασιακὴν μόρφωσιν ἔλαβεν ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ του πατρίδι. Μετὰ τὸ πέρασ τῶν γυμνασιακῶν του σπουδῶν ἐφοίτησεν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, λαβὼν τὸ πτυχίον του ἐν ἔτει 1944. Ἀσπασθεὶς τὸν μοναχικὸν βίον ἐκάρη μοναχὸς ἐν τῇ ἐν Πάτραις Ἱερᾷ Μονῇ «Κοίμησις τῆς Θεοτόκου» τῇ κοινολεκτουμένῃ «Γηροκομείου». Τῇ 16 Σεπτεμβρίου 1945 ἐχειροτονήθη διάκονος καὶ τῇ 20ῇ ἰδίου μηνὸς καὶ ἔτους πρεσβύ-

τερος ὑπὸ τοῦ τότε Μητροπολίτου Πατρῶν καὶ μετὰ ταῦτα Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κυροῦ Θεοκλήτου, προχειρισθεὶς ἅμα ὑπ' αὐτοῦ εἰς Ἀρχιμανδρίτην. Μετὰ τὴν χειροτονίαν του διωρίσθη ἱερατικῶς προϊστάμενος τοῦ ἐν Πάτραις Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Βαρβάρας. Τῷ 1946 διωρίσθη Ἱεροκέρυξ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πατρῶν, ὑπηρετήσας ἐν αὐτῇ μέχρι τοῦ 1950, ὅτε μετετέθη εἰς τὴν Ἱερὰν Μητροπολιν Ἰωαννίνων. Διὰ τὴν ἐργασίαν καὶ δρᾶσιν αὐτοῦ ἐν τῷ θείῳ κηρύγματι καὶ τῇ Κατηχητικῇ

† Ὁ Φωκίδος κ. Χρυσόστομος

διδασκαλία τῷ ἐξεφράσθη ἐπανειλημμένως ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῶν ὑπ' ἀριθμ. 115 τῆς 4-2-947 καὶ 206 τῆς 13-3-956 ἐγγράφων αὐτῆς. Ὑπηρετήσεν ἐπίσης ὡς ἑκτακτος Καθηγητῆς α') εἰς τὴν Ζωσιμαίαν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν Ἰωαννίνων, διδάξας τὸ μάθημα τῆς Θρησκευτολογίας, β') εἰς τὸ «Πρότυπον Λύκειον Ἰωαννίνων» διδάξας τὰ θεολογικὰ μαθήματα, γ') εἰς τὸ Ἱεροδιδασκαλεῖον Βελλᾶς - Ἰωαννίνων διδάξας τὸ μάθημα τῆς Λειτουργικῆς καὶ δ') εἰς τὸ Κατώτερον

Ἐκκλησιαστικὸν Φροντιστήριον Ἰωαννίνων, διδάξας τὰ μαθήματα τῆς Τελετουργικῆς καὶ Ἐξομολογητικῆς. Εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἰωαννίνων ἤσκησε καὶ καθήκοντα πρωτοσυγκέλλου ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1956 μέχρι τῆς 15 Νοεμβρίου 1957, ὅτε ἐξελέγη παμψηφεί ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Βοηθὸς Ἐπίσκοπος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ὑπὸ τὸν τίτλον τῆς πόλεως ποτὲ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Κερνίτσας. Τῇ 24 Νοεμβρίου 1957 ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κυροῦ Θεοκλήτου συμπαραστατομένου ὑπὸ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Ζακύνθου Κυροῦ Ἀλεξίου, Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Διονυσίου, Θήρας κ. Γαβριὴλ καὶ Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ (νῦν Μητροπολίτου Μεσσηνίας) κ. Χρυσοστόμου. Ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ τῷ ἀνετέθησαν τὰ καθήκοντα τοῦ Προέδρου τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου, ὡς καὶ ἡ ἐποπτεία τοῦ θείου κηρύγματος καὶ τῆς ἐπιμελοῦς ἐκτελέσεως τῶν καθηκόντων τῶν νεωκόρων. Τῷ 1958 τῷ ἀνετέθησαν δι' ἓν ἔτος καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Ἀ' Ἀντιπροέδρου τῶν Ἰδρυμάτων τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ὀρφανοτροφείου Βουλιαγμένης καὶ Ἀσύλου Ἁγίου Ἀνδρέου Νέας Σμύρνης, πλεόν δὲ τούτων ἡ προεδρεία τῆς Διοικητικῆς καὶ Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱεροῦ Ὀρφανοτροφικοῦ Ναοῦ Ταξιαρχῶν (Παναγίας Γρηγορούσσης) Πύλης Ἀγορᾶς.

Ἐτυχε τιμητικῆς διακρίσεως ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως Παύλου, ὅστις ἀπένευεν αὐτῷ τὸν Ταξιαρχὴν τοῦ Βασ. Τάγματος Γεωργίου τοῦ Α'.

Τὴν 1ην Ἰουνίου ἐ.ἔ. ἐξελέγη παμψηφεί ὑπὸ τῆς ἀριστίνδην Ἱερᾶς Συνόδου Μητροπολίτης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φωκίδος. Τῇ 5ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐγένετο ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάλῳ τὸ μικρὸν Μήνυμα, καθ' ὃ ὁ Μακαριώτατος ἀναγγέλλων ἐπισήμως τὴν ἐκλογὴν εἶπεν μεταξύ ἄλλων ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐκτιμήσασα τὴν μέχρι τοῦδε ἐργασίαν τοῦ ἐκλεγέντος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, τὴν μόρφωσιν καὶ τὸ ἦθος αὐτοῦ ἀνέδειξεν αὐτὸν Μητροπολίτην τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φωκίδος, μετὰ τὴν πεποιθήσιν ὅτι θέλει καὶ πάλιν τιμήσει τὴν Ἐκκλησίαν διὰ τῆς ἐπιτυχοῦς διαποιμάνσεως τῆς ὡς ἄνω Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἀπαντῶν ὁ ἐκλεγείς Μητροπολίτης εἶπε τὰ ἑξῆς :

«Μακαριώτατε, Σεβασμιώτατοι,

Εἶν τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου εὐλογημένον καὶ δεδοξασμένον ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ἐμὴν ἐλαχιστότητα καὶ ἐξελέξατό με δι' Ὑμῶν Ποιμενάρχην τῆς Ἱερᾶς καὶ Θεοσώστου Μητροπόλεως Φωκίδος. Ἀποδεχόμενος τὴν ἐκλογὴν αὐτὴν ἀναπέμπω ὀλοκαρδίους εὐχαριστίας τῷ Κυρίῳ μου, τῷ Δοτῆρι παντὸς ἀγαθοῦ, τῷ οἰκονομήσαντι τὰ κατ' ἐμὲ ὡς Αὐτὸς ἠθέλησε. Εὐχαριστῶ ὡσαύτως πάντας Ὑμᾶς διὰ τὴν ἐκλογὴν μου καὶ τὴν Α. Μεγαλειότητα τὸν Βασιλέα διὰ τὴν πρόκρισίν μου. Ἐχὼν πλήρη ἐπίγνωσιν τοῦ βάρους καὶ τῶν εὐθυνῶν τοῦ Μητροπολιτικοῦ ἀξιώματος, ἔτι δὲ καὶ τῶν πικριῶν αὐτοῦ τῶν πανταχό-

θεν προερχομένων, ἐπικαλοῦμαι τὴν βοήθειαν τοῦ Μεγάλου Ἀρχιποίμενος καὶ Πρώτου Ἀρχιερέως Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, τοῦ εἰπόντος «χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδὲν» καὶ πιστεῦω ἀκραδάντως ὅτι μετὰ τὴν βοήθειαν Ἐκείνου θὰ δυνηθῶ νὰ φέρω εἰς αἴσιον πέρας τὴν μεγάλην καὶ ὑψηλὴν ἀποστολήν μου. Ἐξαιτούμαι πρὸς τοῦτο καὶ τὰς Ὑμετέρας εὐχὰς».

Μετὰ τοιαῦτα ἐπικολούθησε τὸ Μέγα Μήνυμα ἐν τῷ παρὰ τοῖς Συνοδικοῖς γραφείοις Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου καὶ ἐπεσφραγίσθη οὕτω ἡ ἐκλογή.

Βιογραφικὸν σημεῖωμα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Κωνσταντίου

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Κωνσταντῖος Χρόνης ἐγεννήθη τὸ 1906 εἰς τὸ Σκεπαστὸν Καλαβρυτῶν. Τὴν παιδικὴν καὶ νεανικὴν του ἡλικίαν διήλθεν εἰς τὴν πνευματικὴν ἀτμόσφαιραν τῶν δύο μεγάλων Μοναστηρίων τῆς περιοχῆς, τῆς Ἁγίας Λαύρας καὶ τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου. Μετὰ τὴν ἀποφοίτησίν του ἐκ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, κατὰ τὸ ἔτος 1929, ἐμπνεόμενος ἀπὸ τὸ ἀποστολικὸν παράδειγμα τοῦ Εὐσεβίου Ματθοπούλου, ἤρχισε νὰ περιοδεύῃ τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία τῆς Ἑλλάδος κηρύσσων τὸν θεῖον λόγον μετὰ ζήλου καὶ αὐταπαρνήσεως.

Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1937 ἐχειροτονήθη διάκονος καὶ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1939 πρεσβύτερος, προχειρισθεὶς ταῦτοχρόνως καὶ εἰς Ἀρχιμανδρίτην. Ἀπὸ τῆς εἰσόδου του εἰς τὴν ἱερωσύνην καθίσταται βαθυτέρα καὶ ἀποδοτικωτέρα ἡ διακονία του. Κατ' ἀρχὰς ἀνέλαβε τὸ ἔργον τοῦ ἱεροκήρυκος εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως. Τὴν ἐργασίαν του ὅμως αὐτὴν τὴν διέκοψεν ὁ Ἑλληνοϊταλικὸς πόλεμος, ἀπὸ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ ὁποίου εὐρέθη εἰς τὴν Ἀλβανίαν παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν ἀγωνιζομένων τέκνων τῆς Ἑλλάδος ὡς στρατιωτικὸς ἱερεὺς.

Μετὰ τὴν κατάρρευσιν τοῦ μετώπου ἐπέστρεψεν εἰς τὴν θέσιν του εἰς Καβάλαν, ἀλλὰ ταχέως ἐξεδιώχθη βιαίως ὑπὸ τῶν βουλγάρων κατακτητῶν. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τὸν τοποθετεῖ εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἱεροκήρυκος τῆς Μητροπόλεως Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας, ὅπου καὶ ἐργάζεται καὶ μοχθεῖ διὰ τὸν χειμαζόμενον λαὸν τοῦ Θεοῦ, περιοδεύων ἀνὰ τὰς κωμοπόλεις καὶ τὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας, διὰ νὰ κηρύξῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ παρηγορήσῃ τοὺς σκλαβωμένους Ἕλληνας, νὰ ἐξασφαλίσῃ καὶ νὰ προωθήσῃ τρόφιμα εἰς τὴν πόλιν τῶν Καλαβρυτῶν καὶ τὰ πέριξ χωρία. Χάρις εἰς τὰς μεσολαβήσεις του ἀπεφεύχθη ἡ καταστροφὴ τοῦ ὁδοντωτοῦ σιδηροδρόμου καὶ οὕτω ἐσώθη ἡ περιοχὴ ἀπὸ τὸν ἐκ πείνης θάνατον. Κατὰ τὴν τραγικὴν καταστροφὴν

τῶν Καλαβρύτων ὁ σεμνὸς λευίτης ἐστάθη πλησίον τοῦ σκληρῶς δοκιμασθέντος λαοῦ παρηγορῶν αὐτὸν καὶ φροντίζων διὰ τὴν περίθαλψιν τῶν θυμάτων.

Μετὰ τὴν Κατοχὴν ὁ π. Κωνστάντιος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Καβάλαν καὶ ἐπὶ εἴκοσι καὶ πλέον ἔτη περιοδεύει συνεχῶς τὴν περιοχὴν σπεύρων τὸν σπόρον τῆς ἀληθείας καὶ χειραγωγῶν τὰς ψυχὰς εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν. Ταύτοχρόνως διευθύνει τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα, κατευθύνει τὰς Χριστιανικὰς κινήσεις τῶν Νέων, ὀργανώνει Παιδικὰς Κατασκηνώ-

λεξε Μητροπολίτην Ἀλεξανδρουπόλεως καὶ διὰ τῆς ἐκλογῆς τῆς αὐτῆς τὸν ἐπεστράτευσε διὰ νὰ προσφέρῃ καὶ πάλιν τὸν ἑαυτόν του καὶ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Πατρίδα.

**Βιογραφικὸν σημεῖωμα
τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σιδηροκάστρου
κ. Ἰωάννου**

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σιδηροκάστρου κ. Ἰωάννης (Παπάλης) ἐγεννήθη εἰς τὸν Ἀμπελώνα Λαρίσης τὸ 1914. Μετὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς φοιτήσεώς του εἰς τὸ Γυμνάσιον ἠναγκάσθη νὰ διακόψῃ τὰς σπουδὰς καὶ νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὸ πατρικὸν ἔργον, τὴν γεωργίαν καὶ τὰ ποιμνία. Ἀρκετὰ ἔτη κατέγινε μὲ τὴν ἀπασχόλησιν αὐτὴν. Καθ' ὅλην ὁμως αὐτὴν τὴν περίοδον, ἡ ἀγάπη του πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ὁ φλογερὸς πόθος του πρὸς τὴν ἱερωσύνην ἐκράτουν τὴν καρδίαν του εἰς μίαν διαρκῆ ἱερὰν ἀγωνίαν. Ἔως οὗτου, νικημένος ἀπὸ τοὺς ἱερούς του πύθους, ἐγκατέλειπε τὰ ποιμνία καὶ μετέβη εἰς τὴν Λάρισαν διὰ νὰ συνεχίσῃ τὰς γυμνασιακὰς του σπουδὰς. Μετὰ τὴν ἀποφοίτησίν του ἀπὸ τὸ Γυμνάσιον ἐνεγράφη καὶ εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἀπεφοίτησε τὸ 1951.

Ὡριμος πλέον ὁ π. Ἰωάννης καὶ κατὰ τὴν μὀρφωσιν καὶ κατὰ τοὺς πνευματικούς του προσανατολισμούς, ἐπροχώρησε μὲ βῆμα σταθερὸν πρὸς τὸ ἱερὸν θυσιαστήριον καὶ ἔδωκεν ἑαυτόν εἰς τὸν Ἀρχιερέα Ἰησοῦν Χριστόν, διὰ νὰ τὸν ἀναδείξῃ λειτουργὸν τῶν ἱερῶν Μυστηρίων καὶ ποιμένα τῶν ψυχῶν. Ἐχειροτονήθη διάκονος καὶ πρεσβύτερος ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Σάμου καὶ Ἰκαρίας κυροῦ Εἰρηναίου καὶ ἀνέλαβε μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως τὸ ἔργον τοῦ ἱεροκήρυκος εἰς τὴν Μητρόπολιν Σάμου.

Ἀθόρυβος, ἀλλὰ καὶ θετικός, ἤρχισε νὰ περιοδεύῃ τὴν ἱερὰν Μητρόπολιν καὶ νὰ μεταφέρῃ τὸ μήνυμα τοῦ Ἐσταυρωμένου μέχρι τῶν πλέον ἀπομακρυσμένων χωρίων τῆς ἐπαρχίας του. Γέννημα καὶ θρέμμα ἐνὸς χωρίου, ἠγάπησε τοὺς ἀνθρώπους τῶν χωρίων, οἱ ὁποῖοι ζοῦν ἐγκαταλελειμμένοι, πολλάκις, καὶ πεινασμένοι ὑλικῶς καὶ πνευματικῶς. Ἐστάθη εἰς τὸ πλευρόν των καὶ προσεπάθησε μὲ ὄλας του τὰς δυνάμεις νὰ τοὺς συμπαρασταθῇ καὶ νὰ ἀνταποκριθῇ τόσον εἰς τὰ ὑλικὰς ὅσον καὶ εἰς τὰς πνευματικὰς ἀνάγκας των.

Εἰς περισσότερα ἀπὸ 15 χωρία τῆς ἐπαρχίας

† Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Κωνστάντιος

σεῖς καὶ δέχεται εἰς ἐξομολόγησιν νέους καὶ ὠρίμους. Πάντοτε σιωπηλός, πάντοτε ἀκούρατος, εὑρίσκεται ὅπου τὸν καλεῖ ἡ Ἐκκλησία διὰ νὰ προσφέρῃ τὴν ἀγάπην του καὶ τὴν Χάριν τῶν ἱερῶν μυστηρίων.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη διετέλεσε καὶ τοποτηρητὴς τῆς χηρευσάσης Μητροπόλεως Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου, εἰς τὴν ὁποῖαν ἐπεξέτεινε τὴν εὐεργετικὴν δρᾶσίν του.

Τὴν 1ην Ἰουνίου 1967 ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τὸν ἐξέ-

Σάμου και 'Ικαρίας 'ίδρυσε μαθητικά συσσίτια, εις τὰ ὅποια ἡ νέα γενεὰ εὕρισκε θαλπωρὴν καὶ τροφήν. Καὶ τὰ συσσίτια ταῦτα ἐλειτούργουν χωρὶς καμμίαν ἐπίσημον ἐπιχορήγησιν, ἀλλὰ μὲ μόνους πόρους τὰς προσφορὰς τῶν πιστῶν τοὺς ὁποίους ἐνέπνεε μὲ τὴν ἀνιδιοτέλειάν του ὁ π. 'Ιωάννης. 'Ακόμη 'ίδρυσε δύο μαθητικά Οἰκοτροφεία, τὰ ὅποια συνετηροῦντο κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

† 'Ο Σιδηροκάστρου κ. 'Ιωάννης

Δὲν περιωρίσθη ὁμως εἰς τὴν διακονίαν τῶν «τραπεζῶν». Αἱ πνευματικαὶ ἀνάγκαι τοῦ λαοῦ τὸν ἀπησχόλησαν ἀκόμη περισσότερο. 'Εκαλλιέργησεν μὲ ἰδιαιτέραν ἐπιμέλειαν τὸ κήρυγμα. 'Επεδόθη εἰς τὸ μυστήριον τῆς 'Εξομολογήσεως. 'Ωργάνωσε τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα τῆς περιφερείας του. Κατηύθυνε μὲ προσοχὴν καὶ ἀγάπην τοὺς νέους, οἱ ὅποιοι τὸν ἐπλησίαζον ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὴν ἀφοσίωσίν του

καὶ τὸ παράδειγμά του. Καὶ ὅλα αὐτὰ χωρὶς καμμίαν αὐτοπροβολὴν καὶ χωρὶς καμμίαν προσωπικὴν ἐπιδίωξιν.

'Ο Σεβ. Μητροπολίτης κ. 'Ιωάννης συνέγραψε τὰ ἑξῆς ἔργα: 1) 'Ο Χιλιασμός, ἔκδοσις δευτέρα, 'Αθῆναι 1962, σελ. 46. 2) 'Ο 'Εκκλησιασμός καὶ ἡ Κυριακὴ ἀργία, 'Αθῆναι 1961, σελ. 125. 3) Γενναῖοι 'Ομολογηταὶ ('Αγ. Κήρυκος καὶ 'Ιουλίττα), 'Αθῆναι 1963, σελ. 60. 4) 'Α' 'Ιερατικὸν Συνέδριον ἐν Σάμῳ, 'Αθῆναι 1963, σελ. 64. 5) 'Ο ἱερομάρτυς Γεώργιος ὁ Διζλάλογλος, 'Αθῆναι 1967, σελ. 24. 6) 'Η ἐκκλησία τῆς Σάμου (ἐκτυποῦται νῦν).

Εἰς τὴν διακονίαν του τὸν εὔρεν ἡ ἐκλογή του ὑπὸ τῆς 'Ιερατικῆς Συνόδου. Χωρὶς αὐτὸς νὰ ἐπιζητήσῃ τὰ ἀξιώματα, ἐκλήθη νὰ γίνῃ ποιμὴν ψυχῶν, ἐπίσκοπος 'Ιησοῦ Χριστοῦ. Καὶ μάλιστα εἰς μίαν περιοχὴν ἀκριτικὴν, εἰς τὴν ὁποῖαν ἰδιαζόντως δύσκολα εἶναι τὰ προβλήματα τοῦ ποιμνίου καὶ ἐξαιρετικῶς δύσκολον τὸ ἔργον τῆς διαποιμάνσεως. 'Η μέχρι τοῦδε ὁμως ζωὴ καὶ δρᾶσις τοῦ Σεβασμ. κ. 'Ιωάννου Παπάλη ἐμπνέουν τὴν βεβαιότητα ὅτι θὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν ὑψηλὴν κλήσιν, τὴν ὁποῖαν τοῦ ἀπηύθυνεν ἡ 'Εκκλησία καὶ θὰ ἀναδειχθῇ γνήσιος ποιμὴν τοῦ ἀκριτικοῦ 'Ορθοδόξου ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Βιογραφικὸν σημεῖωμα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θηβῶν κ. Νικοδήμου

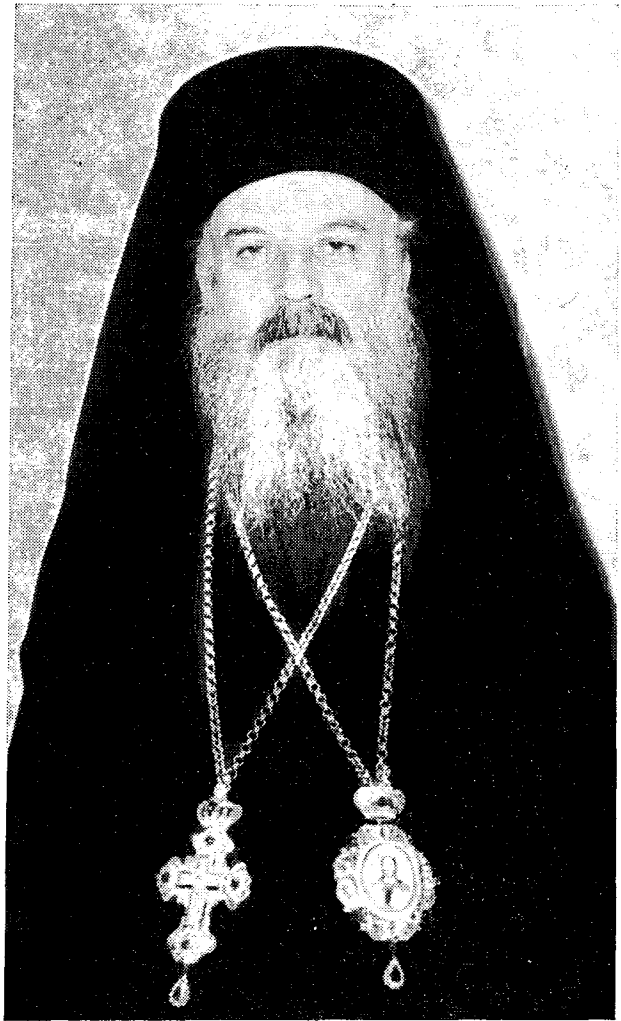
'Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Νικόδημος Γραικὸς εἶναι τὸ 8ον τέκνον δωδεκαμελοῦς 'Αθηναϊκῆς οἰκογενείας. 'Εγεννήθη τὸ 1908. 'Εφοίτησεν εἰς τὴν Μέσην 'Εμπορικὴν Σχολὴν καὶ εἰργάσθη κατ' ἀρχὰς ὡς λογιστὴς. 'Η ἰδιαιτέρα του ὁμως κλίσις πρὸς τὴν ἱερωσύνην τὸν ἔφερε πρὸ τῶν βαθμίδων τοῦ ἱεροῦ θυσιαστηρίου. 'Εχειροτονήθη τὸν 'Ιούλιον τοῦ 1940 διάκονος καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ ἰδίου ἔτους πρεσβύτερος. 'Απὸ τῆς ἡμέρας τῆς χειροτονίας του εἰς πρεσβύτερον μέχρι τῆς ἐκλογῆς του εἰς Μητροπολίτην ὑπηρέτησεν ὡς ἐφημέριος εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν 'Αθηνῶν.

'Ενῶ ὁ π. Νικόδημος ὑπηρετεῖ τὴν 'Εκκλησίαν ὡς ἐφημέριος καὶ ὡς πνευματικὸς προσεπάθησε νὰ εὐρύνη τοὺς πνευματικούς του ὀρίζοντας μὲ τὴν σπουδὴν τῆς Θεολογικῆς ἐπιστήμης. Ταύτοχρόνως, ἤδη ἀπὸ τὴν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποῖαν ἦτο διάκονος, ἤρχισε μίαν προσπάθειαν, ἣτις ἦτο ἐντελῶς πρωτό-

τυπος και εις την οποιαν εθεσε την σφραγίδα της αγάπης του και του ζήλου του. Πρόκειται δια τὸ Κατηχητικὸν ἔργον μεταξὺ τῶν κωφαλάλων παιδιῶν. Προσεπάθησε νὰ μνηθῆ εἰς τὰ μυστικὰ τοῦ ἰδιοτύπου τρόπου συνεννοήσεως τῶν κωφαλάλων καὶ ἤρχισε νὰ τοὺς μεταδίδῃ τὴν Κατήχησιν εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν σχημάτων. Κατ' ἀρχὴν ἴδρυσε Κατηχητικὸν Σχολεῖον εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἰδρυμα Προστασίας Κωφαλάλων. Κατόπιν ἔκανε Κατηχητικὸν εἰς τὸ Εἰδικὸν Σχολεῖον Κωφῶν καὶ Βαρυκόων παιδιῶν Καλλιθέας, καθὼς ἐπίσης καὶ Κατηχητ. Σχολεῖα διὰ τὰ ἐργαζόμενα παιδιὰ ἄρρενα καὶ θήλεα, εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναόν. Ἐπίσης ἠσχολήθη μὲ τὴν ὀργανωσιν μαθημάτων διὰ τὰ ἀναλφάβητα κωφαλάλα παιδιὰ καὶ μὲ τὴν ἴδρυσιν ἐντευκτηρίου διὰ τὴν ψυχαγωγίαν καὶ τὴν ἠθικοθρησκευτικὴν διαπαιδαγώγησιν των. Πρὸς ὑποκίνησιν τοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ ἄλλων ὑπὲρ τῶν κωφαλάλων ἴδρυσε τὸ Σωματεῖον «Φίλοι τῶν κωφαλάλων ὁ Ἅγιος Ζαχαρίας», εἰς τὸ ὁποῖον καὶ προσεπάθησε νὰ ἐμπνεύσῃ τὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα ὁ ἴδιος ἠσθάνετο ὑπὲρ τῶν δυστυχησμένων αὐτῶν ὑπάρξεων. Γενεαὶ κωφαλάλων, αἵτινες διαδοχικῶς ἐπέρασαν ἀπὸ τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα τοῦ π. Νικοδήμου, τὸν ἠγάπησαν ὡσάν πατέρα των καὶ τὸν ἐσεβάσθησαν ὡς ἓνα λιτόν, ἀλλὰ καὶ ἀφωσιωμένον ἱερέα τοῦ Θεοῦ.

Παραλλήλως πρὸς τὴν δρᾶσίν του αὐτὴν, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θηβῶν κ. Νικόδημος ἔχει προσφέρει καὶ ἄλλας ἀξιολόγους υπηρεσίας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Διετέλεσε Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Θρησκευτικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Στρατοῦ, μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου ἐπὶ ὀλόκληρον τριετίαν, ἀπὸ τοῦ 1958 ἕως τὸ 1961. Ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς προσεπάθησε νὰ ὀργανώσῃ τὴν θρησκευτικὴν ὑπηρεσίαν Στρατοῦ καὶ νὰ τὴν καταστήσῃ περισσότερον ἀποδοτικὴν. Ἐπίσης προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του ὡς καθηγητῆς εἰς τὸ Πνευματικὸν Φροντιστήριον Πεντέλης, ἔνθα καταρτίζονται οἱ πνευματικοὶ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ μετέσχε ἀπὸ τοῦ 1953 εἰς τὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν, ἡ ὁποία συντάσσει κατ' ἔτος τὸ Ἡμερολόγιον τῆς Ἐκκλησίας, δηλ. τὴν τυπικὴν διάταξιν τῶν ἀκολουθιῶν τοῦ ἔτους.

Ἀκτῆμων καὶ λιτοδίαιτος, διέθεσεν τόσον τὴν πατρικὴν του περιουσίαν ὅσον καὶ τὰ προσωπικὰ του εἰσοδήματα εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ εἰς τὰ ἀγαπημένα του κωφαλάλα παιδιὰ. Καὶ κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην, κατὰ τὴν ὁποίαν τῆ ἐπινεύσει τοῦ

† Ὁ Θηβῶν κ. Νικοδήμος

Ἁγίου Πνεύματος καλεῖται εἰς τὸ ἀξίωμα τῆς Ἀρχιερωσύνης, τὰ μόνα κεφάλαιά του εἶναι ἡ ἀφοσίωσις τῆς καρδίας του εἰς τὸν Κύριον καὶ αἱ ἐκδηλώσεις τῆς αγάπης πρὸς αὐτὸν ἐκ μέρους τῶν πολλῶν πνευματικῶν του παιδιῶν.

Βιογραφικὸν σημεῖωμα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δρυϊνεπόλεως κ. Σεβαστιανοῦ

Ὁ κατὰ κόσμον Σωτήριος Οἰκονομίδης ἐγεννήθη τὴν 20ὴν Ἰουνίου 1922 εἰς Καλογρηανὰ τοῦ νομοῦ Καρδίτσης. Τέκνον εὐσεβῶν γονέων ἔτρεφε παιδιόθεν τὸν πόθον πρὸς τὸ ἱερατικὸν ἀξίωμα. Ὡς ἐκ τούτου μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν μαθημάτων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τῆς ἰδιαιτέρας του πατρίδος καὶ τοῦ ἡμιγυμνασίου Φαρσάλων, ἐφοίτησεν

εις τὸ τότε Ἱεροδιδασκαλεῖον Κορίνθου, τούτου δὲ καταργηθέντος ἐφοίτησεν ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸ Γυμνάσιον Καρδίτσας, ἐκ τοῦ ὁποῦ ἐλαβε τὸ ἀπολυτήριον τὸ 1941. Ἐγγραφεῖς εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου ἀνεκηρύχθη

† Ὁ Δρυϊνουπόλεως κ. Σεβαστιανός

πτυχιούχος αὐτῆς τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1949 μὲ βᾶθμον «λίαν καλῶς».

Ἐξεπλήρωσε τὰς πρὸς τὴν πατρίδα στρατιωτικὰς του ὑποχρεώσεις ὑπηρετήσας ἐπὶ 28 μῆνας ἐκτὸς ἄλλων καὶ εἰς τὴν Θρησκευτικὴν Ὑπηρεσίαν

τοῦ Στρατοῦ. Ἀπὸ τῶν φοιτητικῶν του χρόνων διακονεῖ μέχρι σήμερον εἰς τὸ Κατηχητικὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας. Εὐδοκιμῶν εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ θεοῦ λόγου προσελήφθη κατ' ἀρχὰς ὡς λαϊκὸς ἱεροκήρυξ ὑπὸ θρησκευτικῶν συλλόγων καὶ ὑπηρέτησεν ὡς τοιοῦτος εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μεσσηνίας.

Τὸ 1952 ἔγινε μέλος τῆς Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ΖΩΗ» προσχωρήσας ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἀδελφότητος τοῦ «ΣΩΤΗΡΟΣ», 1960, εἰς αὐτήν.

Ἐγγραφεῖς εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Ἀσωμάτων Πετράκη τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἐκάρη μοναχὸς μετονομασθεὶς Σεβαστιανός. Ἐχειροτονήθη ὡς διάκονος τὴν 30ὴν Αὐγούστου τοῦ 1956 ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Τρίκκης καὶ Σταγῶν (τότε Λήμνου) Κυρίου Διονυσίου. Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1957 διορίσθη ἱεροκήρυξ παρὰ τῆ Ἱερᾷ Μητροπόλει Ἰωαννίνων προχειρισθεὶς εἰς πρεσβύτερον τὴν 26ην Ἰουνίου 1957 ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Ἰωαννίνων Δημητρίου.

Εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἱεροκήρυκος Ἰωαννίνων παρέμεινε συνεχῶς μέχρι τῆς ἐκλογῆς του εἰς Μητροπολίτην Δρυϊνουπόλεως συνεργαζόμενος ἀρμονικώτατα καὶ μετὰ τοῦ διαδεξαμένου τὸν ἀείμνηστον Δημήτριον Σεβασμιώτατον Ἰωαννίνων Κύριον Σεραφεῖμ.

Ἦδη ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης Δημήτριος καθὼς καὶ ὁ Σεβασμιώτατος διάδοχος αὐτοῦ ἀνέθεσαν εἰς αὐτὸν καὶ τὴν διδασκαλίαν εἰς τὸ ὑπαγόμενον ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν Ἱεροδιδασκαλεῖον τῆς Ἱ. Μονῆς Βελλᾶς, καθὼς καὶ εἰς τὸ παρ' αὐτῆ λειτουργοῦν Κατώτερον Ἐκκλησιαστικὸν Φροντιστήριον, ἐπὶ διετίαν, θεολογικῶν μαθημάτων (Ὁμιλητικῆς, Λειτουργικῆς, Κατηχητικῆς καὶ Ἑρμηνείας τῆς Καινῆς Διαθήκης). Ὡσαύτως καὶ εἰς τὴν ἐν Ἰωαννίνοις Ζωσιμαίαν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν ὁ π. Σεβαστιανός ὑπὲρ τὰ δύο ἔτη ἐδίδαξεν εἰς τοὺς σπουδαστὰς τὸ μάθημα τῆς Θρησκευολογίας καὶ τῆς Ἑρμηνείας τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ταῦτα δὲ χωρὶς οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ παραλείπη τὴν πιστὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του ὡς ἱεροκήρυκος, κατηχητοῦ καὶ πνευματικοῦ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Ἰωαννίνων.

ΕΥΑΡΕΣΚΕΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΝ ΠΡΩΗΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Αριθμ. | Πρωτ. 1596
| Διεκπ. 589

'Αθήνησι 23-5-67

Πρὸς

Τὸν Μακαριώτατον 'Αρχιεπίσκοπον
πρώην 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος
κ. Χρυσόστομον

'Εν τ α ῦ θ α

Μακαριώτατε,

Μετὰ πολλῆς τῆς λύπης καὶ βαθυτάτης τῆς συγκι-
νήσεως ἢ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 291/11-5-1967 Βασιλικοῦ
Διατάγματος, δημοσιευθέντος ἀθημερὸν ἐν τῷ ὑπ'
ἀριθμ. 68 Φ.Ε.Κ. (τ. Α'), συγκροτηθεῖσα ἀριστίνδην
'Ιερά Σύνοδος, ἐν τῇ πρώτῃ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῇ 13
ὀδοντος, ἔλαβε γνώσιν τῆς διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 63029/
11-5-1967 ἐγγράφου πρὸς Ὑμᾶς τοῦ Ὑπουργείου
Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας, κοινοποιηθέν-
τος καὶ Αὐτῇ κατόπιν τοῦ ἀπὸ 11-5-1967 ἐκδοθέντος
καὶ ἀθημερὸν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμ. 193 Φ.Ε.Κ. (τ. Γ')
δημοσιευθέντος Βασιλικοῦ ὁμοίως Διατάγματος, ἀπο-
χωρήσεως Ὑμῶν ἐκ τῆς ἐνεργοῦ ποιμαντορίας τῆς
'Ιεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ὡς καταληφθέντος
ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 4 παρ. 1
τοῦ Ν.Δ. 4589/1966, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου
3 τοῦ Α.Ν. 3/1967 (Φ.Ε.Κ. 67 τ. Α'. 10-5-1967),
κατόπιν τῆς κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου τούτου ὑπ'
ἀριθμ. 62235/10-5-1967 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ
Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας, δημοσιευθεί-
σης ἀθημερὸν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμ. 306 Φ.Ε.Κ. (τ. Β'),
δι' ἧς, ἀποφαινομένου τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅτι ἔχετε ἤδη
καταληφθῆ ὑπὸ τοῦ διὰ τῶν ὡς ἀνωτέρω ἄρθρων καὶ
νόμων ὀριζομένου ὁρίου ἡλικίας, κηρύσσεται ὁ θρό-
νος τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἐν χηρείᾳ.

Ὑπῆρξε δὲ τόσῳ μελῶν ἢ λύπῃ καὶ βαθύτερα ἢ
συγκλίησις ἐκ τῆς ἀποχωρήσεως Ὑμῶν ταύτης ἐκ
τῆς ἐνεργοῦ ποιμαντορίας τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς
καὶ τῆς Προεδρίας τῆς Ἱεράς Συνόδου, βάσει τῶν ὡς
ἀνωτέρω Νόμων καὶ Βασιλικῶν Διαταγμάτων, ὅσῳ
πῶτη συνέπεσεν ἐν ἡμέραις δοκιμασίας Ὑμῶν ἐκ πο-
λυδύνου ἀσθενείας.

Αἶαν εὐφρήμως καὶ ἐγκωμιαστικῶς ἢ Ἱερά Σύν-
οδος, ἐν τῇ ὡς ἄνω ρηθείῃ συνεδρία αὐτῆς, ἐμνήσθη
τῆς μακροῦς καὶ πολυμόχθου διακονίας Ὑμῶν ἐν τῇ
'Εκκλησίᾳ, ἀπὸ τε τῆς θέσεως τοῦ Βοηθοῦ Ἐπισκό-
που παρὰ τῷ μακαριστῷ Ἐθνομάρτυρι Χρυσοστόμῳ
Σμύρνης μέχρι καὶ τῆς χθὲς ἀκόμη, μετ' ἀκλονήτου

καὶ ἀπαραιλλῶν ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως ἀγωνισαμέ-
νου πάντοτε ἐπὶ τῶν ἐπάλλεων τῶν τε Ἐθνικῶν ἡμῶν
δικαίων καὶ ιδεωδῶν καὶ τῶν Ὁρθόδοξων Χριστι-
ανικῶν ἡμῶν παραδόσεων, μηδενὸς φεισθέντος, μηδὲ
κόπων, μηδὲ ἀνέσεων καὶ θουσιῶν, μηδὲ καὶ αὐτῆς τῆς
ζωῆς Ὑμῶν, ἦν οὐχ ἅπαξ σοβαρῶς διεκινδυνεύσατε.

Ἡ μακρὰ Ὑμῶν αὐτῇ ἐν τῇ Ἀγιωτάτῃ ἡμῶν
'Εκκλησίᾳ διακονία, μεστὴ μὲν κόπων καὶ θουσιῶν
καὶ κινδύνων ἀλλ' ἐν ταῦτῳ καὶ ἀγλαῶν καὶ πλουσίων
καρπῶν πνευματικῶν εἰς περιποίησιν τῆς δόξης καὶ
τῆς τιμῆς τῆς Ἐκκλησίας, τὸ στερορὸν καὶ ἀμετάθετον
'Ὑμῶν ἐν τῇ αὐστηρᾷ τηρήσει τῆς ὡς ἱεράς κληρονο-
μίας παραδοθείσης ἡμῶν Ὁρθόδοξου πίστεως καὶ Ὁρ-
θοδόξων ἡμῶν παραδόσεων, ἢ ἀνίστακτος μέριμνα
καὶ σπουδῇ Ὑμῶν εἰς παραφυλακὴν καὶ προάσπισιν
αὐτῶν μετὰ καὶ τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ κανονικῆς τά-
ξεως, καὶ ἐν γένει ἢ ἐν παντὶ ἀγάπη καὶ προσήλωσις
'Ὑμῶν εἰς τὴν μητέρα καὶ πνευματικὴν πάντων ἡμῶν
τροφὸν Ἀγιωτάτην Ὁρθόδοξον ἡμῶν Ἐκκλησίαν,
ἦν διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος περιεποιήσατο ὁ Δομῆτωρ
καὶ Ἀρχηγὸς Αὐτῆς Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός,
ὃ ἀπαραιτήτως ἐσαεὶ εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν καὶ κα-
θόλου εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίαν τηλωνγῆς φάρος
φωτίζων ἡμᾶς εἰς τὸ πρὸς Αὐτὴν καθήκον ἡμῶν.

Ἄλλὰ τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἀγῶνα τὸν
καλὸν ἀγωνισαμένοις ὁ τῆς δικαιοσύνης ἀπόκειται
στέφανος, κατὰ τὸν μέγαν Ἀπόστολον Παῦλον.

Διὸ καὶ ἡ Ἱερά Σύνοδος, ἐν τῇ μνησθείῃ συνε-
δρία Αὐτῆς, ταῦτα πάντα ἀναλογισαμένη, καὶ ὅτι ἢ
'Ὑμετέρα Μακαριότης ἐπὶ πενήτηντα καὶ ἑπτὰ ὄλα
συναπτά ἔτη, ἐν κόποις καὶ μόχθοις καὶ κινδύνοις καὶ
ἐν ἀνυστάτῳ μερίμνῃ ἠγάλωσεν ἑαυτὴν ὑπὲρ τῆς δό-
ξης καὶ τῆς τιμῆς τῆς Ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας
ὡς καλὸς καὶ ἀφοσιωμένος Αὐτῆς στρατιώτης, εἰς
προάσπισιν καὶ παραφυλακὴν τῆς πίστεως καὶ τῶν
δικαίων Αὐτῆς πάντοτε ἀγωνιζόμενος, καὶ τὰ δοθέντα
Αὐτῇ τάλαντα ἐπολλαπλασίασε, φιλοτίμως ἐργασαμένη
ἐπ' αὐτοῖς, καὶ καρπὸς πνευματικὸς ἀπέδωκε τῇ
'Εκκλησίᾳ εἰς εὐκλειαν καὶ τιμὴν Αὐτῆς, ὁμοφώνῳ
γνώμῃ, κατὰ ὀφειλόμενον καθήκον, ἀπεφάσειεν ὅπως
συγγαρή Ὑμῖν ἐφ' οἷς πᾶσιν ὑπὲρ τῆς Μητρὸς καὶ
τροφοῦ ἡμῶν Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας ἐποσιάσατε,
ἅμα δὲ καὶ ἐκφορᾶ Ὑμῖν τὸν δίκαιον ἔπαινον καὶ τὴν
ἄκραν εὐαρέσκειαν τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Δομῆτορος
Αὐτῆς Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκτενῶς δεομένη
ὑπὲρ τῆς ταχείας καὶ πλήρους ἀποκαταστάσεως τῆς
ὀγυείας Ὑμῶν καὶ ὅπως ἐπὶ μῆριστον διατηρῆ Ὑμᾶς
ἐν ὀγυείᾳ κατ' ἄμφω καὶ εὐλογητῇ ἡσυχίᾳ, ἐν δὲ τῇ
τῆς μισθαποδοσίας ἡμέρᾳ καταξιώσῃ Ὑμᾶς τοῦ τῆς
δικαιοσύνης στεφάνου, ὃν τοῖς ἀγαπῶσιν Αὐτὸν ἐπηγ-
γέλιτο.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Α'

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Αριθμ. | Πρωτ. 1713
| Διεκπ. 637

'Αθήνησι τῇ 30ῃ Μαΐου 1967

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1436

Πρὸς

Τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς
Ἑλλάδος

Συνοδικῇ ἀποφάσει, γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου πρώην Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυρίου Χρυσόστομου Β' ἀποχωρήσαντος τῆς ἐνεργοῦ ποιμαντορίας, ὡς καταληφθέντος ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας, συνωδᾷ τῷ ἄρθρῳ 4 παρ. 1 τοῦ Ν.Δ. 4589/1966 ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Α.Ν. 3/1967, καὶ χηρευσάσης οὕτω τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῇ 13ῃ λήγοντος μηνὸς πῆφοις κανονικαῖς καὶ προκρίσει τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως ἡμῶν Κωνσταντίνου, ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἱερώνυμος Κοτσώνης Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ ρηθέντος Α.Ν. 3/1967, ὅστις καὶ χειροτονηθεὶς τῇ 14ῃ καὶ τῇ 17ῃ ἰδίου μηνὸς ἐνθρονισθεὶς κατὰ τὰς κανονικὰς καὶ νομίμους διατυπώσεις ἐν τῷ ἐνταῦθα ἱερῷ Καθεδρικῷ Ναῷ, ἀέλαβεν ἤδη τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ὡς Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ταῦτα γνωρίζοντες ὑμῖν ἐν ταπεινώσει δεόμεθα μεθ' ὑμῶν τοῦ Δομήτορος καὶ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας, ὅπως διαφυλάττη τὸν οὕτω κατασταθέντα Μακαριωτάτον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν

Τὸ παρὸν ἔγγραφο παρακλήσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου θέλει ἐπιδώσει Ὑμῖν ὁ Σεβ. Πρόεδρος Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Κωνσταντίνος.

'Επὶ τούτοις κατασπασζόμενοι τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα ἐν Κυρίῳ, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης

- † Ὁ Πατρῶν Κωνσταντίνος, Πρόεδρος
- † Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν Διονύσιος
- † Ὁ Ναυπακτίας καὶ Ἐδροντανίας Δαμασκηνός
- † Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Στυλιανός
- † Ὁ Ξάνθης Ἀντώνιος
- † Ὁ Κυθήρων Μελέτιος
- † Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος Κωνσταντίνος
- † Ὁ Κασσανδρείας Συνέσιος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
'Αρχιμ. Σεβαστιανός Ἀσπιώτης

καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ Πρόεδρον τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου κ. Ἱερώνυμον ἐν ὑγιείᾳ ἀστεμφεῖ ἐπὶ μακρὰς περιόδους ἐνιαυτῶν, ἐνδυναμοῖ δὲ καὶ κρατύνῃ αὐτὸν πρὸς δόξαν τοῦ Ἁγίου αὐτοῦ Ὄνοματος καὶ εὐζελίαν τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας.

- † Ὁ Πατρῶν Κωνσταντίνος, Προεδρεύων
- † Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν Διονύσιος
- † Ὁ Ναυπακτίας καὶ Ἐδροντανίας Δαμασκηνός
- † Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Στυλιανός
- † Ὁ Ξάνθης Ἀντώνιος
- † Ὁ Κυθήρων Μελέτιος
- † Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος Κωνσταντίνος
- † Ὁ Κασσανδρείας Συνέσιος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
'Αρχιμ. Σεβαστιανός Ἀσπιώτης

Β'

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Αριθμ. | Πρωτ. 1716
| Διεκπ. 649

'Αθήνησι τῇ 30ῃ Μαΐου 1967

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1438

Πρὸς

Τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς
Ἑλλάδος

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ἔχουσα ὑπ' ὄφιν τὴν ἐπ' ἐσχάτων παρατηρουμένην ἀνομοιομορφίαν ἐν τῇ μνημονεύσει κατὰ τὰς Ἱεροτελεστίας τῶν ὀνομάτων καὶ τοῦ Πολυχρονισμού τῶν Α.Α.Μ.Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Βασιλίσσης ἡμῶν ὡς καὶ τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας καὶ προτιθεμένη ζωνηρῶς ὅπως ἐπιτευχθῆ παρὰ πᾶσι τοῖς ἐν τῇ Χώρα ἡμῶν Ἱεροῖς Ναοῖς ἡ ἐπιβαλλομένη ὁμοιομορφία, ἐν τῇ συνεδρία αὐτῆς τῆς 25 λήγοντος μηνὸς ἀπεφάσισεν ὅπως ἅπαντες οἱ Κληρικοί, παντὸς βαθμοῦ, καὶ οἱ ἱεροψάλται, μνημονεύωσιν ἐν τῇ Θεῷ Λειτουργίᾳ καὶ πάσαις ταῖς ἱεραῖς Ἀκολουθίαις τῶν ὀνομάτων τῶν Α.Α. Μ.Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Βασιλίσσης ἡμῶν ὡς καὶ τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας κατὰ τὸν ἑκπαλαι κρατήσαντα ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος τύπον ὡς ἀκολούθως :

'Εν τοῖς Εἰρηνηκοῖς.

«Ὑπὲρ τοῦ εὐσεβεστάτου Βασιλέως ἡμῶν Κωνσταντίνου, τῆς εὐσεβεστάτης Βασιλίσσης ἡμῶν Ἄν-

νης-Μαρίας, τοῦ φιλοχρίστου Διαδόχου αὐτῶν Παύλου, τῆς εὐσεβεστάτης Βασιλίσσης Μητρὸς Φρειδερίκης, πάσης τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας, παντὸς τοῦ Παλατίου, τοῦ Ἔθνους καὶ τοῦ κατὰ ξηρὰν, ἀέρα καὶ θάλασσαν φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν».

Ἐν τῇ Ἐκτενεῖ.

«Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβεστάτου Βασιλέως ἡμῶν Κωνσταντίνου, τῆς εὐσεβεστάτης Βασιλίσσης ἡμῶν Ἄννης - Μαρίας, τοῦ φιλοχρίστου Διαδόχου αὐτῶν Παύλου, τῆς εὐσεβεστάτης Βασιλίσσης Μητρὸς Φρειδερίκης, πάσης τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας, παντὸς τοῦ Παλατίου, τοῦ Ἔθνους καὶ τοῦ κατὰ ξηρὰν, ἀέρα καὶ θάλασσαν φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ».

Ἐν τῇ Μεγάλῃ Εἰσόδῳ.

«Τοῦ εὐσεβεστάτου Βασιλέως ἡμῶν Κωνσταντίνου, τῆς εὐσεβεστάτης Βασιλίσσης ἡμῶν Ἄννης - Μαρίας, τοῦ φιλοχρίστου Διαδόχου αὐτῶν Παύλου, τῆς εὐσεβεστάτης Βασιλίσσης Μητρὸς Φρειδερίκης, πάσης τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας, παντὸς τοῦ Παλατίου, τοῦ Ἔθνους καὶ τοῦ κατὰ ξηρὰν, ἀέρα καὶ θάλασσαν φιλοχρίστου ἡμῶν Στρατοῦ».

Ἐν τῷ Πολυχρονισμῷ.

«Πολυχρόνιον ποιῆσαι Κύριος ὁ Θεὸς τὸν εὐσεβεστάτον Βασιλέα ἡμῶν Κωνσταντίνον σὺν τῇ εὐσεβεστάτῃ Βασιλίσσῃ ἡμῶν Ἄννῃ - Μαρίᾳ, τῷ φιλοχρίστῳ Διαδόχῳ αὐτῶν Παύλῳ καὶ τῇ εὐσεβεστάτῃ Βασιλίσσῃ Μητρὶ Φρειδερίκῃ, Κύριε φύλαττε αὐτοὺς εἰς πολλὰ ἔτη».

Ταῦτα, Συνοδικῇ ἀποφάσει, γνωρίζοντες ἡμῖν παρακαλοῦμεν ὅπως ἐγκυκλίως παραγγεῖλητε τῷ ὑφ' ἡμᾶς Ἱερῷ Κλήρῳ καὶ τοῖς ἱεροφάταις τὴν αὐστηρὰν καὶ ἀπαρέγκλιτον καὶ ἀνευ οἰασθήσοιτε μεταβολῆς τήρησιν τοῦ ὡς ἀνωτέρω τύπου τῆς μνημονεύσεως τῶν ὀνομάτων καὶ τοῦ Πολυχρονισμοῦ τῶν Α.Α.Μ.Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Βασιλίσσης ἡμῶν ὡς καὶ τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας ἵνα, ὡς οἴκοθεν ἐκ τῆς Θείας Λατρείας ἐπιβάλλεται, ἀπόλυτος ὁμοιομορφία ἐν τούτοις τηρῆται κατὰ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν καὶ τὰς ἱερὰς Ἀκολουθίας τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

- † Ὁ Ἀθηνῶν Ἱερώνυμος, Πρόεδρος
- † Ὁ Πατρῶν Κωνσταντίνος
- † Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν Διονύσιος
- † Ὁ Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας Δαμασκηνὸς
- † Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Στυλιανὸς
- † Ὁ Εἰθῆς Ἀντώνιος
- † Ὁ Κεφῆρων Μελέτιος

- † Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος Κωνσταντίνος
- † Ὁ Κασσανδρείας Συνέσιος.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
Ἀρχιμ. Σεβαστιανὸς Ἀσπιώτης

Γ'

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθμ. | Πρωτ. 1827
| Διεκπ. 706

Ἀθήνησι τῇ 7ῃ Ἰουνίου 1967

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1443

Πρὸς

Τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἄμα τῇ λήψει τῆς παρουσίας Ἐγκυκλίου, παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, ὅπως ἀποστείλητε τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ στοιχεῖα περὶ τῆς Διοικητικῆς καὶ λοιπῆς διαρθρώσεως τῶν ὑμετέρων θεοσώτων Ἐπαρχιῶν, ἵνα δημοσιευθῶσιν εἰς τὸ ἤδη ἐκτυπούμενον «Ἡμερολόγιον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τοῦ ἔτους 1968».

Ἐπειδὴ ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ συναντᾷ τεχνικὰς μεγάλας δυσκολίας κατὰ τὴν ἐκτύπωσιν, παρακαλεῖσθε ὅπως ἀπαντήσητε μόνον ἐν τῇ βάσει τῶν πληροφοριῶν, αἵτινες ἔχουν δημοσιευθῆ ἢ δι' ἐκάστην Ἱ. Μητροπόλιν εἰς τὸ οἰκεῖον μέρος εἰς τὸ «Ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1967».

Ἦτοι ἡ ἀπάντησις ὑμῶν θὰ ἀφορᾷ εἰς τροποποιήσεις ἢ προσθήκας ἀναγομένας εἰς τὰς καθ' ὑμᾶς Ἐπαρχίας, πάντοτε ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ «Ἡμερολογίου τοῦ ἔτους 1967».

- † Ὁ Ἀθηνῶν Ἱερώνυμος, Πρόεδρος
- † Ὁ Πατρῶν Κωνσταντίνος
- † Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν Διονύσιος
- † Ὁ Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας Δαμασκηνὸς
- † Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Στυλιανὸς
- † Ὁ Εἰθῆς Ἀντώνιος
- † Ὁ Κεφῆρων Μελέτιος
- † Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος Κωνσταντίνος
- † Ὁ Κασσανδρείας Συνέσιος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
Ἀρχιμ. Σεβαστιανὸς Ἀσπιώτης

ΕΝ ΟΨΕΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΥΝΟΔΟΥ

Ἐνότης ἐν τῇ ποικιλίᾳ.

Ἡ συσχέτισις τῆς ἐν τῇ πίστει ἀμετακινήτου ἔμμοιης καὶ ἐνότητος ἀφ' ἐνὸς καὶ τῆς ἐλευθέρας λεκτικῆς διατυπώσεως τοῦ δόγματος ἢ ἐκφράσεως τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς καὶ τῆς λατρείας ἀφ' ἑτέρου, ἀπησχόλησεν τὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ τῆς συστάσεώς της.

Εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν ἐμφανίζονται διάφοροι τάσεις. Ἦτο τοῦτο πολὺ φυσικὸν ἐφ' ὅσον προήρχοντο οἱ νεόφυτοι ἀπὸ διάφορα ἔθνη καὶ ἀπὸ διάφορα κοινωνικά καὶ μορφωτικά στρώματα. Εἰς τὴν ὄξειαν σύγκρουσιν τῶν «συντηρητικῶν», διδασκόντων, ὅτι «ἐὰν μὴ περιτμηθῆτε τῷ ἔθει τοῦ Μωϋσέως οὐ δύνασθε σωθῆναι» (Πρ. 15, 1-2), καὶ τῶν «φιλελευθέρων» δικαίως ὑποστηριζόντων «μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι βᾶρος πλὴν τούτων τῶν ἐπάναγκες» (15, 28), ἡ Σύνοδος τῶν Ἱεροσολύμων ἔδωκε τὴν πρέπουσαν λύσιν.

Εἰς τὴν θλιβερὰν αὐτὴν διάστασιν μετὰ τοῦ ἀπ. Πέτρου ἀφ' ἐνὸς καὶ τοῦ ἀπ. Παύλου ἀφ' ἑτέρου βλέπομεν δύο διαφορετικοὺς κόσμους. Ὁ πρῶτος ἐν τῇ προσπαθείᾳ του νὰ ἐπιβάλῃ τὴν περιτομὴν ἀντιπροσωπεύει τὴν ἀκαμψίαν τοῦ τυπικοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ τὴν αὐστηρὰν ὁμοιομορφίαν. Ὅλοι ὀφείλουσαν νὰ θυσιάσων τὰ ἰδικὰ των ἔθιμα καὶ παραδόσεις καὶ νὰ συμμορφωθοῦν ἄνευ συζητήσεως εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Νόμου. Οὐδεμία ἐξαιρέσις. Ἀκόμη καὶ οἱ ἐξ ἔθνων δὲν δύνανται νὰ διαφύγουν τὸν ζυγὸν τῶν νομικῶν διατάξεων.

Ὁ δεύτερος, ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος, πρωτοπόρος τῆς ἐν Χριστῷ ἐλευθερίας καὶ τῆς ὅ,τι καλοῦμεν σήμερον οἰκουμενικότητος, παρατάσσει σειρὰν λογικῶν ἐπιχειρημάτων. Δὲν ἐπιτρέπεται, διακηρύσσει, ἐπιβολὴ ἔθιμων καὶ παραδόσεων ἐπιβληθέντων δι' ὀρισμένας περιστάσεις καὶ δι' ὀρισμένον τόπον, χωρὶς οὐσιαστικὸν περιεχόμενον. Ἐκαστος εἶναι ἐλεύθερος νὰ κρατήσῃ ὅ,τι συμφωνεῖ μετὰ τὴν ψυχροσύνησιν καὶ τὸν χαρακτήρα. Γενίκευσις ἐνὸς τοπικοῦ ἔθιμου, περιοδικὸν καὶ προσωρινὸν χαρακτήρα ἔχοντος, εἶναι ἀπαράδεκτος. Τὰ ἔθιμα δὲν ἔχουν αἰώνιον κύρος. Ἐχουν προσωρινότητα καὶ ὑπόκεινται εἰς ἐξέλιξιν, τροποποίησιν, μεταβολὴν, ἀναλόγως τῶν ἐκάστοτε ἰσχυουσῶν συνθηκῶν καὶ περιστάσεων. Ἀπόλυτος ὁμοιομορφία εἰς τὰ τοιαῦτα εἶναι ἀπαράδεκτος, ἀνέφικτος. Ἀπόβλητος διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἢ διὰ βίας ἐπιβολὴ τῆς περιτομῆς, καλῆς ἴσως δι' ὀρισμένην περίοδον τῆς ἱστορίας τοῦ Ἰσραήλ. Οἱ Ἐθνικοὶ εἶναι ἐλεύθεροι νὰ διατηρήσων τὴν ἀκροβυστίαν των. Καὶ ἀργότερον ἀναπτύσσει εὐρύτερον τὸ θέμα τοῦτο τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας γράφων πρὸς τοὺς Γαλάτας καὶ τοὺς Ρωμαίους.

Ὡστε τὸ θέμα δὲν εἶναι νέον. Ἐπανέρχεται ἐπ' αὐτοῦ ἀργότερον ὁ ἱ. Εἰρηναῖος, ἐπίσκοπος τῆς Λυών. Διαβλέπει εἰς τοὺς ἀντιγνώστους τοῦ ἀγῶνας, μίαν Ἐκκλησίαν παγκόσμιον, μὴ κεκλεισμένην ἀσφυκτικῶς εἰς τοπικὰς παραδόσεις. Ἀντιθέτως μάλιστα, πανάρχαια θέσμιμα κάθε ἰδιαιτέρου λαοῦ καὶ τὰ ἔθνικα χαρακτηριστικὰ ἐνὸς ὀρισμένου τόπου. Ὁραματίζεται μίαν ἐνότητα ὑπερεθνικὴν, ὑπερπολιτικὴν, πανφυλετικὴν ἐναρμονίζουσιν ὅλους τοὺς πολιτισμούς, ὑπὲρ πᾶν ἄλλο δὲ κοινότητα μεσσιανικὴν. Τὸ κύριον ἔργον της εἶναι νὰ μεταφυτεύσῃ τὸν παράδεισον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν μέσῳ ἐνὸς κόσμου κατατεμαχισμένου μετὰ ποικιλίαν διαφορητικῶν τάσεων. (Κατὰ Αἱρέσεων Γ' 24).

Ἰγνάτιος ὁ Ἀντιοχείας, εἰς τὴν πρὸς Φιλαδέλφεις Ἐπιστολὴν του γράφει: «Ἐπεὶ ἤκουσά τινων λεγόντων ὅτι, ἐὰν μὴ ἐν τοῖς ἀρχαίοις εὐρῶ, ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ, οὐ πιστεύω... καὶ λέγοντός μοι αὐτοῖς, ὅτι γέγραπται, ἀπεκρίθησάν μοι, ὅτι πρόκειται... Ἐμοὶ δὲ ἀρχεῖά ἐστι Χριστός, τὰ ἄθικτα ἀρχεῖα, ὁ σταυρὸς αὐτοῦ καὶ ὁ θάνατος καὶ ἡ ἀνάστασις αὐτοῦ καὶ ἡ πίστις ἢ δι' αὐτοῦ» (Ἐκκλησιαστικὴ Παράδοσις περὶ τοῦ Κυρίου).

Εἰρηναῖος ὁ Λουγδούνων ἔγραφε τὰ ἐξῆς: «Τὴν μὲν οὖν παράδοσιν τῶν Ἀποστόλων ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ φανερομένην ἐν πάσῃ Ἐκκλησίᾳ πάρεστιν ἀναγνωρίσαι πᾶσι τοῖς τ' ἀληθῆ ὄραν ἔθελουσι» (Κατὰ Αἱρέσ. γ' 3). Εἰς ἄλλο δὲ σημεῖον ἀναφέρει τὰ ἐξῆς: «Οὐ δεῖ παρ' ἄλλων ζητεῖν τὴν ἀληθειαν, ἢν παρὰ τῆς Ἐκκλησίας δανεῖσασθαι ράδιον. Εἰς αὐτὴν γὰρ, ὡς εἰς πλούσιον θησαυροφυλάκιον, οἱ Ἀπόστολοι ἀφθόνως κατέθεντο πάντα τὰ τῆ ἀληθείᾳ προσήκοντα: ὥστε ὁ ἐπιθυμῶν δύναται παρ' αὐτῆς λαβεῖν πόμα ζωῆς: αὕτη θύρα ζωῆς ἐστὶ» (Κατὰ Αἱρέσ. βιβλ. 3, κεφ. δ').

Τοῦτ' αὐτὸ συναντῶμεν καὶ εἰς ἄλλην περίπτωσιν. Πρόκειται περὶ τῆς διαφωνίας περὶ τὸν ἑορτασμὸν τοῦ Πάσχα. Αἱ Μικρασιατικαὶ δηλαδὴ Ἐκκλησίαι «ἐξ ἀποστολικῆς παραδόσεως» (Εὐσεβ. Ἐκκλ. Ἰστ. Ε' 23, 1) ἑώρταζον τὸ Σταυρώσιμον Πάσχα τῇ 14 τοῦ μηνὸς Νισάν, ὀριανδήποτε ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος καὶ ἄν συνέπιπτεν αὕτη. Ἡ Ρώμη ὁμοῦς ἑώρταζεν τὸ Ἀναστάσιμον Πάσχα ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ. Ὁ Πολύκαρπος πρὸς ἄσιν τῆς διαφωνίας ἐπιχειρεῖ ταξείδιον εἰς Ρώμην. Δὲν ἐπετεύχθη ὁμοῦς συμφωνία μετὰ τοῦ πάπα Ἀνικήτου. Μήπως τότε ὁ Ἀνίκητος ἐξεδήλωσεν ὀριανδήποτε διάθεσιν ἐξουσιαστικοῦ πτωτείου; Ποτέ. Ἄλλ' ὅλως τούναντίον «ἐκοινωνήσαν ἑαυτοῖς καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ παρεχώρησεν ὁ Ἀνίκητος τὴν εὐχαριστίαν τῷ Πολυκάρπῳ καὶ μετ' εἰρήνης ἀπ' ἀλλήλων ἀπηλλάγησαν», ἀποδειχθέντος ἐν τοῖς πράγμασι ὅτι ἢ ἐν Ρώμῃ ἐκκλησία ἦτο ἀκόμη τότε προκαθημένη τῆς

ἀγάπης καὶ οὐχὶ τοῦ πρωτείου τοῦ ἀποσχίσαντος τὰς Ἐκκλησίας.

*

Πρέπει ὁ σύγχρονος πιστὸς νὰ μελετᾷ συχνὰ τὴν πραγματικὴν ἔννοιαν τῆς ἐνότητος αὐτῆς ὅπως ἐγκαίρως ἤδη τὴν εἶχε διδάξει ὁ Κύριος εἰς τὰ κεφ. 14 καὶ 17 τοῦ κατὰ Ἰωάννην. Δὲν ταυτίζεται μὲ ὠρισμένον πολιτισμὸν, ἔθνος καὶ φιλοσοφικὸν σύστημα, ὅπως πολλοὶ ἐξ ἡμῶν ἀρέσκονται νὰ ἐπαναλαμβάνουν. Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἶναι μονοπῶλιον τῆς Ἑλλάδος ἢ ἄλλου τινὸς ἔθνους. Προσεπαθήσαμεν ἐπὶ αἰῶνας, καὶ ἀκόμη συνεχίζομεν, νὰ ἑλληνοποιήσωμεν τὴν Ὀρθοδοξίαν, μὲ δόσιν φαρισαϊκῆς ὑπεροχῆς. Τὰ ἐπιχειρήματά μας τετριμμένα εἶναι γνωστά, διότι κατὰ κόρον ἐπαναλαμβάνονται, καὶ ἀναμασῶνται: ὅτι τὰ Εὐαγγέλια ἐγράφησαν ἑλληνιστῖ καὶ οἱ μεγάλοι Πατέρες ἔγραψαν καὶ ἐσκέπτοντο κατὰ τὸ φιλοσοφικὸν ὕφος τοῦ Πλάτωνος, ὅτι ἡ Λειτουργία διεσώθη ἑλληνικῆ καὶ τὰ παρόμοια.

Ἡ ὑπὲρ τῆς ἐνότητος αὐτῆ ἀρχιερατικὴ προσευχὴ τοῦ Κυρίου εἶναι ἡ ἐκτενεστέρα ἀπὸ ὅσας τοῦλάχιστον μᾶς διεσώθησαν ἀπὸ τοὺς εὐαγγελιστάς. Ἡ ἐνότης ἀποτελεῖ τὸ κέντρον καὶ τὸ μέλημα τοῦ μελλοθανάτου Ἰησοῦ. Δι' αὐτὴν ὑποφέρει καὶ ἐνδιαφέρεται. Ὑπὲρ αὐτῆς ἀποθνήσκει. Ἡ οὐσία τῆς συνίσταται ὅτι ἀντικατοπτρίζει τὴν ὑπάρχουσαν ἀδιάσπαστον ἐσωτερικὴν ἐνότητα τοῦ Υἱοῦ μὲ τὸν Πατέρα. Ἡ ἐνότης τῶν Χριστιανῶν ἔχει ὡς ὑπόδειγμα τὴν Τριαδικὴν ἐνότητα. Ἐξέρχεται ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα κριτήρια καὶ τὰ προσωρινὰ μέτρα. Εἰσέρχεται εἰς ἕνα κόσμον μεταφυσικόν, εἰς μίαν νέαν κτίσιν. Ἐκαστος γίνεται τοιοῦτοτρόπως μέλος νέου γένους. Οὐδεμία ἀντίθεσις φυλετικῆ καὶ διάκρισις καταγωγῆς. Ἰουδαῖος ἢ Ἕλλην, δοῦλος ἢ ἐλεύθερος γίνονται ἐν ἑν Χριστῷ (Γαλ. γ' 28).

Ἡ ἐνότης αὐτῆ συνδέεται μὲ τὴν ἀγάπην. Ἡ μία παραπέμπει εἰς τὴν ἄλλην. Ἀμφότεραι προσεγγίζουν τοὺς μὲν μὲ τοὺς δέ. Ἡ ἐνότης ὅμως αὐτῆ δὲν εἶναι στατική καὶ μονολιθική. Πέραν τούτου εἶναι καὶ ἀφετηρία, κίνητρον, ἔναυσμα διὰ δημιουργικὴν ζωὴν μεταξύ ἀτόμων ἢ κοινωνιῶν. Ὁ πιστὸς ἐξορμᾷ διὰ νὰ ἐρμηνεύσῃ τὰς σχέσεις του μὲ τὸν Θεὸν καὶ μὲ τὸν πλησίον. Δημιουργεῖ ἕνα ἰδιαιτέρον κοινωνισμὸν, καὶ μίαν πληρεστέραν περὶ Θεοῦ γνῶσιν, ὅ,τι καλοῦμεν σήμερον *θεολογία*.

Δὲν ξεκινᾷ μόνος του, ἀλλὰ μὲ τοὺς ἄλλους. Ὅλοι μαζί διευθύνονται πρὸς τὸν ἴδιον στόχον. Ἀκριβῶς εἰς τὴν πορείαν αὐτὴν καὶ τὴν ἱεράν προσπάθειαν εἶναι φυσικώτατον νὰ ἀκολουθοῦν διάφορον γραμμὴν καὶ νὰ διατυπώσουν τὸ ἴδιον κοινὸν θέμα μὲ διάφορον ὕφος, προῖον τῆς διαφορότητος τῶν ἐντυπώσεων. Ἡνωμένοι, βαδίζοντες ὁμοῦ, διακατεχόμενοι ἀπὸ τὸ ἴδιον ἰδεῶδες, δὲν ἀποκλείεται νὰ ἐμφανίζουσι εἰς τὴν ἱεράν αὐτὴν πορείαν ἐκδηλώσεις ποικιλίας. Ἄρκει νὰ ἐνθυμηθῶμεν ὅτι ἀπὸ τῶν πρώτων ἀκόμη ἡμερῶν τῆς συστάσεως τῆς Ἐκκλησίας εἰς θέματα λατρείας, νηστείας, τάξεως πολλαὶ εἶχον

ἀναπτυχθῆ διαφοραὶ μεταξύ τῆς Δύσεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς -- κατὰ τὸν ἑορτασμὸν τοῦ Πάσχα αἴφνης. Παρὰ τὸ βαθύ του γῆρας ὁ Πολύκαρπος δὲν ἐδίστασεν νὰ ἐπιχειρήσῃ -- καλοκαίρι ὅμως -- τὸ μακρὺ ταξίδι ἐκ Σμύρνης. Ἡ συνάντησις τῶν δύο Ἐπισκόπων ὑπήρξεν ἐγκάρδιος. Ὁ Ρώμης, εἰς ἐνδειξιν τιμῆς, «παρεχώρησε», λέγει ὁ ἱ. Εἰρηναῖος, εἰς τὸν Πολύκαρπον τὴν τέλεσιν τῆς Θ. Εὐχαριστίας. Κατὰ τῶν κοινῶν ἐχθρῶν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, τῶν γνωστικῶν καὶ αἰρετικῶν οἱ δύο ἀρχιεροὶ, τοὺς ὁποίους τίποτε δὲν ἐχώριζε κατὰ τὸ δόγμα, συνεζήτησαν ἐν πλήρει κατανοήσει τὰς μεταξύ των διαφοράς. Μεταξύ ἄλλων, ἀπεφάσισαν νὰ ἐξακολουθοῦν Ἀνατολή καὶ Δύσις νὰ ἑορτάζουν, κατὰ τὴν παράδοσιν τῆς ἡ καθῆ μία, τὸ Πάσχα, ἐν τῇ πίστει τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου.

Τὰς διαφορὰς αὐτὰς ἐπεσήμανεν ἤδη ὁ ἱ. Κυπριανός. Ἐφ' ὅσον ὁ στόχος παραμένει ὁ ἴδιος, καὶ ἐφ' ὅσον διαφυλάττεται ἡ κοινωνία, δὲν εἶναι παράδοξος ἡ ἐμφάνισις διαφορῶν εἰς λεπτομερείας καὶ τὰ ἄλλα πράγματα: *Salvo jure communionis, diversum sentire* (*Sent. Episc. de haereticis baptiz.* ἴδε καὶ ἱ. Αὐγουστίνου *De baptismo* 3,5 P.L. 3, 141-142).

Εἰς τὴν ἐποχὴν μας ἀνατροπῆς πολιτισμῶν ἀρχαίων, ἐμφανίσεως νέων μηχανοκρατικῶν ἀντιλήψεων καὶ ἀνακαλύψεων ἀπὸ τὰ ἄλλα πλανητικὰ συστήματα πρέπει νὰ εἴμεθα προητοιμασμένοι διὰ μίαν συμφωνίαν τῆς οὐσίας τῆς ἀληθείας μὲ τὰ ἐκάστοτε πορίσματα τῆς Τεχνικῆς. Νὰ σεβώμεθα ὅ,τι νέον θὰ μᾶς προσφέρεται. Χωρὶς ν' ἀνησυχῶμεν καὶ νὰ σκανδαλιζώμεθα ἢ νὰ τὰ ἀπορρίπτωμεν ὡς ἀπαράδεκτα. Μόνον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἐκτιμήσωμεν τὴν βαρυσήμαντον αὐτὴν φράσιν τῆς διαφορότητος τοῦ ἱ. Κυπριανοῦ: *diversum sentire* εἰς τὸν πολύμορφον ὄργανισμὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς.

Ὅστις θέλει νὰ ἐννοήσῃ τὰς ἀνάγκας καθῆ ἐποχῆς πρέπει ἐπίσης νὰ ἐννοήσῃ διατὶ ὁ ἄλλος, ὁ ἀνήκων εἰς ἄλλο ἔθνικόν ἢ κοινωνικὸν συγκρότημα καὶ καθεστῶς, ἐπροτίμησε τὸ α' ἢ β' ἔθιμον. Διὰ νὰ φθάσῃ ὁ ἄλλος εἰς τὴν ἐκλογὴν ἐνὸς πολιτισμοῦ πολὺ διαφόρου τοῦ ἰδικοῦ μας ἢ ἐνὸς λατρευτικοῦ τύπου ὀλιγώτερον μυστικιστικοῦ καὶ πομπώδους, ἔχει λόγους, καὶ δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται νὰ τοὺς ἀγνοοῦμεν. Ἡ ἐν Χριστῷ ἐλευθερία δίδει τὸ δικαίωμα διὰ τοιαῦτα θέματα τῆς ἐκλογῆς καὶ τῆς ποικιλίας εἰς τὸ πλάσιον τῆς ἀρμονίας.

Μόνον μὲ τὴν ἀγάπην ἱκανοῦμεθα νὰ ὑπερπηδήσωμεν ἔθνικὰς στενότητας καὶ μικρότητας προγονικῶν ἐθίμων καὶ νὰ ἀγκαλιᾶσωμεν τοὺς ἄλλους. Ἄλλωστε ἡ ἐνότης εἶναι βραχυβίος καὶ εὐθραυστος ὅταν καὶ ὅπου ἀπουσιάζῃ ἡ ἀγάπη. Δι' αὐτὸ ὁ περίφημος Γαλάτης θεολόγος Hugues de Saint Victor (1100) δικαίως συνεταύτισε τὴν ἐνότητα μὲ τὴν ἀγάπην: «Unitas est charitas et charitas est unitas». Ἐὰν θὰ ἔχωμεν ἀγάπην ἀσφαλῶς θὰ κατανητήσωμεν εἰς τὴν ἐνότητα. Ἀλληλένδετα ἐπομένως ἀμφότερα: «ὅπου ἐνότης ἐκεῖ καὶ ἀγάπη καὶ ὁ

που αγάπη εκεί και ένότης» (De sacramentis christianae fidei, 1.2. 13 P.L. 176, 544).

Οι Πατέρες δὲν παρεγνώρισαν τὰς οἰασδήποτε κοινωνικὰς ἀνησυχίας καὶ τὰ διανοητικὰ ρεύματα τῆς ἐποχῆς των. Παρακολουθοῦν μὲ προσοχὴν κάθε ἰδεολογικὸν φαινόμενον. Τὸ μελετοῦν καὶ προσαρμόζουσαν ἀναλόγως τὰ ἐπιχειρήματά των. Ἔρχονται εἰς τὰ μεγάλα φιλοσοφικὰ κέντρα καὶ δὲν διστάζουσαν νὰ μαθητεύσουσαν παρά τούς πόδας ἐθνικῶν. Λαμβάνουσαν ὅ,τι καλόν. Δὲν περιφρονοῦσαν πνευματικὰ ἀξία. Τούναντίον θερμὴ σύστασις γίνεται ὅπως σεβώμεθα ὑγιεῖς παραδόσεις, Ρωμαίων ἢ Ἑλλήνων. Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἶναι ἄρησις δι' ὅ,τι ὑπάρχει οὔτε χροάνη ὅπου θὰ ἀπορροφηθοῦσαν τὰ πάντα καὶ θὰ ξαφανισθοῦσαν πολιτισμοὶ καὶ τέχναι. Θὰ ἐξυψωθοῦσαν, ναί. καὶ θὰ ἀγιασθοῦσαν, ὄχι ὅμως νὰ ἐκμηδενισθοῦσαν καὶ νὰ ποδοπατηθοῦσαν.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον οἱ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας συχνὰ ἀντλοῦσαν ἐπιχειρήματα ἐκ τῶν ἀρχαίων. Πρὸς αὐτοὺς ἀναφέρονται καὶ παραπέμπουσαν ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Ἐυαγγέλιον. Τὸ πλέον ἀκόμη παράδοξον, μεγάλα φυσιογνωμίαι τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος προβάλλουσαν πρὸς μίμησιν. Ἐν προκειμένῳ ἄς ἐνημερωῦμεν ὅτι εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν τρίκλιτον Βασιλικὴν τοῦ 18ου αἰῶνος τῶν Νεγάδων τοῦ Ζαγορίου ἐπὶ παραθύρων πρίστανται οἱ σοφοὶ Ἀριστοτέλης καὶ Πλούταρχος κρατοῦσαντες εἰλητάρια. Εἰς μὲν τοῦ πρώτου ἀναγράφεται ἡ φράσις :

ἀκαμάτα φάσις Θεοῦ Γέννησις,
ἐξ ἀνθρώπου γὰρ αὐτὸς οὐσιοῦται λόγος.

Εἰς δὲ τὸ τοῦ Πλουτάρχου τὰ ἐξῆς : «Πλὴν ἐγὼ καταγγέλλω ἐν τρισὶν ἓνα μόνον Θεὸν ὑψιμέδοντα».

Τὸ μένον καὶ τὸ ρέον ἐν τῇ παραδόσει.

Ὁ Χριστιανισμὸς ἐγενήθη ἀπὸ τὴν Παράδοσιν. Τόσον τὸ γραπτὸν Ἐυαγγέλιον ὅσον καὶ ἡ Ἐκκλησία ὡς θεσμὸς ἀνθρώπινος ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ εἶναι φαινόμενα παραδοσιαρχικά. Καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ διακονοῦσαντες πρὸς τὴν Παράδοσιν χωρὶς νὰ τὸ θέλουσαν, ζοῦσαν καὶ ἀναπνεύουσαν εἰς τὸ κλίμα τῆς Παραδόσεως. Ἐξω τῆς Παραδόσεως εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ κατανοηθοῦσαν αἱ ἀποκαλυφθεῖσαι ἀλήθειαι. Γίνεται λοιπὸν φανερόν, ποίαν σπουδαιότητα κατέχει τὸ θέμα τῆς Παραδόσεως εἰς τὴν καθημερινὴν ζωὴν, καὶ εἰς τὴν ἔρευναν τῶν νέων προκυπτόντων προβλημάτων, τὰ ὅποια δονοῦσαν σήμερον τὰς πεποιθήσεις τῶν λαῶν.

Τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ διευτυπώθη εἰς γλώσσαν ἀνθρωπίνην. Ὁ Ἐνανθρωπήσας Θεὸς προσέτρεξεν εἰς τὰ χεῖλη καὶ εἰς τὴν γραφίδα ἐκλεκτῶν ἀνθρώπων. Ποίαν ἔννοιαν πράγματι ἔχουσαν καὶ εἶχον τότε αἱ χρησιμοποιοθεῖσαι αὐταὶ λέξεις ; Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐνεπιστεύθη τὸ μήνυμά του καὶ τὴν διατύπωσιν του εἰς τὸν ἀνθρώπινον λόγον. Ἀνάγκη νὰ πληροφορηθῆ ὁ σημερινὸς χριστιανὸς τὸ πλαίσιον εἰς τὸ ὅποῖον πρέπει νὰ τοποθετηθοῦσαν τόσοι θεολογικοὶ ὅροι, τί κρύπτεται ὀπισθεν κάθε βιβλικῆς

λέξεως, καὶ νὰ συσχετισθῆ αὐτὴ μὲ τὴν α ἢ β ἠθικὴν περίπτωσιν. Δὲν ἐννοεῖται ἡ ἔρευνα αὐτὴ μόνον μὲ ἐτυμολογικὴν ἀνάλυσιν, ἀλλὰ μὲ ἐμβάθυνσιν καὶ διεΐδυσιν εἰς τὸ αὐθεντικὸν των νόημα.

Ἐξ ἄλλου ἡ Παράδοσις δύο ἐνεργείας ἐκδηλῶνει συγχρόνως ἀλλὰ καὶ ἀντιθέτους τὴν μίαν πρὸς τὴν ἄλλην. Ἡ παράδοσις δεσμεύει ἀφ' ἐνός, καὶ ἡ ἰδία Παράδοσις ἐλευθερώνει ἀφ' ἐτέρου. Ἡ παράδοσις νεωτερίζει καὶ συγχρόνως ἀρχαίζει. Πλείστα ὅσα θεωρούμενα ὡς «παραδόσεις», αἱ ὅποια εἰσεχώρησαν εἰς τὴν θρησκευτικὴν μας ζωὴν καὶ κρατοῦσαν εἰς ἄγνοίαν τὸν λαόν μας, ἀνάγκη νὰ καταπολεμηθοῦσαν. Δὲν μᾶς διαφεύγει, ὅτι οἱ θιασῶταί των εἰς αὐτὰς τὰς «Παραδόσεις» ἀκριβῶς ἀναφέρονται συχινὰ. Μία τέτοια Παράδοσις κωλυσιεργεῖ συστηματικῶς. Κρατεῖ εἰς ἀκινήσιαν. Ἐξ Ἰσου εἶναι ἀληθές, ὅτι οἱ «Ὁρθοδοξοῦσαντες» πάλιν εἰς τὴν Παράδοσιν καταφεύγουσαν διὰ νὰ πολεμήσουσαν ὅ,τι οἱ ἄλλοι λιβανίζουσαν καὶ περὶ πολλοῦ ποιοῦσαν. Δὲν φθάνει, ἐπομένως, νὰ ἐπικαλῆται κανεὶς τὸ παρελθόν, τὴν ἀρχαίαν πράξιν. Ἀνάγκη νὰ διακρίνη τὸ ὀρθὸν παρελθόν, τὴν ὑγιῆ Παράδοσιν, τὸ γενόμενον «ἔθος», τὸ ἐπικρατήσαν εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ πληρώματος. Ἀλλωστε εἰς τὴν παράδοσιν κατέφευγον ὁ ἱ. Κυπριανὸς καὶ οἱ Μοντανισταί, ὁ ἱ. Αὐγουστίνος καὶ οἱ Δουνατισταί.

Εἶναι ἄξιον προσοχῆς ὅτι καὶ ὅταν ἀκόμη ὁ ἀνθρώπος γνώριση τὴν οὐσίαν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἐν Χριστῷ ἀληθείας δὲν ἔμπορεῖ νὰ περιφρονήση ὠρισμένας παραδοσιαρχικὰς διατάξεις. Ἴσως ἐκ πρώτης ὄψεως νὰ φαίνωνται ἄθροισμα «Νόμου» καὶ «τύπου». Οὐχ ἦττον συνδέονται μὲ τὴν ἀλήθειαν καὶ ἐκφράζουσαν τὴν ἀλήθειαν καὶ διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ἀντίληψιν εἶναι ἀπαραίτητα μέσα οἰκειώσεως ὠρισμένων ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ.

Ὅτι δὲν ἀντιβαίνει ἡ τήρησις των πρὸς τὴν Ἀλήθειαν καὶ τὴν Γραφήν, καίτοι «παρῆλθεν ἡ σκιά τοῦ Νόμου τῆς Χάριτος ἐλθούσης», φαίνεται ἀπὸ τὸ παράδειγμα τῶν πρώτων ἀποστόλων. Ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ἐγνώριζον ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Σωτῆρος τὸ νέον πνεῦμα τῆς λατρείας, ὅτι ὁ Θεὸς ὦν Πνεῦμα ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δυναστείας του λατρεύεται. Ἐν τούτοις εὐρίσκουσαν πολὺ φυσικὸν νὰ ἀνέλθουσαν εἰς τὸ ἱερὸν κατὰ τὰς διατεταγμένας ὥρας τοῦ Ἰουδαϊκοῦ τυπικοῦ διὰ νὰ προσευχηθοῦσαν (Πρ. γ' 1), καθεστῶς τὸ ὅποῖον ἐκληρονόμησαν ἐν συνεχείᾳ καὶ ἡ νέα Ἐκκλησία.

Μία ὀρθὴ τοποθέτησις τοῦ ἐπικαίρου θέματος τῆς Παραδόσεως εἶναι ἀναγκαία εἰς τὰς παραμονὰς τῆς Πανορθοδόξου Προσυνόδου. Μόνον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ γίνη ὀρθὸς ἔλεγχος τῆς ἐπιστημάνσεως τόσων ὀλεθρίων συνηθειῶν, πράγματι δὲ «ἀντιπαραδοσιαρχικῶν» καὶ τῆς προβολῆς τοῦ ἀνοθεύτου καὶ τοῦ ὑγιούς.

Ἄλλοι πάλιν ἀποκλειστικῶς προστρέχουσαν μόνον εἰς ὅ,τι ἐνομοθετήθη εἰς τούς κανόνας τῶν 7 Οἴκου-μενικῶν Συνόδων. Βλέπουσαν τὴν Ἐκκλησίαν μόνον ὡς παρελθόν, καταδικασμένην νὰ εἶναι προσηλω-

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

12β 'Εκκλησιαστικά σχέσεις.

Δ' Σχέσεις πρὸς ἑτεροδόξους.

Αἱ λεγόμενα διεκκλησιαστικά καὶ διαχριστιανικά σχέσεις ἐσπάνιζον εἰς τὸ παρελθόν καὶ ἀπετέλουν τι τὸ ἔκτακτον καὶ ἐκ τῶν περιστάσεων ἐνίοτε ἀνακύπτον θέμα. Σήμερον ὅμως ἡ λεγόμενη «Οἰκουμενικὴ κίνησις», ἀφ' ἑνός, καὶ ὁ μελετώμενος «διήλογος» πρὸς ἔνωσιν τῶν 'Εκκλησιῶν, ἀφ' ἑτέρου, ἐπύκνωσαν τὰς ἐπαφὰς καὶ τὰς σχέσεις τῶν 'Εκκλησιῶν πρὸς ἀλλήλας. Ἀναγκαιῶς ὅθεν γεννῶνται ζητήματα δεοντολογίας ἐν προκειμένῳ. Θεωροῦμεν δὲ χρήσιμον

ὅπως ἀναπτύξωμεν ἐνταῦθα ἐν ἐκτάσει τὰς κυκλοφορούσας σχετικὰς ἀπόψεις, τὰς ὑπὲρ καὶ κατὰ τῶν τοιούτων σχέσεων καὶ ἐπαφῶν, κρίνοντας ταύτας δεόντως καὶ παρέχοντες τὸ ἐφ' ἡμῖν τὰς κατευθυντήριους γραμμάς, αἵτινες δέον νὰ διέπῳσι τὰς σχέσεις τῶν 'Ορθοδόξων 'Εκκλησιῶν πρὸς τοὺς ἑτεροδόξους.

1. Ἡ ἀποψὶς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. 'Αθηνᾶγόρα.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι αἱ κατὰ καιροὺς γενόμεναι ἀπόπειραι πρὸς ἔνωσιν τῶν 'Εκκλησιῶν εἶχον πάντοτε βασικὸν καὶ θεμελιώδη στόχον τὴν δογμα-

μένη εἰς κανονικὰς διατάξεις πεπαλαιωμένας καὶ παρελθούσας ἐξ ἀχρηστείας. Ἄλλὰ διατὶ ὄχι καὶ πέραν τούτων δὲν προχωροῦμεν; Μήπως τὸ Ἅγιον Πνεῦμα περιωρίσθη εἰς μόνην τὴν ἀρχαίαν 'Εκκλησίαν φωτίζον καὶ δὲν ἐνδιαφέρεται πλεόν διὰ τὴν σήμερον; Μήπως ἐσταμάτησε τὸ καθοδηγητικὸν τοῦ ἔργου καὶ δὲν ἐμπνέει πλέον σήμερον; Πῶς τότε θὰ ἐξηγήσωμεν τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Χριστοῦ, ὅτι ὁ Παράκλητος θὰ μένη διαρκῶς εἰς τὴν 'Εκκλησίαν καὶ θὰ τὴν ὁδηγῇ εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν;

Ἡ ζωὴ τῆς 'Εκκλησίας συνεχίζεται. Κανένα ἐμπόδιον δὲν ἔμπορεῖ νὰ σταματήσῃ τὸν ροῦν τῆς. Ἡ Πεντηκοστὴ ἐπαναλαμβάνεται συνεχῶς, ὄχι μόνον διαρκούσης τῆς θ. Λειτουργίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀκανθωδῶν προβλημάτων εἰς ἕνα κόσμον ἀνάστατον περιμένοντα λύσεις καὶ ἀπαντήσεις. Τὸ Πνεῦμα δὲν περιωρίσθη εἰς μίαν χρονικὴν περίοδον τοῦ σχηματισμοῦ τῶν Κανόνων. Τὸ αἰσθανόμεθα καὶ τώρα καὶ αὐριον, ὁσάκις ἀπασχολούμεθα μὲ τὴν ἐρμηνείαν τῶν, τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην ἐφαρμογὴν τῶν. Αὐτὸ τὸ Πνεῦμα ἀκριβῶς ἐπηρέασε τὴν διαμόρφωσιν τῆς Ἱστορίας τῆς 'Εκκλησίας εἰς τὰ διάφορα στάδιά τῆς.

Συνηθροίζοντο εἰς ἰδίας οἰκίας διὰ τὴν διδασχὴν τῶν ἀποστόλων καὶ τὴν κλᾶσιν τοῦ ἄρτου. «Ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἐπίσης ἐν τῷ 'Ιερῷ», ὅπου ὑπῆρχον θυμιάματα, κανδήλι, προσφοραὶ καὶ ἄλλα. Τὰ ἰουδαϊκὰ λοιπὸν τυπικὰ οὐδόλως ἀντέβαινον εἰς τὴν πίστιν τοῦ Ἐσταυρωμένου Λυτρωτοῦ. Ὁ θεῖος Παῦλος ἀργότερον δὲν θὰ στραφῇ ἐναντίον αὐτῆς ταύτης τῆς περιτομῆς, ἀλλὰ ἐναντίον τῆς ιδέας ὅτι ἡ περιτομὴ ἀποτελεῖ δῆθεν ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν διὰ τὴν σωτηρίαν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν στάσιν τοῦ ἀποστόλου Παύλου, οὗτος οὐδέποτε ἀπέριψε τὰ τυπικὰ τῆς πατρώας θρησκείας. Εὕρισκεται εἰς τὴν Κόρινθον καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ ἐορτάσῃ τὴν Πεντηκοστήν, ἡ ὁποία δι' αὐτὸν πλέον εἶχε διπλὴν σημασίαν. Πλὴν ὅμως δὲν ἐορτάζει ὅπουδήποτε καὶ κατὰ τὸ δοκοῦν, ἀλλὰ ὅπως ὀρίζουν αἱ τυπικαὶ

διατάξεις. Μεταβαίνει εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Δεσμεύεται μὲ εὐχὴν ξυρίζοντας τὴν κεφαλὴν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς σήμερον, εἰς τὴν λατρείαν προσέχομεν καὶ τηροῦμεν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸν τρόπον καὶ τὸν χρόνον αὐτῆς.

Δὲν ἔμποροῦσε ὁ ἀπόστολος νὰ ἐορτάσῃ τὴν Πηντηκοστήν εἰς τὴν Κόρινθον; Διατὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ; Ἄγνοεῖ ἄραγε τὸν διάλογον τοῦ Ἰησοῦ μὲ τὴν Σαμαρείτιδα: «οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ Πατρὶ... Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν».

Πρὸς ἀποφυγὴν οἰασδῆποτε παρεξηγήσεως πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι δὲ πρόκειται νὰ ἐμφανισθοῦν νέα ἀλήθεια. Ὅ,τι προέχει εἶναι ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἀρχαιότητος νὰ ἀνακαλύψωμεν τοὺς τρόπους συσχετίσεως τῶν, τῆς συγχρόνου ἐφαρμογῆς, τῆς ὀρθῆς ἐρμηνείας καὶ τῆς διατυπώσεως τῶν ἀρχαίων ἀληθειῶν. Μᾶς κατηγοροῦν, ἡμέτεροι καὶ ξένοι, ὅτι μένομεν στατικοὶ καὶ προσδεδεμένοι εἰς τὸ γράμμα. Εἰς ἕνα ζῶντα ὄργανισμὸν, ὅπως εἶναι ἡ 'Εκκλησία, δὲν δυνάμεθα νὰ ἀγνοῶμεν τὸ παρόν, τὸ ἄγχος τὸ σημερινόν, τὴν ἔλλειψιν ἐνημερώσεώς μας διὰ τὰ συμβαίνοντα γύρω μας. Καλοῦμεθα νὰ παρακολουθήσωμεν τὸν ἄτακτον καὶ ἀπειθάρχητον ρυθμὸν τῆς ἐποχῆς μας, τὰς ἐπιπτώσεις εἰς τὰ ἦθη καὶ εἰς τὴν στάθμην τῆς θρησκευτικότητος τοῦ λαοῦ μας.

Μία παράδοσις, ἐπομένως, δύναται κάλλιστα νὰ διορθῶσῃ μίαν ἄλλην παράδοσιν, ἐφ' ὅσον ἡ νέα αὐτῆ παράδοσις, προέκτασις ὅμως τῆς παλαιᾶς, συμφέρει καὶ ἀποβλέπει εἰς τὴν οἰκοδομὴν τῆς 'Εκκλησίας. Ἄς μὴ λησμονῆται ἐν προκειμένῳ ὅτι ὁ Κληρὸς καὶ ὁ λαὸς εἶναι χαρισματοῦχος. Τὸ πνευματολογικὸν στοιχεῖον ἀποτελεῖ κεντρικὴν διδασκαλίαν τῆς Ὀρθοδοξίας. Πολλὰ παραδόσεις ἐκφράζουν μίαν ἐποχὴν, ὠρισμένας ἀνάγκας τῆς, ἀνησυχίας τῆς. Ἄλλαι ἀνάγκαι σημεριναὶ ἐπιβάλλουν νέαν ἀντιμετώπισιν καὶ συγχρονισμένην διαγνωστικὴν, προσγειωμένην καὶ ἐφαρμόσιμον.

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Καλαβρίας ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ

τικὴν ἔνωσιν, τ.ἔ. τὴν ἐπιδιώξιν ἐνιαίας δογματικῆς διδασκαλίας, παραδεκτῆς ἀπὸ συμφώνου καὶ ἀνεπιφυλάκτως ἐκ μέρους τῶν πρὸς ἔνωσιν φερομένων Ἐκκλησιῶν. Ἐθεωρήθη δὲ πάντοτε αὐτονόητον, ὅτι ἄνευ τῆς τοιαύτης ἐνιαίας καὶ ἀδιαμφισβητήτου δογματικῆς βάσεως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ ἔνωσις Ἐκκλησιῶν. Ἡ ἐνότης ἐν τῇ πίστει ἐκρίνετο ὡς πρωταρχικὴ προϋπόθεσις οἰασθή-ποτε περαιτέρω ἐνότητος (ἐπανενώσεως μᾶλλον) τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἡ Α.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης υἰοθέτησεν, ἐν τούτοις, διάφορον ἄποψιν, [τὴν ὁποῖαν σημειωτέον καὶ εἰς ἡμᾶς αὐτοπροσώπως ἐξέθεσε κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν ἡμῶν εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον (1961), πρὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων ἡμῶν ὡς Διευθυντοῦ τῆς ἐν Βοστώνῃ Θεολογικῆς Σχολῆς].

Κατὰ τὴν ἄποψιν ταύτην, δὲν θεωρεῖται ἀναγκαία ἢ ἐκ προτέρων δογματικὴ ἐνότης τῶν ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν. Ἄλλ' εἶναι δυνατόν - ὡς ὑποστηρίζεται - νὰ ἐνωθῶν αἱ Ἐκκλησίαι, κρατοῦσαι ὅ,τι ἔχει ἐκάστη ὡς πίστιν καὶ δόγμα, καὶ οὕτως «ἠνωμέναι» νὰ ἀναθέσωσιν εἰς τὴν Θεολογίαν νὰ ἐπιλύσῃ καὶ ἐναρμονίσῃ ἐν καιρῷ τὰς δογματικὰς αὐτῶν διαφορὰς. Ἄν ἀναμένωμεν - λέγουσι - νὰ ἐκκαθαρισθῶσι πρῶτον αἱ περὶ τὸ δόγμα διαφοραί, ἢ περιπόθητος ἔνωσις ἀπομακρύνεται ἀφ' ἡμῶν καὶ δὲν ἐπιτυγχάνεται, ἐφ' ὅσον τὴν ἐπιζητούμεν παραμένοντες διηρημένοι (καὶ ἐχθρικῶς πολλὰκις πρὸς ἀλλήλους διακείμενοι). Ἐνῶ ἂν ἐνωθῶμεν πρῶτον, καὶ ἠνωμένοι ἐπιδιώξωμεν τὴν δογματικὴν ἀκριβείαν, θὰ φθάσωμεν αἰσιώτερον πρὸς τὸ εὐτυχὲς τοῦτο τέρμα. Ἀρχίζοντες μὲ τοιαύτην «ἐνότητα» καὶ σύμπραξιν, θὰ φθάσωμεν κάποτε εἰς τὴν πλήρη «ἔνωσιν».

Εἶναι φανερόν ὅτι, μὲ τὴν ἄποψιν ταύτην, ἐπιχειρεῖται ἓνα ἄλλα ἀπότομον, τὸ ὁποῖον ὑπ' ἄλλων θεωρεῖται πολὺ παρακεκινδυνευμένον. Δημιουργεῖται μία γεφύρωσις ἄνευ βάθρων καὶ στηριγμάτων ἀσφαλῶν. Γίνεται κάποια ἀβεβαία συγκόλλησις τῶν ἀπεσχισμένων χριστιανικῶν μερίδων, οἰνεὶ ἐμβαλλωματικῆ, μὲ τὴν ἀπίθανον ἐλπίδα μελλοντικῆς δογματικῆς ἐνώσεως.

Ἄλλ' ἢ μέθοδος αὕτη ἀποτελεῖ πρωθύστερον. Ὡς ὀρθῶς παρατηρήθη, οὐδενὸς οἰκοδομήματος ἢ ἀνέγερσις ἄρχεται ἀπὸ τῆς στέγης. Ἄν μὴ ὑπάρξῃ θεμέλιον στερεόν, οὐδὲν ἐγγυᾶται τὴν στήριξιν τῆς οἰκοδομῆς. Ἐν τῷ ζητήματι δὲ τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν «θεμέλιον ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι» (Α' Κορινθ. γ' 11) πλήν τῆς ἐν τῇ πίστει ἐνότητος. Οὐδ' αὐτὴ ἢ καλλιέργεια τῆς ἀγάπης (μεμονωμένως καὶ ἄνευ συναντήσεως ἐν τῷ αὐτῷ φρονήματι καὶ ἐν τῇ αὐτῇ πίστει) ἀρκεῖ, (πρβλ Α' Κορ. α' 10), ἵνα προαγάγῃ σπουδαίως τὸ ἔργον τῆς ἐνώσεως. Ὅπως ἢ πίστις ἄνευ τῆς ἀγάπης εἶναι νεκρά, οὕτω καὶ ἢ (κατ' ὄνομα) ἀγάπη ἀποδεικνύεται ἀπλοῦν σχῆμα λόγου ἄνευ ταυτότητος φρονήματος καὶ πίστεως. Ἡ περὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ὀρθὴν πί-

στιν διαμφισβήτησις δημιουργεῖ ἀγεφύρωτα χάσματα καὶ δὲν συμβάλλει εἰς βεβαίαν ἀγάπην.

2. Ἡ ἄποψις τοῦ λεγομένου «οἰκουμενισμοῦ».

Ὑπὸ τὸν ὄρον «οἰκουμενισμὸς» καὶ τοὺς συναφεῖς «οἰκουμενικὸν πνεῦμα», «οἰκουμενικὴ κίνησις» κ.τ.λ. νοοῦνται αἱ νεώτεροι τάσεις προσεγγίσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἐγγυτέρας γνωριμίας καὶ ἀμοιβαίας κατανοήσεως, ἐξ ἧς προσδοκᾶται νὰ προέλθῃ συγκερασμὸς ἀπόψεων, ὁδηγῶν προοδευτικῶς εἰς ἔνωσιν.

Καὶ ἡ μὲν ἀρχὴ τῆς τοιαύτης κινήσεως ἐγένετο τῷ 1920 ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὑπὸ διάφορον ὄμως πνεῦμα. Δι' ἐγκυκλίου τοῦ Πατριαρχείου, πρὸς τὰς ἀπανταχοῦ χριστιανικὰς Ἐκκλησίας, ἐκαλοῦντο αὐταὶ νὰ συγκροτήσωσι μίαν παγκόσμιον Κοινωνίαν τῶν Ἐκκλησιῶν (κατὰ τὸν τύπον τῆς τότε ὑφισταμένης «Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν» καὶ τοῦ συγχρόνου ἡμῶν Ὄργανισμοῦ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν) καὶ νὰ συνεργασθῶσιν ἐπὶ τοῦ πρακτικοῦ πεδίου, τ.ἔ. πρὸς κοινὴν ἀντιμετώπισιν καὶ ἀναχαίτισιν τοῦ ἐν τῷ κόσμῳ κακοῦ καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτοῦ, ἄνευ οὐδεμιᾶς δογματικῆς συζητήσεως.

Ἐξέλιξιν μεταγενεστέρων τῆς ἐπὶ τοῦ πρακτικοῦ καὶ ἠθικολογικοῦ πεδίου συνεργασίας τῶν Ἐκκλησιῶν, (ἐν τῷ ὁποίῳ δὲν ὑφίστανται διαφοραὶ μεταξὺ αὐτῶν) ἀπετέλεσεν ἡ συγκρότησις τοῦ «Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν», εἰς τὸ ὁποῖον, παραλλήλως πρὸς τινὰς πρακτικὰς ἐπιδιώξεις, προσεδόθη χαρακτήρ δογματικός. Ἐπιδιώκεται τ.ἔ. δι' αὐτοῦ ἢ δογματικὴ διεκκλησιαστικὴ συνάντησις ἐν καιρῷ, διὰ συμμελέτης τῶν δογματικῶν θεμάτων καὶ διὰ βαθμιαίας ἀποδοχῆς ἀδιαμφισβητῶν δογματικῶν βάσεων, ὡς ἐλαχίστου ὁρίου κοινῆς πίστεως τῶν συμμετεχουσῶν Ἐκκλησιῶν (π.χ. «πίστις εἰς τὸν Χριστὸν ὡς Θεὸν καὶ Σωτῆρα»), προοδευτικῶς συμπληρουμένου.

Τὴν κίνησιν ταύτην ἠνύνησαν κυρίως αἱ Προτεσταντικαὶ Ἐκκλησίαι, εἰς πλείστας παραφυάδας κατατετηγμένοι, καὶ διαισθανόμενοι ὅτι δὲν κατέχουσι τὸ πλήρωμα τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας, καὶ εἰς ἀναζήτησιν αὐτοῦ εὐλόγως φερόμεθα διὰ τοιούτων προσπαθειῶν, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἢ «μία, ἀγία, καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία» θὰ εὐρεθῇ εἰς τὸν συνδυασμὸν καὶ τὴν συνένωσιν τῶν ἐπὶ μέρος στοιχείων ἀληθείας, ἅτινα ἐκάστη τῶν Ἐκκλησιῶν τούτων διαθέτει.

Ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία, ἐξ ἄλλου, μὴ ἐπιτρέπουσα εἰς ἑαυτὴν νὰ τεθῇ εἰς ἴσην μοῖραν πρὸς ἐστερημένας αὐθεντικοῦ κύρους προτεσταντικὰς ἐκκλησιαστικὰς παραφυάδας, ἀπέσχευ ἐπὶ μακρὸν πάσης συμμετοχῆς εἰς τὸ «Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν». Ἐσχάτως δέ, διατηροῦσα ἀμείωτον τὴν ἀξίωσιν αὐτῆς ὅτι ἀποτελεῖ τὴν «Καθολικὴν» Ἐκκλησίαν, φαίνεται υἰοθετοῦσα τὴν «γραμμὴν» τοῦ οἰκουμενισμοῦ καὶ ἐνδιαφερομένη

ζωηρώς (μάλιστα διὰ τῶν τελευταίων αὐτῆς Παπῶν) διὰ τὴν καλλιέργειαν καὶ ἀνάπτυξιν σχέσεων διεκκλησιαστικῶν, ἐπιδιωκουσῶν τὴν ἔνωσιν (μετ' αὐτῆς καὶ ὑπ' αὐτῆν) τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν. Διαφαίνεται ὅμως, κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἥττον σαφῶς, ὅτι τὴν «γραμμὴν» ταύτην τῶν διεκκλησιαστικῶν σχέσεων ἀκολουθοῦσα ἦδη ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία, ἀποβλέπει εἰς τὴν προβολὴν ἑαυτῆς (καὶ ἐπιβολὴν ἐν τέλει), μὴ οὔσα διατεθειμένη ποσῶς νὰ ἀναθεωρήσῃ, διὰ τῶν «διαλόγων» κ.τ.τ., τὰς ἰδίας αὐτῆς θέσεις καὶ καινοτομίας.

Ἡ δὲ ἡμετέρα Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, ἔχομένη στερωδῶς τῆς πεποιθήσεως, ὅτι ἐκ τῶν δύο Πρεσβυγενῶν Ἐκκλησιῶν, Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς, αὕτη διακρατεῖ τὴν κληρονομίαν τῆς ἀποστολικῆς καὶ Πατερικῆς παραδόσεως ἀνόθευτον, καὶ εἶναι ἡ συνέχεια τῆς ἀρχαίας ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας τῶν ὀκτῶ πρώτων αἰώνων καὶ τῶν ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, λαμβάνει ἰδιάζουσαν θέσιν ἔναντι τῆς ἐν λόγῳ «οἰκουμενικῆς κινήσεως». Συμμετέχουσα συνήθως (οὐχὶ πάντοτε) εἰς τὴν κίνησιν ταύτην, εὐρέθη πολλάκις εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διαχωρίσῃ τὴν θέσιν αὐτῆς, μὴ ἀνεχομένη τὴν ἰσοπέδωσιν πρὸς τὰς αὐθαίρετους καὶ ὑστερογενεῖς προτεσταντικὰς «ἐκκλησίας», καὶ μὴ δεχομένη ἀποφάσεις καὶ διατυπώσεις διεκκλησιαστικῶν «ὁμολογιῶν», ἀγνωσῶν τὴν «μίαν, ἀγίαν, καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν», τὴν ὁποῖαν θεωρεῖ ὅτι αὐθεντικῶς ἐκπροσωπεῖ ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία. Διὸ καὶ διὰ κενωρισμένων δηλώσεων διεκήρυξε πολλάκις ὅτι ἐμμένει εἰς τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως (Νικαίας - Κων/πόλεως) ὡς μόνην αὐθεντικὴν δογματικὴν βάσιν συνειννοήσεως τῶν Ἐκκλησιῶν. Τοῦτο δὲ σημαίνει ὅτι, ἔναντι τῶν Προτεσταντῶν (ἀναζητούντων τὴν «μίαν, ἀγίαν» Ἐκκλησίαν) καὶ τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν (διεκδικούντων ταύτην δι' ἑαυτούς), ἡ Ὁρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία ὡς μόνην ἀσφαλῆ κατεύθυνσιν τῆς «οἰκουμενικῆς κινήσεως» θεωρεῖ καὶ διακηρύσσει ἀντικειμενικώτατα τὴν ἐπιστροφὴν πρὸς τὴν πίστιν τῆς ἀρχαίας ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας. Πᾶσαν ἄλλην ἔννοιαν καὶ σκοπιμότητα τῆς ἐν λόγῳ κινήσεως θεωρεῖ ματαίαν καὶ ἀπαράδεκτον. Καλὴ καὶ ἐπικοδομητικὴ εἶναι βεβαίως ἡ ἐγγυτέρα γνωριμία καὶ ἔν τισι συνεργασία τῶν Ἐκκλησιῶν. Προέχει ὅμως ἡ ἀναγνώρισις τῆς ἀληθείας. «Γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς» (Ἰω. η' 32) ἀπὸ τῆς αἰρέσεως, διακηρύσσει ὡς ταμιούχος καὶ συνώνυμος τῆς ἀληθείας ἡ Ὁρθοδοξία.

3. Ἡ φερομένη ὡς ἱστορικὴ ἀποψις.

Πρὸς τὴν ἀποψιν ταύτην συντάσσεται μία μερὶς ὀρθοδόξων, ἣτις τοποθετεῖ τὸ ζήτημα τῆς ἐνότητος τῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ βάσει ἱστορικῆς - ὡς δισχυρίζεται - καὶ εὐνοουσίας δι' ἱστορικῶν δεδομένων τὴν προαναπτυχθεῖσαν αἰσιόδοξον προοπτικὴν τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως*.

* Κύριον ἐκπρόσωπον τῆς τάσεως ταύτης ἐγνωρίσαμεν

Ἡ Ἐκκλησία, κατὰ τὴν ἐν λόγῳ ἀποψιν, οὐδέποτε ἦτο πλήρως καὶ ἀπολύτως ἠνωμένη ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ πίστει. Ἀείποτε περιέκλειεν ἐν ἑαυτῇ καὶ μερίδας, μικρὰς ἢ μεγάλας, διαμφισβητούσας ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν δογματικὴν ἀλήθειαν. Κατὰ παρόμοιον τρόπον θὰ ἠδύναντο καὶ πάλιν νὰ συμπεριληφθῶσιν ἐν τῇ «μιᾷ» Ἐκκλησίᾳ διαφέροντα δογματικῶς τμήματα, τῆς περαιτέρω δογματικῆς ἀφομοιώσεως αὐτῶν ἐπαφιεμένης εἰς μελλοντικὸν στάδιον, ὡς φυσικῆς συνεπειᾶς τῆς γενικωτέρας συναντήσεως καὶ συμπράξεως τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἄλλ' ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας εἶναι γνωστόν, ἀντιθέτως, (πρβλ. καὶ κατατωτέρω § 4) ὅτι μερίδες διαφέρουσαι, ἐν πολλῷ ἢ ἐν ὀλίγῳ, ὡς πρὸς τὴν πίστιν τῆς μιᾶς, ἀγίας, καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, προσωρινῶς μόνον ἐφέροντο ὡς ἐνσωματωμένοι ἐν αὐτῇ, δὲν ἀπεφεύχθη δὲ βραδύτερον ἢ ἀποκοπὴ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ ἀποκήρυξις ἢ ἀπόσχισις αὐτῶν (ὡς αἵρετικῶν ἢ σχισματικῶν παραφυάδων). Δὲν ἀφωμοιώθησαν τελικῶς, ἀλλ' ἐξείλιχθησαν ὡς ἰδιαιτέρα βλαστήματα, ἐν τέλει ἀποκοπέντα. Δὲν προάγει, ἐπομένως, τὴν ἐνότητα ἢ νόθος καὶ ἐραφρόδιτος συστέγασις ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀνομοίων δογματικῶς μερίδων, ἀλλὰ, καὶ ἂν προσωρινῶς δημιουργῇ ψευδαίσθησιν ἐνότητος, ὑποκρύπτει ἠφαιστειώδη κατὰστασιν, ἀπολήγουσαν εἰς ἐντονωτέραν διάστασιν (πρβλ. τὸ μετὰ μακρὰν ἀνοχὴν διαφόρων καινοτομιῶν τῶν Δυτικῶν ἐπακολουθήσαν δεινὸν σχίσμα τῶν δύο Ἐκκλησιῶν). Δὲν εἶναι λοιπὸν συνετὸν οὐδὲ ἐποικοδομητικὸν ἐν προκειμένῳ νὰ δοκιμασθῇ — ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν — κάποιον εἶδος ματαίας καὶ ἀπαράδεκτου «περιεκτικότητος» (Comprehensiveness), εἰς τὸ ὁποῖον ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει ἀνάγεται ἢ ὑπὸ κρίσιν ἀποψις αὕτη.

4. Ἡ ἀποψις τῆς... «συνυπάρξεως».

Ἦτο ἐπόμενο ὅτι ὁ ὅρος «συνυπάρξις» θὰ μετεδίετο ἐκ τοῦ πολιτικοῦ καὶ διεθνοῦς πεδίου καὶ εἰς τὸν διαχριστιανικὸν καὶ διεκκλησιαστικὸν χῶρον. Κατὰ τὴν γνωστὴν ἄλλωστε, ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, ἀρχὴν «τὰ ἐκκλησιαστικὰ τοῖς πολιτικοῖς εἴωθε συμμεταβάλλεσθαι», καὶ κατὰ τὸ ἀμεσον προηγούμενον τῆς συστάσεως Κοινωνίας τῶν Ἐκκλησιῶν ἀναλόγου πρὸς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν, οὐδόλως εἶναι παράδοξον ὅτι, κατὰ μίμησιν τῆς ἐπιδιωκομένης σήμερον εἰρηνικῆς συνυπάρξεως τῶν δύο ἀντιρρόπων συνασπισμῶν κρατῶν, γίνεται λόγος καὶ περὶ ὁμοίας συνυπάρξεως τῶν δισταμέ-

ἐν Ἀμερικῇ τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβον, ὅστις καὶ ἀνέπτυξε ταύτην διὰ διελξεως αὐτοῦ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς (ὑπ' ἡμῶν τότε διευθυνομένης) Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Βοστώνης, εὐθὺς μετὰ τὴν ἐπιστροφήν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἐν Ν. Δελχί Γ' Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν (1961). Ἐνώπιον τῶν καθηγητῶν καὶ φοιτητῶν τῆς Σχολῆς καὶ ἱκανοῦ ἀκροατηρίου, ἐκ Βοστώνης καὶ τῶν περὶ συνέλευσίντος, ἀνέπτυξεν ὁ Σεβασμιώτατος τὴν ἐν λόγῳ «θέσιν» του.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Σημαντική πρωτοβουλία.

Μετά μεγάλης και όλως πηγαίας συγκινήσεως ο εὐσεβὴς ἑλληνικὸς λαὸς ἐχαιρέτησε τὴν ἐπινεύσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀπόφασιν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερονώμου πρὸς μετάβασιν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐπίσκεψιν ὑπ' αὐτοῦ τῆς Σεπτῆς Κορυφῆς τῆς Ὁρθοδοξίας, τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Ἀθηναγόρου.

Οἱ σημερινοὶ καιροὶ εἶναι τόσο κρίσιμοι, ὥστε ἡ Ὁρθοδοξία καλεῖται ἠγωνιμένη νὰ ἀκτινοβολήσῃ ἐν τῷ κόσμῳ καὶ νὰ δείξῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν ὁδὸν τῆς λυτρώσεως. Διὰ τοῦτο πᾶσαι αἱ ἐπὶ μέρος Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι συνησπισμένοι περὶ τὸ Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως καὶ συνεννοούμενοι διαρκῶς μετ' ἀλλήλων πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζον τὰ διορθόδοξα, διαχριστιανικά καὶ παγκόσμια προβλήματα. Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,

προσφωνῶν τὴν Α.Θ. Παναγιότητα, εἶπε σχετικῶς τὰ ἑξῆς: «Δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν τὴν ὑμετέραν Παναγιότητα, ὅτι, ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ ἑοδόδοξοι Ἐκκλησίαι, θὰ προχωρῶμεν ὁμοῦ εἰς τὸν ἀνάντη δρόμον τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν συγχρόνων προβλημάτων. Μὲ συντονισμένον τὸ βῆμα, μετὰ πνευματικὴν κοινὴν πίστιν καὶ τὴν ἐνιαίαν ἱεράν μας παράδοσιν, μετὰ ὁδηγὸν τὴν κανονικὴν τῆς Ἐκκλησίας μας τάξιν, θὰ βαδίζωμεν πρὸς τὰ ἔμπροσθεν, ἀπτόητοι πρὸ τῶν δυσκολιῶν καὶ ἀκαμπτοὶ πρὸ τῶν ἐναντίων ἀνέμων».

Ἀκριβῶς ἡ πρωτοβουλία τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ σημαντικὸν βῆμα πρὸς τὴν κατεθένησιν ταύτην.

Ἐκφρασις ἐσωτερικῆς ἱκανοποιήσεως.

Μὲ πραγματικὴν ἀγαλλίασιν καὶ ἀνακούφισιν ὁ ἑλληνικὸς λαὸς βλέπει τὰς κενὰς μητροπολιτικὰς ἑδρας, πληρομένους ὑπὸ κατὰ πάντα ἀνεπιλήπτων καὶ δεδοκιμασμένων κληρικῶν. Αἱ δὲ κατὰ τὴν χειροτο-

νων δογματικῶς χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν. Ἡ συνύπαρξις ἐνταῦθα νοεῖται ὡς τερματισμὸς τῆς διαμάχης καὶ τοῦ ἀνταγωνισμοῦ τῶν Ἐκκλησιῶν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὡς συνένωσις τῶν ἠθικῶν αὐτῶν δυνάμεων, πρὸς ἀντιμετώπισιν καὶ καταπολέμησιν τοῦ κοινου ἔχθρου, τοῦ ἀντιχριστιανικοῦ ἐν γενεῖ πνεύματος, ὁποθενδήποτε προερχομένου (ἀθείας, ὑλισμοῦ, κομμουνισμοῦ, ἰσλαμισμοῦ κλπ).

Οὐδαμῶς βεβαίως εἶναι ἀπόβλητος πᾶσα τοιαύτη συνεργασία. Καὶ εἶναι λίαν προτιμότερα, καὶ διὰ καὶ χριστιανικώτερα, αὕτη τῆς ἀλληλοὑποβλέψεως καὶ μισαλλοδοξίας καὶ - ἄς μεταχειρισθῶμεν τρέχοντα ὄρον - τῆς «δολιοφθορᾶς», τῆς διὰ προπαγανδῶν κ.ἄ. μὴ εὐθέων μέσων συνιστώσεως ἀπαράδεκτον ἀνταγωνισμὸν μεταξὺ τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου.

Πέραν τούτου ὁμως, ὅταν ἡ ἐν λόγῳ «συνύπαρξις» τῶν Ἐκκλησιῶν λάβῃ τὴν μορφήν (ὡς ἐγένετο ἤδη ἐν τῷ Ἀγγλικανισμῷ) ἐλαστικώτερων δογματικῶν διατυπώσεων, ἵνα οὕτω δημιουργηθῇ εὐρυτέρα ἐκκλησία «περικεκτική», περιλαμβάνουσα πάντας τοὺς περὶ τὰ καίρια σημεῖα τῆς χριστιανικῆς πίστεως συμφωνοῦντας, παρὰ τὰς ὑφισταμένους (οὐχὶ μικρὰς) διαφορὰς αὐτῶν ἐν τῇ πίστει, τότε φερόμεθα πρὸς ἐν εἶδος χριστιανικοῦ «συγκρητισμοῦ», τὸν ὁποῖον οὐδέποτε ἠνέχθη ἡ Ἐκκλησία, ἀξιώσασα καὶ δι' Οἰκουμενικῶν Συνόδων ἐπιδιώξασα τὴν κατοχύρωσιν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀκριβείας ἐν τῇ χριστιανικῇ πίστει, καὶ μὴ γνωρίσασά ποτε διάκρισιν καιρίων καὶ μὴ μεταξὺ τῶν δογματικῶν ἀληθειῶν. Ἄλλωστε αἱ δογματικαὶ ἀλήθειαι εἶναι σύμπτωσις ἀπαραίτητοι, (πίστει ἀποδεκταὶ μέχρι κεραίας), διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν.

Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία εἶναι ἀρκούντως δι-

δακτικὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ἰδοὺ μερικὰ παραδείγματα.

«Τὸ ἐν ἔτει 476 δημοσιευθὲν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Βασιλίσκου, καθ' ὑποκίνησιν τοῦ μονοφυσίτου Πατριάρχου Τιμοθέου τοῦ Αἰλοῦρου καὶ ὑπὸ πεντακοσίων ἐπισκόπων ὑπογραφέν Ἐ γ κ λ ι ο ν τὸ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ζήνωνος περὶ τὸ τέλος τοῦ 482 δημοσιευθὲν Ἐ ν ω τ ι κ ὄ ν ἡ ὑπὸ τοῦ Ἡρακλείου ἐν ἔτει 638 δημοσιευθεῖσα Ἐ κ θ ε σ ι ς καὶ ὁ ὑπὸ τοῦ Κωνσταντοῦ τοῦ Β' ἐν ἔτει 648 ἐκδοθεὶς Τ ὕ π ο ς ἀποτελοῦσιν ἀποπείρας, διὰ τῶν ὁποίων οἱ μνημονευθέντες αὐτοκράτορες ἀπέβλεπον, δι' ἐλαστικῶν διατυπώσεων, νὰ διευκολύνωσι τὴν συμφιλίωσιν τῶν ἐν τῷ κράτει διαμαχομένων, ἐξ αἰτίας τοῦ Μονοφυσιτισμοῦ, μερίδων, ἐκ τῶν ἐρίδων τῶν ὁποίων ἐκινδύνευσεν καὶ αὐτὴ ἡ ἐνότητις τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους. Αἱ ἀπόπειραι ὁμως αὐταὶ οὐ μόνον ἀπέτυχον, ἀλλὰ καὶ ἀπεδοκιμάσθησαν ἐπισημῶς, καταλήξασα εἰς τὴν συγκρότησιν τῆς Ε' καὶ τῆς ΣΤ' Οἰκουμ. συνόδων, αἱ ὁποῖαι καθώρισαν σαφῶς, ἐπακριβῶς καὶ κατὰ τρόπον ἀποκλείοντα πᾶσαν παρερμηνείαν τὸ φρόνημα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἡ ἀρχὴ λοιπὸν τῆς π ε ρ ι ε κ κ τ ι κ ὄ τ η τ ο ς (comprehensiveness) ἀπεδοκιμάσθη ζωηρῶς ὑπὸ τῆς πρὸ τοῦ σχίσματος Ἐκκλησίας (ἀξιώσασα παρα πάντων) ὅπως συμμορφωθῶσιν ἀναντιρρήτως πρὸς τὴν ἐπακριβῶς διατυπωμένην ἐκάστοτε διδασκαλίαν τῆς» (Π. Τρεμπέλας, ἐν εἰδικῷ τεύχει: «Τὸ κύρος τῶν ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν» σελ. 130-131).

Ἀκουέτωσαν ταύτην τὴν ἀπὸ τῆς ἱστορίας ἀψευδῆ διαπίστωσιν οἱ πιστεύοντες εἰς τὴν ἐν λόγῳ θεωρίαν τῆς «συνυπάρξεως» (γράφει συγχύσεως) ἀνομοιογενῶν ἐν τῇ πίστει χριστιανικῶν μερίδων. (Συνεχίζεται) † Ὁ Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

νίαν των ανθρώπων ἐκδηλώσεις σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης τοῦ λαοῦ εἶναι ἐκφρασεις τῆς ἀνακουφίσεως ταύτης, ὡς καὶ βαθείας ἐσωτερικῆς ἱκανοποιήσεως, ἀπορροῦσης ἐκ τῆς πεποιθήσεως, ὅτι καλύτερα ἡμέραι ἀνατέλλουν διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν.

Ἡ «Ἐκκλησία» εὐχεται ὀλοφύχως, ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς δωρῆται εἰς τοὺς νέους Σεβασμιωτάτους Ἀρχιερεῖς ὑγείαν καὶ πᾶσαν εὐλογίαν, ἵνα ἐν σοφίᾳ καὶ συνέσει καὶ δυνάμει ποιμαίνουσι τὰς Ἱεράς των Μητροπόλεις ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους.

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει πεντηκονταετίας.

Ἐπὶ τοῦ ρωμαιοκαθολικοῦ τύπου ἐξήρθη τὸ γεγονός, ὅτι ἡ ἐν Ρώμῃ Ἱ. Σύνοδος ἐπὶ τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν συνεπλήρωσε πεντηκονταετίαν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της. Μάλιστα ὁ πάπας Παῦλος στ' εἰς συγχαρητήριον γράμμα πρὸς τὸν ἀντιπρόεδρον αὐτῆς ἐξήρε τὴν δραστηριότητά της.

Ἀσφαλῶς οἱ ἀντικειμενικῶς κρίνοντες τὰ πράγματα θὰ συμφωνήσουν, ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος Σύνοδος ἐπῆρξε δραστηριὰ καὶ συνεβάλετο σημαντικῶς εἰς τὸ νὰ γίνουσι γνωστοὶ εἰς τὴν Δύσιν πολλοὶ τῶν πνευματικῶν θησαυρῶν τῆς Ἀνατολῆς.

Ἄλλ' ἐξ ἐπόψεως καθαρῶς οἰκουμενικῆς εἶναι εἰς βάρος τῆς Συνόδου ταύτης ἡ ὑπ' αὐτῆς κατάφασις τοῦ ἀπαράδεκτου διὰ τὴν Ὀρθόδοξον Ἀνατολὴν θεσμοῦ τῆς Οὐνίας, ὅστις ἀποτελεῖ δυναμίτιδα εἰς τὰ θεμέλια πάσης προσπάθειας πρὸς προσέγγισιν τῆς Ὀρθόδοξου καὶ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας.

Ὅφείλει νὰ μεριμνᾷ.

Ὁρθότατα ὁ ὑπουργὸς Θερησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἐπὶ τῆς ἐμφανίσεως καὶ συμπεριφορᾶς τῶν μαθητῶν: «Τὸ σχολεῖον, — ὡς τονίζει εἰς τελευταίαν ἐγκύκλιόν του —, ὀφείλει νὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν εὐπρεπῆ ἐμφάνισιν καὶ κοσμίαν συμπεριφορὰν τῶν μαθητῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ. Ἡ ἐκκεντρικὴ κόμμωσις καὶ ἐνδυμασία διὰ τὰ θήλα, ἡ μακρὰ καὶ ἀτημέλητος καὶ οὐκ εὐπρεπῆς ἐνδυμασία διὰ τοὺς ἄρρενας εἶναι ἀπαράδεκτα».

Πιστεύομεν, ὅτι πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ ἐκπαιδευτικοὶ θὰ ὑποβοηθήσουν τὸ ἔργον τῆς ἠθικῆς ἀποτοξινώσεως τῆς νεολαίας μας καὶ θὰ συνεργασθοῦν εἰς τὸ νὰ ὀδηγηθῆται πάντοτε αὕτη εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀγνότητος, τῆς σωφροσύνης καὶ τῆς κοσμιότητος.

Εἶναι καιρός.

Ἐν συνεχείᾳ δεόν νὰ τονισθῇ ἄλλην μίαν φορὰν ἀπὸ τῆς στήλης ταύτης, ὅτι εἶναι καιρός, ἐπὶ τέλους, τὰ βυζαντινὰ καὶ καθ' ὅλου χριστιανικὰ μνημεῖα νὰ περιέλθουν εἰς τὰς χεῖρας τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ τελοῦν ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτεῖαν της.

Πλείστοι ἐκ τῶν ἀδιορίστων θεολόγων θὰ ἦτο δυνατόν νὰ γίνουσι ἄριστοι φρονεοὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καλλιτεχνικῶν θησαυρῶν καὶ διαπρόσωποι κήρυκες τοῦ βαθυτέρου πνευματικοῦ νοήματός των, ὅπερ μό-

νον ἐπαίοντες μῦσται τῆς Ὀρθόδοξου Χριστιανικῆς Αἰσθητικῆς εἶναι δυνατόν νὰ συλλάβουν καὶ ἐρμηνεύσουν κατὰ τρόπον ἱκανοποιητικόν.

Εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις θὰ ἀποδώσῃ τὰ χριστιανικὰ μνημεῖα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, διὰ νὰ τύχουν τῆς δεούσης προσοχῆς καὶ προβολῆς. Ἐὰν ἐν ἀντιχριστιανικαῖς χώραις τὰ ἐκκλησιαστικὰ μνημεῖα τελοῦν ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τῆς Ἐκκλησίας, πολὺ περισσότερο πρέπει νὰ συμβαίῃ τοῦτο εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἑλλάδα.

Γεννᾷ τὴν ἐλπίδα.

Ἀναμφιβόλως ὑπῆρξαν λίαν ἐνδιαφέρονται αἱ συζητήσεις τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Οὐνέσκο καὶ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ τῶν ζητημάτων τῆς παιδείας, τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, τῆς μάχης κατὰ τοῦ ἀναλφαβητισμοῦ, τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ μορφωτικῶν ἀνταλλαγῶν μεταξὺ διαφόρων ἐθνῶν καὶ ἡπείρων καὶ τῆς προωθήσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου.

Ἄλλ' ὡς εἶναι φανερόν, διὰ νὰ ὑπάρξῃ καρποφόρος συνεργασία ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων, εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάρξῃ ἐνότις πνεύματος, ἰδεολογικῆς κατευθύνσεως καὶ κοσμοθεωριακοῦ προσανατολισμοῦ. Ὁ ἀναιμικός «οὐμανισμός», ἐφ' οὗ σπηθῆως στηρίζεται ἡ Οὐνέσκο εἰς τὰς προσπάθειάς της, δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ θεμελιώσῃ τὴν ἐνότητα ταύτην. Διὰ τοῦτο ἡ μετάβασις τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Οὐνέσκο εἰς τὴν ἐν Γενεύῃ ἔδραν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς διεξαγωγὴν συζητήσεων γεννᾷ τὴν ἐλπίδα, ὅτι οἱ ἰθύνοντες τὴν Οὐνέσκο θὰ κατανοήσουν, ὅτι μόνον ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι δυνατόν νὰ θεμελιώσῃ πᾶσαν γνησίαν καὶ ἀληθῆ μορφωτικὴν, ἐκπαιδευτικὴν καὶ ἀνθρωπιστικὴν προσπάθειαν.

Αἱ πνευματικὰ ἀξίαι τοῦ τουρισμοῦ.

Εἰς εἰδικὸν συνέδριον, συγκροτηθὲν ἐν Ρώμῃ, τοῦ ὁποῖου μετέσχον ἐκπρόσωποι 60 κρατῶν, μεταξὺ τῶν ὁποῖων ἦτο καὶ ὁ ἐκπροσωπῶν τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως Σεβ. Μητροπολίτην Καλαβρίας κ. Αἰμιλιανός, ἐτονίσθη, ὅτι ὁ τουρισμὸς, καλῶς ὀργανούμενος καὶ διεξαγόμενος, δύναται νὰ ὑποβοηθήσῃ τὴν προβολὴν ἀνωτέρων πνευματικῶν ἀξιῶν. «Ὅσοι ἐκ τῶν μὴ χριστιανῶν ἐπισκέπτονται χώρας χριστιανικὰς καὶ βλέπουν τὰ ἀναρίθμητα τεκμήρια, τὰ ὁποῖα παρέδωκεν ἡ πίστις εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν, εἰς τὰ ἔθιμα καὶ εἰς τὰς τέχνας τῶν λαῶν, ζητοῦν ἀθρομῆτως νὰ πληροφορηθοῦν τὸ ποῖόν της πίστεως, ἡ ὁποία ἔσχε τοιαύτην ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἐν γένει πολιτείας ὀλοκλήρων λαῶν. Ὁ τουρισμὸς εἶναι ἐν ταῦτῳ προαγωγὴ καὶ ἐπέκτασις γνώσεως, ἀγάπης, ὠφελείας καὶ ἀλληλεγγύης πρὸς τελείαν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις ζῆ ἐντὸς τῆς κοινωνίας τῶν ὁμοίων του καὶ καλεῖται νὰ ζήσῃ ἐντὸς τῆς κοινωνίας τοῦ Θεοῦ, συνεργαζόμενος μετὰ τῶν ἀδελφῶν του».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἱερά Σύνοδος

Ἀνακοινωθέντα

Κατὰ τὴν σημερινὴν τῆς συνεδρίας ἡ Ἱερά Σύνοδος με χαρὰν ἤκουσε τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου αὐτῆς, ἀνακοινώσαντος ὅτι, κατὰ τὴν ἐπαφὴν του με τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἄλλα μέλη αὐτῆς, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἀνταποδόσεως τῶν ἐπισκέψεων αὐτῶν, διεπίστωσε τὸν σεβασμὸν πάντων πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν πρόθεσιν των νὰ βοηθήσουν ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ εἰς τὴν ἐπίλυσιν τῶν ἀπασχολούντων αὐτὴν προβλημάτων.

Δεῖγμα τῆς ἀγαθῆς προθέσεως τῆς Πολιτείας ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας ἐφαρμόσθη παρὰ τοῦ Μακαριωτάτου καὶ τῶν Συνοδικῶν Συνόδων ἡ ἀπόφασις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Προνοίας ὅπως τὰ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του ὑπαγόμενα Ἰδρύματα καὶ λειτουργοῦντα εἰς τὰς ἐδρας τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων προεδρεύονται ὑπὸ τῶν Σεβ. Ἱεραρχῶν, ἐνισχυθούν δὲ οἰκονομικῶς τὰ Ἐκκλησιαστικὰ τοιαῦτα διὰ νὰ συνεχίσουν ἀπροσκόπτως τὴν ἐπιφελῆ ἀποστολὴν αὐτῶν. Ἐπίσης ἀνέλαβεν ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ ἐξεύρη τρόπον χρησιμοποίησεως ὡς κοινωνικῶν λειτουργῶν τῶν ἀποφοίτων τῆς Σχολῆς Διακονιστῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Οἱ Συνοδικοί Σεβ. Πατρῶν κ. Κωνσταντῖνος καὶ Κασσανδρείας κ. Συνέσιος θὰ συνοδεύσουν τὸν Μακαριωτάτον Ἀρχιεπίσκοπον κ. Ἱερώνυμον εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα κατ' ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου θὰ μεταβῇ τὴν 8ην Ἰουνίου πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ σεπτοῦ Κέντρου τῆς Ὀρθοδοξίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, σεβασμοῦ καὶ τιμῆς ἐνεκεν.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἔλαβε μετὰ χαρᾶς γνώσιν τῆς ἐγκαρδίου καὶ λίαν ἐποικοδομητικῆς συνομιλίας τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου αὐτῆς μετὰ τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου τῶν Ἀρμενίων τῆς Κιλικίας κ. Χορὲν καὶ τοῦ Ἀρμενίου Ἀρχιεπισκόπου ἐν Ἀθήναις, ἀφορώσης εἰς τὰς σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν.

Ἀκολούθως ἐγένετο συζήτησις περὶ Ἰδρύσεως ἐν Ἀθήναις Ξενῶνος διὰ τοὺς ἐκ τῶν Ἐπαρχιῶν ἐνταῦθα ἐρχομένους Κληρικούς. Ὅριστικὴ ἀπόφασις ἐπ' αὐτοῦ θὰ ληφθῇ προσεχῶς.

Προτάσει τοῦ Σεβ. Ἐόνθης ἀπεφασίσθη ἡ ἀναδιοργάνωσις τοῦ ἔργου τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀλληλοβοηθείας τῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς πλήρη ἀνταπόκρισιν τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς.

Τέλος, ἡ Ἱερά Σύνοδος, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῆς, ὅπως αἱ ἑορταστικαὶ ἐκδηλώσεις ἐν Σουλίῳ λάβουν ἐπι λαμπρότερον χαρακτήρα ἀπεφάσισε νὰ συμμετάσχη αὐτῶν διὰ τοῦ Συνοδικοῦ Συνέδρου Σεβ. Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανοῦ

καὶ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Θεοκλήτου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Μαΐου 1967

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ἡ Ἱερά Σύνοδος συνεθετοῦσα σήμερον ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου καὶ συσκεψαμένη ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀπεφάσισεν ὅπως πληρῶσθι τὰς χρεουσίας Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φωκίδος, Ἀλεξανδρουπόλεως, Θηβῶν καὶ Λεβαδείας, Σιδηροκάστρου καὶ Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτης, διὰ τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀρίστων.

Οὕτω κατηρτίσθησαν τὰ τριπρόσωπα δελτία διὰ μὲν τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Φωκίδος ἐκ τῶν Θεοφίλ. Ἐπισκόπου Κερνίτσης κ. Χρυσοστόμου, Ἀρχιμ. Νικήφ. Δεδούση καὶ Ἀρχιμ. Παντ. Μπαρδάκου, διὰ τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Ἀλεξανδρουπόλεως ἐκ τῶν Παν. Ἀρχιμανδριτῶν Κωνστ. Χρόνη, Ἀγαθ. Μιχαηλίδου καὶ Γ. Προκόπη, διὰ τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Θηβῶν καὶ Λεβαδείας ἐκ τῶν Πανοσ. Ἀρχιμ. Νικοδήμου Γραικοῦ, Πολυκάρπου Βαγενᾶ καὶ Αὐγουστίνου Καντιώτη, διὰ τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Σιδηροκάστρου ἐκ τῶν Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Ἰωάννου Παπάλη, Ἱεροθέου Τσαντίλη καὶ Ἐπιφ. Θεοδωροπούλου καὶ τέλος διὰ τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Δρυϊνουπόλεως ἐκ τῶν Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Σεβαστιανοῦ Οἰκουμίδου, Παύλου Καρβέλη καὶ Δαμασκηνοῦ Λαζαρίδου.

Οἱ ἐκλεγέντες διαθέτουν ἅπαντες τὸ μέγα καὶ πρῶτον προσόν τοῦ ἀδιαβλήτου βίου, εἶτα δὲ, ἕκαστος κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθείσαν αὐτῷ, διακρίνονται ἐπὶ θεολογικῇ καταρτίσει, ἱεραποστολικῇ δράσει, ἀπλότῃ ζωῇ καὶ ἐμφοροῦνται ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ ζήλου ὅπως ἐξακολουθήσουν ἐκδραπέδωντες ἑαυτοὺς εἰς τὴν διακονίαν τοῦ ποιμνίου των. Πάντες καλοῦνται δι' ἐπιστρατεύσεως χωρὶς τὸ παράπαν νὰ τὸ ἔχουν ἐπιζητήσει καὶ νὰ ἔχουν προσφύγει εἰς πλάγια μέσα. Ἰδιαιτέρα κατεβλήθη προσοχὴ ὡς πρὸς τοὺς Ἱεράρχας, οἱ ὅποιοι θὰ ποιμάνουν Μητροπόλεις παραμεθορίους, ὅπου αἱ εὐθῆναι των ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους εἶναι ἐπιμνηστέαι.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος πιστεύει ὅτι διὰ τῆς ἀναδείξεως τῶν νέων τούτων Ἱεραρχῶν εἰσάγει νέον αἶμα εἰς τὸ σῶμα τῆς Ἱεραρχίας καὶ προσφέρει μεγίστην ὑπηρεσίαν εἰς τὸ Ἔθνος. Εὐελπιστεῖ δὲ ὅτι πάντες οὗτοι θὰ δικαιώσουν τὰς ἐλπίδας τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία τοὺς ἀνεζήτησε καὶ τοὺς ἀνέσυρε ἀπὸ τὸν μόδιον διὰ νὰ τοὺς θέσῃ ἐπὶ τὴν λυχίαν με ἀκλόνητον τὴν πεποιθησὶν ὅτι τὸ φῶς των θὰ λάμπῃ καὶ ὅτι οἱ χριστιανοί, τοὺς ὁποίους καλοῦνται νὰ διαποιμάνουν, θὰ εὕρουν ἐν τῷ προσώπῳ των τοὺς μιμητὰς τοῦ Καλοῦ Ποιμένος, ἐτοιμοὺς

Εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ἡ ἀρξαιμένη προσπάθεια πρὸς ἀναδιοργάνωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ τουρισμοῦ ἐπὶ ὄχι μετῆρας βάσει» θὰ συντελέσῃ, ὥστε ἡ Ἑλλὰς νὰ ἐνδείκνυται εἰς τὴν πρωτοπορείαν τῆς προβολῆς τῶν πνευματικῶν ἀξιών τῆς τουριστικῆς κινήσεως. Ἰδίως ἡ προβολὴ τῶν χριστιανικῶν καὶ βυζαντινῶν μας μνημείων πρέπει νὰ ἀποκτήσῃ τοῦτ' αὐτὸ ἱεραποστολικὸν χαρακτήρα καὶ περιεχόμενον.

Ἐκφυλιστικαὶ ἐκδηλώσεις.

«Μόνον με θεομηρίαν, — ἔγραφαν αἱ ἐφημερίδες—, εἶναι δυνατόν νὰ συγκροθῶν ὅσα ἔγνων κατὰ τὴν τελευταίαν ἐμφάνισιν τοῦ περιβοήτου πλέον βρεταννικοῦ μουσικοῦ συγκροτήματος τῶν Ρόλλινγκ Στόουνς εἰς τὴν Ζυρίχην. Ἡ ἡρεμ, «νοικοκυραμένη», ἀστική

καὶ κοιμισμένη ἑλβετικὴ πόλις μετεβλήθη αἰφνιδίως ἀπὸ τῆς μιᾶς νύχτας εἰς τὴν ἄλλην εἰς ζούγκλαν καὶ εἰς θρηστοροφίον καὶ ὁ «ἀπολογισμὸς» τῆς παραστάσεως, τὴν ὁποίαν ἔδωσαν οἱ γελοιοὶ μακρομᾶλληδες Βρεταννοὶ μουσικοὶ, ἐνθουμῶζει περισσότερο καταμέτρῃσιν τῶν θυμάτων καὶ ζημιῶν μιᾶς μάχης, παρὰ μιᾶς μουσικῆς πανδαισίας. Ζημίαι ἐνὸς καὶ πλέον ἑκατομμυρίων δολλαρίων, εἰκόσιν ὀκτὼ τραυματίαι— ἐκ τῶν ὁποίων ἐπὶ τὰ σοβαρῶς — καὶ μιὰ ἀναρχομένη πόλις ἐπὶ ἐν ἐπτάωρον ἀποτελοῦν τὸν μικρὸν «λογαριασμὸν» τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Ρόλλινγκ Στόουνς καὶ τῆς ὑστερίας τῶν νεαρῶν Ἑλβετῶν».

Ἐλπίζομεν, ὅτι τοιαῦται ἐκφυλιστικαὶ ἐκδηλώσεις δὲν θὰ εἰσχωρήσουν εἰς τὴν πατρίδα μας. Πάντες οἱ ἀρμόδιοι πρέπει νὰ ἀγρυπνοῦν, ὥστε νὰ μὴ ἐπιτραπῇ ποτε ὑποχώρησις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

νά έκδαπανηθούσιν εἰς τὴν Ἱερὰν Διακονίαν καὶ νὰ θυσιάσῃσιν ἀκόμη, ἂν παραστή ἀνάγκη, καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν των χάριν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ποιμνίου των.

Μετὰ τὴν ἐκλογὴν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Κωνσταντῖνος ἀνεκοίνωσε τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, ὅτι ἐπισκεφθεὶς εἰς τὸ Νοσοκομεῖον τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ τὸν ἀσθενοῦντα Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον πρῶτον Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομον, ἐπέδωκε αὐτῷ τὸ ἔγγραφο, δι' οὗ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐκφράζει τὴν εὐαρέσκειαν τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν μακρὰν του εὐδόκιμον καὶ καρποφόρον ἐν αὐτῇ διακονίαν καὶ εὐχεται αὐτῷ ταχεῖαν ἀνάρρωσιν. Ὁ Μακαριώτατος κ. Χρυσόστομος ἐν συγκινήσει βαθυτάτῃ ἠύχρησε θερμῶς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον διὰ τὴν ἐνέργειάν της αὐτῇ, ἐξέφρασε τὴν ἰδιαιτέραν του χαρὰν διότι κατὰ πάντα ἀξίως κληρικός διεδέχθη τούτον εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον καὶ ἠύχρησε ὑπὲρ εὐδωσσεως τῶν ἐργασίῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἐξ ἄλλου ὁ Σεβ. Διδυμοτείχου κ. Κωνσταντῖνος ἀνεκοίνωσε τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ ὅτι καθ' ἃ ἐγνωρίσθη ἐπιστήμως εἰς αὐτὸν ὡς ἀρμόδιον ἐκπρόσωπον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον Οἰκονομικῆς Πολιτικῆς τοῦ Ὑφυπουργείου Ἐμπορίου, εἰσηγήσει τοῦ Ὑφυπουργοῦ κ. Γεωργίου Γεωργακέλου, ἀπεφάσισε τὴν διάθεσιν ἀλεύρων διὰ τὰς κατασκηνώσεις τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας.

Τέλος ὁ Μακαριώτατος ἀνεκοίνωσε ὅτι ὁ ἀείμνηστος Ἀναστάσιος Γυφτέας κατέλιπε εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἁγίου Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, κληροδότημα ἀνευ εἰδικοῦ τινοῦ σκοποῦ ἀποτελούμενον συνολικῶς ἐκ δραχμῶν 6.595.765, ὅπερ ἐγκρίσει τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου ἐγένετο ἀποδεκτόν, θέλει δὲ χρησιμοποιοῦνται συνειροῦσαι Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου καὶ Ἱεροῦ Ναοῦ, διὰ τινὰ Ἱερὸν σκοπὸν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1η Ἰουνίου 1967

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος εἰς τὴν σημερινὴν Αὐτῆς συνεδρίαν μετὰ τῶν ἄλλων θεμάτων, ἀπεφάσισε νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τοῦ Σεβ. Ἱεράρχου, ὅπως εἰς τὰς κατασκηνώσεις τῆς Ἐκκλησίας φιλοξενηθῶσιν Γερμανοπαῖδες εἰς ἀνταπόκρισιν παρομοίας φιλοξενίας Ἑλληνοπαίδων ὑπὸ Γερμανῶν.

Ἀπεφασίσθη ὅπως εἰς τὸ προσεχὲς Συνέδριον τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν ἐν Κρήτῃ μεταβῶσιν ὡς παρατηρηταὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Παυτελέμω, ὁ Καθηγητὴς κ. Ἰ. Καλογῆρου καὶ ὁ Ὑφηγητὴς κ. Α. Θεοδώρου.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πρεβέζης, ἀντιπροσωπεύσας τὴν Ἱερὰν Σύνοδον εἰς τὰς ἐορτὰς τοῦ Σουλίου τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν, ἀνεκοίνωσε ὅτι αἱ ἐορταὶ αὐταὶ διεξήχθησαν μεγαλοπρεπῶς διὰ τῆς συρροῆς πλήθους λαοῦ ἐκφράζοντος καὶ τὸν Ἐθνικὸν καὶ τὸν Θρησκευτικὸν αὐτοῦ ἐνθουσιασμόν.

Ἀπεφασίσθη ἐπίσης ἡ συγχώνευσις τῶν Ἐπιτροπῶν, Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν ζητημάτων, Ἀλληλοβοηθείας καὶ Διανομῶν, Προσυνόδου καὶ Ξένων Προπαγανδῶν, ὑπὸ μίαν τὴν Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν ζητημάτων, αἱ δὲ ἄλλαι παραμένουσιν ὡς Ὑποεπιτροπαί.

Τέλος ἀπεφασίσθη ἡ ἐξαπόλυσις Ἐγκυκλίου, ὅπως ἐφοδιασθῶσιν ἅπαντες οἱ Κληρικοί τῆς Ἐκκλησίας δι' εἰδικῶν δελτίων ταυτότητος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ἰουνίου 1967

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς 26ης Μαΐου μέχρι τῆς 10ης Ἰουνίου ἐ. ἔτους :

Ἐχειροτόνησε τὴν 7 Ἰουνίου ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ Ἀθηνῶν εἰς Ἐπίσκοπον τὸν ἐψηφισμένον Μητροπολίτην Σιδηροκάστρου κ. Ἰωάννην, συλλειτουργούντων τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν Συνέδρων Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονυσίου, Ξάνθης κ. Ἀντωνίου καὶ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Κωνσταντίνου.

— Τὴν 8 Ἰουνίου ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ Ἀθηνῶν εἰς Ἐπίσκοπον τὸν ἐψηφισμένον Μητροπολίτην Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Νικόδημον, συλλειτουργούντων τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν Συνέδρων Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονυσίου, Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Δαμασκηνοῦ, Ξάνθης κ. Ἀντωνίου, Κυθήρων κ. Μελετίου καὶ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Κωνσταντίνου.

Ἐχοροστάτησε τὴν 28 Μαΐου εἰς τὴν θεῖαν Λειτουργίαν τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ Ἀθηνῶν.

Ἐτέλεσε τὴν 4 Ἰουνίου τὴν θεῖαν Λειτουργίαν εἰς τὸ παρεκκλήσιον τῶν Ἀνακτόρων Τατοῦ.

Προέστη τὴν 28 Μαΐου ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ τῆς Δοξολογίας ἐπὶ τῇ γεννήσει τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Διαδόχου Παύλου, ἀκολουθῶν δὲ τοῦ τελεσθέντος Μνημοσύνου ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν κατὰ τὴν μάχην τῆς Κρήτης πεσόντων Κρητῶν.

Ἐβάπτισε τὴν 7 Ἰουνίου ἐν τῷ Παρεκκλησίῳ τῆς Ἐθνικῆς Ἑστίας τὸ νεογέννητον θυγάτριον τοῦ ταξιάρχου κ. Μπούρα, Ὑποδιοικητοῦ τῆς II Μεραρχίας.

Πρόδηρεψε τὴν 30 Μαΐου καὶ τὴν 1 καὶ 6 Ἰουνίου τῶν συνεδριῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

— Τὴν 31 Μαΐου τῆς συνεδρίας τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τῆς συνεδρίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΟΔΕΠ.

— Τὴν 2 Ἰουνίου τῆς συνεδρίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ TAKE.

— Τὴν 3 Ἰουνίου ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Πεντέλης συσκέψεως ἐπὶ τοῦ ἐφημεριακοῦ, τῆς ὁποίας μετέσχον Σεβασμ. Ἀρχιερεῖς καὶ ὑπηρεσιακοὶ παράγοντες.

— Τὴν 5 Ἰουνίου τῆς συνεδρίας τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν ζητημάτων.

— Τὴν 6 Ἰουνίου τῆς συνεδρίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Σιβιτανίδειου Σχολῆς.

— Τὴν 7 Ἰουνίου τῆς συνεδρίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΟΔΕΠ.

Ἐπεθεώρησε τὴν 28 Μαΐου τοὺς Ἱεροὺς ναοὺς Ἁγίας Φωτεινῆς Νέας Σμύρνης καὶ Ἰλισσοῦ - Μίετς.

Παρέστη τὴν 28 Μαΐου εἰς τὴν ἐν τῷ θεάτρῳ «Κεντρικόν» συγκέντρωσιν τῆς Πανελληνίου Ἐνώσεως Πολεμιστῶν.

— Τὴν 4 Ἰουνίου ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ Σταδίῳ εἰς τὰς γυμναστικὰς ἐπιδείξεις τῶν μαθητῶν τῶν Σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, τὰς ὁποίας παρηκολούθησαν αἱ Α.Α.Μ.Μ. οἱ Βασιλεῖς Κωνσταντῖνος καὶ Ἄννα-Μαρία, ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Κων. Κόλλιας, ὁ ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Καλαμποκιάς, οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι.

— Τὴν 5 Ἰουνίου ἐν τῷ Παρεκκλησίῳ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου εἰς τὴν τελετὴν τῶν Μηνυμάτων τῶν ἐψηφισμένων Μητροπολιτῶν Φωκίδος κ. Χρυσόστομου, Ἀλεξανδροπόλεως κ. Κωνσταντίου, Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Νικόδημου, Σιδηροκάστρου κ. Ἰωάννου καὶ Δρυϊνουπόλεως κ. Σεβαστιανοῦ.

Ἐγένετο δεκτὸς τὴν 26 Μαΐου καὶ τὴν 1 καὶ 7 Ἰουνίου ὑπὸ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου.

Ἀντεπεσκέφθη τὴν 30 Μαΐου τὸν πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Κων. Κόλλιαν, τὸν Ἀντιπρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Γρ. Σπαντιδάκη, τὸν ὑπουργὸν Ἐξωτερικῶν κ. Οἰκονόμου - Γκούραν καὶ τὸν ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν κ. Στ. Παττακόν.

— Τὴν 31 Μαΐου τὸν ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Καλαμποκιάν.

Ἐπεσκέφθη τὴν 8 Ἰουνίου τὸν ἐν Ἀθήναις πρεσβευτὴν τῶν ΗΠΑ κ. Τάλμποτ.

Ἀνεχώρησε τὴν 8 Ἰουνίου, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν Συνέδρων Πατρῶν κ. Κωνσταντίνου καὶ Κασσανδρείας κ. Συνεσίου, διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρου, προπεμφθεὶς εἰς τὸ ἀεροδρόμιον Ἑλληνικῶ ὑπὸ Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων τοῦ τέως ὑπουργοῦ κ.

Βογιατζή και τών άνωτάτων ύπαλλήλων του Ύπουργείου Έξωτερικών κ.κ. Καβαλλιεράτου και Κωνσταντοπούλου.

Έδελθη την 26 Μαΐου τούς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων κ. Κύριλλον, πρώην Κερκύρας και Παξών κ. Μεθόδιον, Ίωαννίνων κ. Σεραφείμ, Θήρας κ. Γαβριήλ, Φθιώτιδος κ. Δαμασκηνόν και Ζιχνών και Νευροκοπίου κ. Νικόδημον, τόν τέως πρωθυπουργόν κ. Στέφανον Στεφανόπουλον, τόν ύπουργόν Έξωτερικών κ. Οικονόμου - Γκούραν, τόν ύπουργόν Έσωτερικών κ. Στ. Πατακόν, τόν τέως ύπουργόν κ. Βογιατζήν, τόν Άγγλον Βουλευτήν κ. Μπαϊκερ, τόν Γενικόν Γραμματέα του Ύπουργείου Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Παπακωνσταντίνου, τόν Διοικητικόν Συμβούλιον τής άδελφότητος θεολόγων ή «Ζωή», τόν αντιπρόεδρον του Συμβουλίου Έπικρατείας κ. Καρβελάν, τόν Γενικόν Διευθυντή τής Άποστολικής Διακονίας πανοσ. άρχιμ. Παντελεήμονα Μπαρδάκου, τόν καθηγητήν κ. Συμεωνίδην, τόν πρόεδρον τής Ένώσεως Ζακυνθίων Γυμνασιάρχη κ. Άβούρην και τούς αιδεσ. Ιερείς και τόν Έκκλησιαστικόν Συμβούλιον του Ι. ναού Άγίας Παρασκευής Νέας Σμύρνης.

— Την 28 Μαΐου τόν ύπουργόν Έξωτερικών τής Κύπρου κ. Κυπριανόν, τόν Έλληνοαμερικανόν επιχειρηματίαν κ. Σκούραν και τόν Νομόρχην Έφρυτανίας κ. Δημάκοπουλον.

— Την 29 Μαΐου τόν Μακαριώτατον Καθολικόν Πατριάρχη τών Άρμενίων τής Κιλικίας κ. Χορέν μετά του έν Άθήναις Άρχιεπισκόπου τών Άρμενίων κ. Άϊβαζιάν, τόν Σεβασμιώτατον Άρχιεπίσκοπον Κρήτης κ. Ευγένιον μετά τών Σεβασμ. Μητροπολιτών Έραπύτης και Σητείας κ. Φιλοθέου και Κισάμου και Σελίνου κ. Είρηναίου, τούς Σεβασμ. Μητροπολίτας Λευκάδος κ. Δωρόθεου, πρώην Θηβών και Λεβαδείας κ. Πολύκαρπον, πρώην Καναδά κ. Ανατόλιον, Άργολίδος κ. Χρυσόστομον, Καλαβρίας κ. Αϊμιλιανόν και τόν Θεοφιλέστατον Έπίσκοπον Δαφνυσίας κ. Γρηγόριον, τόν ύπουργόν Προνοίας και Ύγιεινής κ. Πουλιαντζάν, τόν τέως ύπουργόν και επίτιμον πρόεδρον του Συμβουλίου Έπικρατείας κ. Μανιάτην, τόν έ.ά. στρατηγόν κ. Γερ. Τραυλόν, τούς καθηγητάς Πανεπιστημίου κ.κ. Δεληγιάννην, Άγουριδην, Θεοδώρου και Καρμύρην, τόν κ. Παπών, τόν Διευθυντήν Ύπουργείου Παιδείας κ. Φιντικάκη, τόν Πρωσοσύγκελλον τής Ί. Μητροπόλεως Κίτρου πανοσ. άρχιμ. Νικηφόρον Τζιφόπουλον και τόν καθηγητήν κ. Λαζάρου.

— Την 30 Μαΐου τόν Γενικόν Διευθυντήν Θρησκευμάτων του Ύπουργείου Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθηγητήν κ. Μάρκον Σιώτην, τόν κοσμήτορα τής Θεολογικής Σχολής του Παν/μίου Θεσσαλονίκης κ. Ευάγγελον Θεοδώρου, τόν αντιπρόεδρον του Συμβουλίου Έπικρατείας κ. Παν. Μερτικόπουλον και τόν Διευθύνοντα Σύμβουλον του TAKE κ. Ζαφ. Κέπετζην.

— Την 31 Μαΐου τούς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας Ίερισσού και Άγίου Όρους κ. Παύλον και Ζιχνών και Νευροκοπίου κ. Νικόδημον, τούς ύπουργούς Συγκοινωνιών κ. Τσαντίλαν και Δημοσίας Τόξωσ κ. Τοτόμην, τόν άκαδημαϊκόν και τέως ύπουργόν κ. Ίωάννην Θεοδωρακόπουλον, τόν Διοικητήν τής Τραπέζης Έλλάδος κ. Ξενοφώντα Ζολώταν, τούς καθηγητάς του Πανεπιστημίου Άθηνών κ.κ. Κων. Άλιβιζάτον, Μέγαν, Πλακίδη και Κωτσάκη, τούς πρεσβευτάς του Ύπουργείου Έξωτερικών κ.κ. Καβαλλιεράτον και Γεωργιάδην, τόν Ιεροκήρυκα τής Άρχιεπισκοπής Άθηνών πανοσ. άρχιμ. Αύγουστίνον Καντιώτην, τούς έθναρχικούς συμβούλους Κύπρου κ.κ. Μυριάνθην και Λοιζίδην, τόν Γενικόν Έφορον Προσκόπων κ. Μακρίδην, τήν Διευθύντριαν τής Έταιρείας Έλληνικών Λαϊκών Χορών κ. Ντόραν Στράτου μετά τής κ. Θ. Βοίλα, τόν Διευθυντήν του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους κ. Βακάλην, τόν Διοικητικόν Συμβούλιον του Κοινωφελούς Οργανισμού Κυκλάδων Νήσων τόν όποιον έπέδωκεν εις τόν Μακαριώτατον τιμητικόν ψήφισμα, τόν Γενικόν Γραμματέα τής Γεν. Συνομοσπονδίας Έργατών Έλλάδος κ. Φ. Μακρήν, τόν Διοικητικόν Συμβούλιον του Ίδρύματος «Παναγία ή Σουμειλά» και πλείστους Ιερείς τής Άρχιεπισκοπής Άθηνών.

— Την 1 Ιουνίου τόν ύπουργόν Γεωργίας κ. Άλέξανδρον Ματθαίου.

— Την 2 Ιουνίου τούς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας Κίτρου κ. Βαρνάβαν, Νοβίας κ. Συνέσιον και Άκκρας κ. Ευστάθιον, τόν πρώην ύπουργόν κ. Ευάγγελον Κοσμήτοπουλον, τόν έ.ά. στρατηγόν κ. Ευαγγελόπουλον, τόν κοσμήτορα τής

Θεολογικής Σχολής του Παν/μίου Θεσσαλονίκης κ. Ευάγγελον Θεοδώρου, τόν καθηγητήν του Πανεπιστημίου Άθηνών κ. Κωνσταντίνον Μπόνην μετά τής συζύγου του, τόν Γενικόν Γραμματέα τής Ένώσεως Βιομηχανών κ. Χαρ. Σεπενετζήν, τόν πανοσ. Pietro Gevvasoni, τόν Διοικητικόν Συμβούλιον Οίκου Τυφλών Καλλιθέας, τόν Διοικητικόν Συμβούλιον τής Χριστιανικής Ένώσεως Έπιστημόνων, τόν Διοικητικόν Συμβούλιον τής ΑΧΕΠΑΝΣ, τόν Διοικητικόν Συμβούλιον του Μεροπέιου Φιλανθρωπικού Ίδρύματος, τόν πρώην βουλευτήν Λιαρούτσον, τόν Διοικητικόν Συμβούλιον τής άδελφότητος θεολόγων ό «Σωτήρ», τόν ύφηγητήν τής Ίατρικής Σχολής του Παν/μίου Θεσσαλονίκης κ. Ψωμόπουλον, τόν Δήμαρχον Σύρου κ. Στ. Βαβιάν και τόν Ιατρόν κ. Παναγιή Βανακάρην.

— Την 5 Ιουνίου τούς Σεβασμ. Μητροπολίτας Θήρας κ. Γαβριήλ και Μαντινείας και Κυνουρίας κ. Θεόκλητον, τούς έψηφισμένους Μητροπολίτας Άλεξανδρουπόλεως κ. Κωνσταντίνου Χρόνην και Δρυϊνουπόλεως κ. Σεβαστιανόν Οικονομίδην, τόν τέως πρόεδρον του Συμβουλίου Έπικρατείας κ. Μητρίλιαν, τόν Άντιπρύτανιν του Παν/μίου Θεσσαλονίκης κ. Γκωνιάτσαν, τόν καθηγητήν τής Θεολογικής Σχολής του Παν/μίου Θεσσαλονίκης κ. Κολοκέρην και τόν Γραμματέα τής Α.Μ. τής Βασιλίσσης κ. Καελλάκη.

— Την 6 Ιουνίου τόν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Μυτιλήνης κ. Ίάκωβον επί κεφαλής τής εις Βενετιαν μεταβαινούσης αντιπροσωπείας προς παραλαβήν τών έπιστρεφόμενων Ιερών λειψάνων του Άγίου Ίσιδώρου.

— Την 7 Ιουνίου τόν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ίωαννίνων κ. Σεραφείμ.

Ο Μακαριώτατος Άρχιεπίσκοπος Άθηνών και πάσης Έλλάδος κ. Ιερώνυμος απέστειλε προς τόν Άρχιεπίσκοπον του Μαλίν - Βρυξελλών καρδινάλιον κ. Suenens τόν άκόλουθον συλλυπητήριον τηλεγράφημα :

«Βαθύτατα συλλυπούμενος δευήν δοκιμασίαν πόλεως Βρυξελλών από πυρκαϊάν, εύχομαι εγκαρδίως υπέρ αναπαύσεως ψυχών τεθνεώτων και άνοικαταστάσεως υγείας επίζησάντων.
† Ο Άθηνών Ιερώνυμος.

Ο Σεβασμιώτατος Άρχιεπίσκοπος του Μαλίν - Βρυξελλών καρδινάλιος κ. Suenens άπαντών άπηθύθυσε την έξις έπιστολήν :

«Μακαριώτατον Άρχιεπίσκοπον Άθηνών και πάσης Έλλάδος κ. Ιερώνυμον

Άθήνας

Μακαριώτατε,

Έλαβον τόν συλλυπητήριον τηλεγράφημα υμών επί τη τρομακτική συμφορά, ή όαυία έβόθισεν εις πένθος την πρωτεύουσάν υμών.

Εύχαριστώ Υμάς έξ όλης καρδίας διά τόν άδελφικόν μήνυμα τής Όρθοδόξου Έκκλησίας τής Έλλάδος προς τας δοκιμασθείσας οικογενείας. Ανεκοίνωσα εις τας οικογενείας αυτάς ότι έν έν ταίς προσευχαίς είσθε ήνωμένοι μετ' αυτών. Αυται εξετίμησαν μέγανως αυτήν την πνευματικήν παρηγορίαν κατά τας παρούσας τραγικάς στιγμάς.

Δεχθήτε, Μακαριώτατε, την διαβεβαίωσιν περι τών ήμετέων αισθημάτων άφοσίωσεως και έπιτιμήσεως.

Έν Μαλίν τή 29η Μαΐου 1967.

† L. J. Καρδινάλιος Suenens
Άρχιεπίσκοπος του Μαλίν - Βρυξελλών.

Ίερά Μητρόπολις Κεφαλληνίας

Τό εις Άργοστόλιον Κεφαλληνίας συνελθόν την 4 και 5 Άπριλίου έέτους Α΄ Ίερατικών Συνεδριον άπηθύθυσε προς τούς εύσεβείς χριστιανούς τής Ίεράς Μητροπόλεως Κεφαλληνίας έμπνευσμένον διάγγελμα, του όποιου τά κυριώτερα σημεία έχουν ώς έξις:

«Καθ' όλην τήν διάρκειαν του Συνεδρίου ή σκέψις όλων μας έπτερυγίζε πλησίον τών πνευματικών μας τέκνων, τών

Τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικής κ. Ἰακώβου, αἰτούμενου τὴν ἀποστολὴν τῶν ἐκθέσεων τῶν ἐν Βελιγραδίῳ Διορθοδόξων Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου μετὰ τῶν Ἀγγλικανῶν καὶ Παλαιοκαθολικῶν.

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου, Τοποτηρητοῦ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Χίου, περὶ τῆς προσεχοῦς εἰς Χίον μετακομιδῆς τῶν Ἱ. Λειψάνων τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος Ἰσιδώρου.

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Λένινγκραντ καὶ Λαδώγης κ. Νικοδήμου, εὐχαριστοῦντος διὰ τὰ ἀπευθυνθέντα αὐτῷ συγχαρητήρια τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ αὐτοῦ ἑορτῇ.

Τοῦ Αἰδεσιμολ. Δρος κ. Εὐγενίου Μπλαϊγκ, Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, περὶ τῶν ἐπισήμων ἐπισκεπτῶν, οἵτινες θὰ παρακολουθήσωσι τὰς ἐργασίας τοῦ ἐν Κρήτῃ προσεχῶς συνερχομένου Συνεδρίου τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς το Συμβουλίου.

Τοῦ Πανιερ. Μητροπολίτου Καλαβρίας κ. Αἰμιλιανοῦ, ὑποβάλλοντος περὶ :

α) τῆς παρὰ τῆς Α. Ἀγιότητι, τῷ Πάπῃ Ρώμης Παύλῳ τῷ Στ' ἀκροάσεως τοῦ Σεβ. Προέδρου καὶ τῶν Μελῶν τῆς ἐπὶ τῆς Ἑνότητος τῶν Χριστιανῶν Γραμματείας τοῦ Βατικανοῦ.

β) τῆς γενομένης ἐσχάτως ὀνομασίας τοῦ Καρδιναλίου Λυών κ. Ζάν Βιργιλί, ὡς Προέδρου τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Βατικανοῦ, καὶ

γ) τοῦ Δρος Μπερνάρ Νταριέ, Ἑλβετοῦ Ἀρχιτέκτονος, ἐπιθυμοῦντος ὅπως ἐπισκεφθῇ τὸ Ἅγιον Ὅρος.

— Συνῆλθεν, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α.Θ. Παναγιότητος, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, εἰς τὴν τακτικὴν αὐτῆς συνεδρίαν, τῇ Τρίτῃ 23ῃ Μαΐου 1967, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνεγνώσθησαν γράμματα, τηλεγραφήματα καὶ ἐκθέσεις :

Τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Βενεδίκτου περὶ τῶν ἐν Βελιγραδίῳ συνελευσῶν Διορθοδόξων Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τοῦ Διαλόγου μετὰ τῶν Ἀγγλικανῶν καὶ τῶν Παλαιοκαθολικῶν.

Τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ρουμανίας κ. Ἰουστινιανοῦ περὶ τῆς μελετωμένης Διορθοδόξου Συναντήσεως ἐν Βιέννῃ.

Τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, εὐχαριστοῦντος διὰ τὰ συγχαρητήρια τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ.

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Αὐστρίας κ. Χρυσοστόμου περὶ τῆς ἀπὸ μέρους τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως ἐπίσημου προσκλήσεως πρὸς τὴν Α.Θ. Παναγιότητα, ὅπως ἐπισκεφθῇ τὴν Βιέννην.

Ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ ἑορτῇ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου τῇ 21ῃ τρ. ἐτελέσθη ἐν τῷ Παρακκλησίῳ τοῦ ἐν Κ.Πόλει Γεν. Προξενίου τῆς Ἑλλάδος, θεία Λειτουργία καὶ Δοξολογία, καθ' ἣν τὴν Α.Θ. Παναγιότητα ἀντεπροσώπευσεν ὁ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Ἀγάπιος, διαβιβάσας τῷ Γενικῷ Προξένῳ Ἐντιμ. κ. Νικολᾶ Καρανδρέα τὰ Πατριαρχικὰ συγχαρητήρια.

Ἐν τέλει τῆς παρουσίας συνεδρίας, ἀδεία καὶ προτροπῇ τῆς Α.Θ. Παναγιότητος, ψήφων κανονικῶν γενομένων ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῶ τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, ἐξελέγησαν παμψηφεῖ, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κώου κ. Ἐμμανουὴλ, Μητροπολίτης Μεσημβρίας, εἰς δὲ τὴν χρεύσασαν Ἱ. Μητρόπολιν Κώου ὁ Πανιερ. Μητροπολίτης Μιλητουπόλεως κ. Ναθαναὴλ, Σχολάρχης τῆς Ἀθωνιάδος Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας δημοσιεύει εἰς τὸ ἄρτι ληφθὲν τεῦχος τοῦ Μαρτίου 1967 συνέτευξιν τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Μόσχας κ. Ἀλεξίου πρὸς τὴν Ἰταλικὴν ἡμερησίαν «Corriere della Sera», τὰ κύρια σημεῖα τῆς ὁποίας ἔχουν ὡς ἑξῆς :

Ἐρῶ τ η σ ι ς : Ἡ Ρωσικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἀπέστει-

λε παρατηρητὰς τῆς εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον τοῦ Βατικανοῦ. Ποίας ἐντυπώσεις ἀπεκόμισεν ἐξ αὐτῆς ;

Ἀπάντησις : Ὡς ἔχω ἦδη ὁμιλήσει, οἱ παρατηρητὰς ἀπεκόμισαν καλὴν ἀντύπωσιν ἐκ τῆς φιλικῆς ὑποδοχῆς, τῆς ὁποίας ἔτυχον εἰς τὴν Β' Σύνοδον τοῦ Βατικανοῦ. Οὗτοι ἐξετίμησαν μεγάλως ὅλα τὰς ἐνεργείας καὶ ἀποφάσεις τῆς Συνόδου, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ συμβάλουν εἰς τὴν δημιουργίαν ἀδελφικοῦ κλίματος εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἄλλων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν. Ἐκτὸς τούτου αἱ σχέσεις αὐταὶ δύνανται νὰ ἐντείνουν τὴν εἰσφορὰν τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν ἐγκαθίδρυσιν μόνιμου καὶ δικαίας διεθνούς εἰρήνης. Ἐννοεῖται ὅτι δὲν ἐγκρίνομεν πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ παρακωλύσῃ τοῦτο.

Ἐρῶ τ η σ ι ς : Δὲν νομίζετε ὅτι εἶναι ἀπαραίτητον νὰ συγκληθῇ Σύνοδος τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πρὸς ἀνανέωσιν τῆς λειτουργίας καὶ ἐπανεξέτασιν τῶν σχέσεων μεταξὺ τοῦ κλήρου καὶ τῶν κοσμικῶν ἀρχῶν, ὡς τοῦτο ἐξήτησε μερὶς τοῦ κλήρου ;

Ἀπάντησις : Εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν τὸ ζήτημα, ὡς τὸ ἀπεκαλέσατε ὑμεῖς, τῆς «ἀνανεώσεως τῆς λειτουργίας» δὲν προκαλεῖ τὴν ἀνάγκην τῆς πρὸς τοῦτο συγκλήσεως ἐιδικῆς Πανορθοδόξου Συνόδου. Ὅσον ἄσορᾷ εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ τοῦ Κλήρου καὶ τῶν κοσμικῶν ἀρχῶν ἢ, ὡς θὰ ἔπρεπε νὰ λεχθῇ, μεταξὺ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας, αὐταὶ ρυθμίζονται εἰς ἐκάστην χώραν κατ' ἴδιον τρόπον, συμφῶνως πρὸς τὰς τοπικὰς παραδόσεις καὶ συνθήκας. Εἰς πᾶσαν χώραν τὰ θέματα αὐτὰ ἀνήκουν εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ἀντιστοίχων ἐκκλησιαστικῶν καὶ κρατικῶν κύκλων.

Ἐρῶ τ η σ ι ς : Ποῖα αἱ ἀμοιβαῖαι σχέσεις μετὰ τοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων ; Εἶναι ἀπαραίτητος, κατὰ τὴν γνώμην Σας, μεγαλυτέρα ἀνεξαρτησία τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας κατὰ τὸν διορισμὸν τῶν κληρικῶν, τὴν τέλεσιν τῶν διαφόρων ἱεροπραξιῶν ;

Ἀπάντησις : Αἱ ἀμοιβαῖαι σχέσεις μας μετὰ τοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῶν θρησκευτικῶν ὑποθέσεων παρὰ τῷ Ὑπουργικῷ Συμβουλίῳ τῆς ΕΣΣΔ εἶναι ἀπολύτως ὁμαλαί. Τὸ Συμβούλιον οὐδὲν δεσμεύει τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀρχὰς κατὰ τὸν διορισμὸν κληρικῶν εἰς ὅλας τὰς ἐκκλησιαστικὰς θέσεις. Εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν κατὰ τόπους ἀντιπροσώπων τοῦ Συμβουλίου ἀνήκει μόνον ἡ πολιτικὴ καταγραφή τῶν ὑπὸ ἐπαρχιακοῦ Ἀρχιερέως διοριζομένων κληρικῶν. Τὸ Συμβούλιον δὲν ἀναμιγνύεται εἰς τὰ ζητήματα τῆς ἐκτελέσεως ὑπὸ τοῦ κλήρου μας τῶν ποιμαντορικῶν ὑποχρεώσεων.

Ἐρῶ τ η σ ι ς : Πῶς ἐξηγεῖτε τὸ πρόσφατον κλείσιμον ὀρθοδόξων ναῶν καὶ μοναστηρίων ;

Ἀπάντησις : Ὁ ἀριθμὸς τῶν ναῶν καὶ τῶν μοναστηρίων εἰς πᾶσαν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, φυσικὰ ὑπόκειται εἰς μεταβολάς. Ὡρισμένα ἐνορία δύνανται νὰ παύσουν ὑφίστασθαι ἢ τόσον νὰ μειωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐνοριῶν, ὡστε αἱ μὲν ἢ αἱ δὲ δύνανται νὰ κλείσουν, καὶ ἀντιστρόφως δύνανται ἐκ νέου νὰ ἐμφανισθοῦν ἐνορία εἰς τὸν προσηγομένον τόπον ἢ νὰ συσταθοῦν ἐκ νέου καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς ἀνοίγουν οἱ ναοί.

—Τὸ ἄρτι ληφθὲν λίαν καλαίσθητον «Ὀρθόδοξον Ἐκκλησιαστικὸν Ἡμερολόγιον τοῦ 1967» τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, συγκείμενον ἐξ 80 σελίδων, περιέχει γενικὰς ὑποδείξεις διὰ τὸ ἔτος 1967, τὸ Μηνολόγιον τοῦ ἔτους 1967 μετὰ γενικῶν τυπικῶν διατάξεων, τὴν τάξιν τῶν ἀποστολικῶν καὶ εὐαγγελικῶν ἀναγνωσμάτων ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1968 μέχρι τῆς ἐνάργεως τοῦ Τριωδίου, ἀλφαριθμητικὸν κατάλογον τῶν ἐν τῷ Μηνολογίῳ ἀναφερομένων ἁγίων, ἀλφαριθμητικὸν κατάλογον τῶν εἰς τὰ λειτουργικὰ βιβλία ἀναφερομένων ἁγίων οἱ ὅποιοι δὲν ἀναφέρονται εἰς τὸ Μηνολόγιον, ἀλφαριθμητικὸν κατάλογον τῶν ἐν τῷ Μηνολογίῳ τοῦ ἡμερολογίου ἀναφερομένων εἰκόνων τῆς Θεομήτορος, βραχείας πληροφορίας περὶ τῆς τάξεως τῶν εὐαγγελικῶν ἀναγνωσμάτων κατὰ τὴν Λειτουργίαν, σημαντικὰς ἐκκλησιαστικὰς καὶ πολιτικὰς χρονολογίας, τὸ Πασχάλιον τῶν ἐτῶν 1967-1985, καθὼς καὶ τὰς φωτογραφίας τῶν Ἀρχιερέων τῆς Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας,

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Τὴν 23ην Μαΐου ἐ.ἔ. συνήλθεν εἰς τὸ πατριαρχικὸν μέγαρον Βελιγραδίου ἡ Ἱεραρχία τῆς Σερβικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἠσχολήθη μὲ ζωτικά ἐκκλησιαστικά προβλήματα.

— Ὁ ἐκδοτικὸς οἶκος τοῦ Βελιγραδίου «Κουλτούρα» ἐξέδωκε προσφάτως ἀνθολογίαν ρητορικῶν λόγων ἀπὸ τοῦ προφήτου Ἡσαΐου μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνός μας. Ἡ ἀνθολογία περιέχει δλόκληρον τὴν ἐπὶ τοῦ ὄρου ὁμιλίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς καὶ ἀρκετὰς ὁμιλίας ρητόρων τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας.

— Οἱ φοιτηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ζάγκρεμπ ὠργάνωσαν τὴν 28 Μαρτίου ἐ.ἔ. διάλογον μεταξὺ τοῦ φιλοσόφου μαρξιστοῦ Μπράνκο Μπόσνιακ καὶ τοῦ Ἰησοῦίτου θεολόγου Μίγιο Σκβόρτς. Τὴν δημοσίαν συζήτησιν, ἡ ὁποία μετεδίδετο καὶ διὰ μεγαφῶνων, παρηκολούθησαν μετὰ μεγάλου ἐνδιαφέροντος ἄνω τῶν 2000 φοιτητῶν. Ὁ Ἰησοῦίτης καθηγητὴς ἐθέθεσε τὰς κρίσεις του περὶ τοῦ τελευταίου ἔργου τοῦ καθηγητοῦ Μπόσνιακ «Ἡ φιλοσοφία καὶ ὁ Χριστιανισμός». Ἡ συζήτησις διήρκησε τρεῖς ὥρας καὶ διεξήχθη ἐπὶ ὑψηλοῦ καὶ πολιτισμένου ἐπιπέδου.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Εἰς τὸ ἐν Βατικανῷ μέγαρον τῆς Ἁγίας Μάρθας διεξήχθη προσφάτως ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ καρδινάλιου Λερκάρο ἡ 8η γενικὴ συνέλευσις τοῦ «κονσίλιου» διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ θείας λατρείας διατάγματος τῆς Β' Βατικανῆς συνόδου. Εἰς τοὺς 47 ἱεράρχας, οἵτινες ἐξεπροσώπων τὰς ἀνά τὸν κόσμον συνόδους τῆς ἱεραρχίας προσετέθησαν ἰσαριθμοὶ περίτροποι ἐμπειρογνώμονες.

— Διὰ δευτέραν φοράν μετὰ τὴν Β' Βατικανὴν σύνοδον συνήλθεν ἡ ὁλομέλεια τῆς ἰταλικῆς ἱεραρχίας.

— Ὁ πάπας Παῦλος στ' ἀπέστειλε πρὸς τὰς κατὰ τόπους συνόδους τῆς ἱεραρχίας τὸ πρόγραμμα τῆς πρώτης συνλεύσεως τῆς Συνόδου τῶν Ἐπισκόπων ὁλοκλήρου τοῦ ρωμαιοκαθολικοῦ κόσμου, ἡ ὁποία θὰ πραγματοποιηθῆ εἰς Ρώμην τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριον.

— Ὁ καρδινάλιος Φράνσις Σπέλλμαν, ἀρχιεπίσκοπος Νέας Ὑόρκης, ἔθεσε τὴν παραίτησίν του εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ πάπα Παύλου ΣΤ'.

— Μετὰ τὸ πέρασ τῶν ἐργασιῶν τῆς συνελθούσης ἐν Ρώμῃ Α' συνλεύσεως τῶν ἀνά τὸν κόσμον γενικῶν ἡγουμενισσῶν τῶν διαφόρων μοναχικῶν ταγμάτων ἐξεδόθη ἀνακοινωθέν, ἐν ᾧ πρὸς τοὺς ἄλλους διακηρύττονται τὰ ἑξῆς: «Ἡ γυναικεία μοναχικὴ ζωὴ τῆς δράσεως ἀρχίζει νέαν ἐποχὴν ὑπάρξεως, χαρακτηριστικὴν διὰ μεγαλυτέρας προσχωρήσεως εἰς τὴν ἐν ἐξελίξει Ἐκκλησίαν καὶ δι' ἀλλαγῆς τῶν σχέσεών της πρὸς τὸν κόσμον. Ἡ ὥθησις αὕτη κατευθύνεται πρὸς τὴν ἀνακαινίσιν τοῦ πνεύματος εἰς τὰς ἐκ παραδόσεως μορφὰς τῆς μοναχικῆς ζωῆς, τὴν δημιουργίαν νέας μορφῆς ἀποστολικῆς δράσεως πρὸς ἀναπαύσειν εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀνθρώπων, τὴν ἀδελφικὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν κοινὴν προσπάθειαν περὶ τῶν μεγάλων παγκοσμίων προβλημάτων: εἰρήνης, ἀναπτύξεως κοινωνικῆς, φυλετικῆς δικαιοσύνης, ἰσότητος, μορφώσεως, οἰκουμενισμοῦ».

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὁ δρ. Ράμσεϋ, ἀρχιεπίσκοπος Καντερβουρίας καὶ πριμᾶτος τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἐδήλωσεν ἀπὸ τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ Β.Β.С., ὅτι αἱ Ἠνωμένα Πολιτεῖα ὀφείλου νὰ λάβουν τὴν πρωτοβουλίαν ἀμέσου διευθετήσεως τοῦ Βιετναμικοῦ ζητήματος.

— Οἱ Ἀγγλικανοὶ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ Ρωμαιοκαθολικῶν, διαμαρτύρονται κατὰ σχεδίου νόμου, τὸ ὁποῖον προβλέπει τὴν νομιμοποίησιν τῆς ἐκτρώσεως εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις. Ὁργανώσεις καὶ σωματεῖα τῶν δύο ὁμολογιῶν

προβαίνουν εἰς ἐντόνους διαμαρτυρίας καὶ ἀνοικτὰς ἐπιστολάς κατὰ τοῦ σχεδίου τούτου, τὸ ὁποῖον δίδει αὐθαίρετα δικαιώματα εἰς τὰ άτομα νὰ ἀποφασίζον ἐπὶ τῆς ζωῆς ἢ τοῦ θανάτου ἄλλων ἀνθρωπίνων υπάρξεων.

— Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Καντερβουρίας ἐδήλωσεν, ὅτι ἡ συμμετοχὴ τῆς Μ. Βρετανίας εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα δὲν θὰ ἔχη μόνον οἰκονομικὰ ἐπιπτώσεις, ἀλλὰ καὶ πνευματικὰς. Οὕτω λ.χ. θὰ παρείχετο εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς Ἐκκλησίας ἡ δυνατότης κοινῆς δράσεως καὶ ἐνεργείας.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν Πάστωρ Μπλάκ, σχολιάζων τὴν τελευταίαν ἐγκύκλιον τοῦ Πάπα Παύλου στ' «Πρόσδος τῶν λαῶν», εἶπε μετὰ τῶν ἄλλων τὰ ἑξῆς: «Ἡ νέα ἐγκύκλιος ἀνατακτοῦται πρὸς τὴν προσδοκίαν καταστατικοῦ χάρτου τῆς προόδου... Ὅλοι αἱ χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι καί, ὡς εἶμαι βέβαιος, αὐτὸ τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν θὰ ὑποδεχθοῦν εὐχαρίστως τὴν πρόσκλησιν τῆς ἐγκυκλίου τὴν πρὸς συνεργασίαν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς εἰς Χριστὸν καὶ εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ πιστότητος, εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ κόσμου, χαράσσουσαι τὴν διαδρομὴν, ἐγκαθιδρύουσαι τὰ θεμέλια καὶ ἐξομαλύνουσαι τὰς ὁδοὺς. Ἐξ αὐτῆς τῆς χριστιανικῆς συνεργασίας ὅλοι οἱ ἀνθρώποι καλῆς θελήσεως, καίτοι ἀνήκοντες εἰς διαφόρους θρησκείας καὶ πολιτισμούς, δύνανται νὰ ἐνθαρρυνθοῦν ὅπως προσφέρουν τὰ δῶρά των, τὰς γνώμας των καὶ τὴν κατανόησιν των καὶ βαδίσουν ἀπὸ κοινου ἐν τῇ ἐλπίδι, ὡς ἔπραξαν πάντοτε κατὰ τὰς μεγάλας πορείας προόδου τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἀνθρωπίνης μορφώσεως».

— Ὁ γενικὸς διευθυντὴς τῆς Οὐνέσκο ἐπεσκέφθη τὴν εἰς Γενεύην ἔδραν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, ἐνθα συνεζήτησε μετὰ τοῦ γενικοῦ γραμματέως αὐτοῦ Μπλάκ ἐπὶ προβλημάτων κοινου ἐνδιαφέροντος. Τὰ κύρια θέματα τῆς συζητήσεως ἦσαν τὸ ἔργον τῆς Οὐνέσκο καὶ τῶν οἰκουμενικῶν ὁργανισμῶν εἰς τὸν τομέα τῆς παιδείας, ὡς καὶ τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, ἡ κατὰ τοῦ ἀναλφαβητισμοῦ μάχη, αἱ ἐκπαιδευτικαὶ καὶ μορφωτικαὶ ἀναλλαγαὶ μετὰ τῶν διαφόρων ἔθνων καὶ ἡ πειρῶσις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου.

ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ἡ Ἀνωτέρα Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ Θεσσαλονίκης ἐκ τῆς ὁποίας μετὰ τριετίης σπουδὰς ἐξέρχονται ἱερεῖς - Δημοδιδασκαλοὶ διὰ τὰς παραμεθορίου περιοχὰς τῆς χώρας ἀ ν α κ ο ι ν ο ι, ὅτι τὴν 14ην Σεπτεμβρίου 1967 κατόπιν εἰσιτηρίων ἐξετάσεων θὰ προσλάβῃ (50) πενήντα σπουδαστὰς διὰ τὴν Α' τάξιν, ἀνευ Ἀκαδημαϊκοῦ ἀπολυτηρίου.

Εἰς τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις δύνανται νὰ λάβουν μέρος ἀποφοιτοὶ Λυκείων, Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν καὶ λοιπῶν ἰσοτίμων πρὸς αὐτὰ Σχολείων, ἐφ' ὅσον ἔχουν συμπληρώσει τὸ 20ὸν καὶ δὲν ἔχουν ὑπερβῆ τὸ 28ον ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Οἱ σπουδασταὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τριετοῦς ἐν τῇ Σχολῇ φοιτησεῶς των κατοικοῦν καὶ διατιῶνται ἐν τῇ Σχολῇ δωρεάν ὡς ὑπότροφοι τοῦ Κράτους.

Οἱ ἀποφοιτῶντες ἐκ τῆς Σχολῆς χειροτονοῦνται ἐφημέριοι καὶ διορίζονται κατ' ἀπόλυτον προτίμησιν (ἀρθρ. 4, Ν.Δ. 3885/58) δημοδιδασκαλοὶ εἰς διθέσια ἢ μονοθέσια δημοτικὰ σχολεῖα παραμεθορίου περιοχῆς τῆς χώρας καὶ λαμβάνουν πλήρεις τὰς ἀποδοχὰς ἀμφοτέρων τῶν θέσεων.

Περισσότεραι πληροφορίαι παρέχονται εἰς τὴν Σχολὴν Θεμιστοκλῆ Σοφοῦλη 60 (Ντεπῶ), στάσις γέφυρα, τηλέφ. 44-332 Θεσσαλονίκη, πρὸς ἣν δύνανται οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ ἀπευθύνωνται δι' ἐπιστολῆς των.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 12.5.1967

Ἐκ τῆς Σχολῆς

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ίερά Μητρόπολις Ἡλείας

Ἐχοντας ὑπὸ ὄψει τοὺς θεοὺς καὶ Ἱεροὺς Κανόνας τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν ἀρ. 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων» προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγ. Παρασκευῆς Κοροΐβου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικά των, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ἐφημερίων.

Ἐν Πύργῳ τῆ 1 Ἰουνίου 1967

† Ὁ Ἡλείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης

Ἐχοντας ὑπὸ ὄψει τὸ ἀρθρον 46 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὴν χηρεύουσαν ἐνορίαν, τακτικοῦ ἐφημερίου, τοῦ ἐν Ἐλαίῳ Πρεβέζης Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἐκ τοῦ Νόμου δικαιολογητικά προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου διὰ τὴν ὡς ἔνω ἐνορίαν.

Ἐν Πρεβέζῃ τῆ 3 Ἰουνίου 1967

† Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Φθιώτιδος

Χηρεύουσης τῆς θέσεως τακτικοῦ Ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Πύργου Λοκρίδος προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι αὐτήν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 47 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὡς ἐτροποποιηθῆ διὰ τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 807/45 ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Φθιώτιδος τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 προβλεπόμενα πιστοποιητικά μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως.

Ἐν Λαμίᾳ τῆ 6ῃ Ἰουνίου 1967

† Ὁ Φθιώτιδος ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Σάμου καὶ Ἰκαρίας

Ἐχοντας ὑπὸ ὄψει τὰ ἀρθρα 46 καὶ 47 τοῦ Α. Νόμου 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων», τὰς διατάξεις τοῦ Α. Νόμου 540/1945 «Περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαιδεύσεως» καὶ τὸν Α. Νόμον 536/1945 «Περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν ὀρθοδόξου ἐφημεριακοῦ κλήρου», προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι μίαν τῶν ἀνωθεν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων ἡτοί :

1ον) τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Γεν. Χριστοῦ τῆς Κοινότητος Παγώνδου - Σάμου,

2ον) τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμ. Θεοτόκου τῆς Κοινότητος Καστανέας - Σάμου, ὅπως ὑποβάλλωσιν εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν τὰ ὑπὸ τοῦ Α. Νόμου 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα δικαιολογητικά ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης.

Ἐν Σάμῳ τῆ 12 Ἰουνίου 1961

† Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ΡΙΖΑΡΕΙΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Ἡ Ριζάρειος Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ ἀνακοινεῖ, ὅτι κατὰ τὸ Σχολικὸν ἔτος 1967-68 θέλει προσλάβει 15 ἑσωτερικοὺς ὑποτρόφους μαθητὰς ἀποκλειστικῶς τέκνα Ἐφημερίων τῆς ὑπαίθρου.

Οἱ ἐνδιαφερόμενοι δεόν ὅπως ἔχουν ἐνδεικτικὸν Βασ. τάξεως Γυμνασίου, μὲ βαθμὸν 14 καὶ ἄνω, ἡλικίαν οὐχὶ ἀνωτέραν τῶν 17 ἐτῶν κλπ. νόμιμα προσόντα.

Πληροφορίαι καθ' ἐκάστην εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Σχολῆς Βασ. Σοφίας 24, Ἀθῆναι τηλ. 712-194.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

† Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ναῶν Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν:

Δρχ. 50, 75, 100 ἑτησίως.

Λοιπῶν Ναῶν Ἐπικρατείας:

30 ἑτησίως.

Ἐξωτερικοῦ: δολλάρια 3.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδοσίου Σπεράντσα, Ὑπῆρξε πρᾶξις δικαιοσύνης.

Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἱερωνύμου εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον.

Εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον πρώην Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομον.

Ἐγκύκλιος τῆς Ἱεράς Συνόδου.

Μητροπολίτου Καλαβρίας Αἰμιλιανοῦ, Ἐν ὄψει τῆς Προσυνόδου.

Μητροπολίτου Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου Νικοδήμου, Ζητήματα ἐκκλησιαστικῆς δεοντολογίας.

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἐκκλησιαστικά χρονικά.

Προκηρύξεις.

ΜΟΝΟΤΥΠΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΤΣΙΡΩΝΗ

Λένορμαν 185 — Ἀθῆναι — Τηλ. 530.318

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου Δημήτριος Β. Δεσποτάκης
Λεωφόρος Ἡρώων 26, Περιστέρι